

NAŠA DRUŽBA

VJESNIK DRUŽBE SESTARA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

ISSN 1331-8276 • GODINA LIII • BROJ 1 (121) • 2020.

NAŠA DRUŽBA
UJESNIK DRUŽBE SESTARA PRESUETOG SRCA ISUSOVA
GODINA LIII., br. 1 (121), 2020.

SADRŽAJ

Riječ vrhovne predstojnice 4

DOKUMENTI

Božja riječ – temelj posvećenog života 5

Pandemija koronavirusa COVID-19 6

Članicama i članovima Hrvatske redovničke konferencije 8

Svako zvanje sa sobom nosi odgovornost 9

Molitva posebne godine „LAUDATO SI“ 12

STRANICE SLUŽBENICE BOŽJE MARIJE KRUCIFIKSE

116. obljetnica redovničkih zavjeta Majke Utemeljiteljice 13

Dan službenice Božje Marije Krucifikse 14

DOGAĐAJI U DRUŽBI I CRKVI

Škola za novakinje 15

Sijmo sjeme ljubavi i dobrote u svojim redovničkim zajednicama. 17

Dan posvećenog života u riječkoj katedrali sv. Vida 20

Milosrđe u središtu promišljanja ovogodišnjeg Svjetskog dana bolesnika 21

Blagdan Gospe Lurdske u Slatini 23

Sestre kao svjetionik ljubavi 25

Zahvala sestrama 27

Pozdravni govor vrhovne predstojnice Družbe s. Dobroslave Mlakić o 50. obljetnici
pastoralnog djelovanja sestara u Župi BDM Karmelske 28

Hodočašće mladih u Međugorje 31

Povratak izvorima 32

Ulazak u kandidaturu. 33

Bijela nedjelja u Kući novicijata 34

U Otočcu proslavljen sv. Josip Radnik 35

Antunovski hod za mlade 36

Život u (samo)izolaciji 38

Pontifikalna misa i dodjela Medalje zahvalnosti. 39

s. Flavija Prepunić dobitnica Medalje sv. Vida. 39

ODJECI APOSTOLATA

Svjetski dan bolesnika i blagdan Gospe Lurdske 40

Sve je lako kad si mlad... 40

Duhovna obnova za roditelje, obitelji i zaposlenike 41

Proljetni šahovski turnir 42

Obratite se i vjerujte Evandelju!	42
Djeca i „Mima“	44
Oproštaj od još jedne generacije.	47
Prva pričest u znaku Srca	49

TRAJNA FORMACIJA

Euharistija i redovništvo.	51
Radovati se braći i sestrama: svjedočanstvo poziva	52
Euharistija – Kristova prisutnost kao izvor redovničkog života	54
„U zajedništvu je snaga“ - Zagreb	55
Korizmeni hod u svetosti	59
Duhovne vježbe u Kući matici	60
Duhovne vježbe u Kući utemeljenja Družbe	62
„U zajedništvu je snaga“ - Rijeka	65

POTICAJNA RAZMIŠLJANJA I DUHOVNI ZAPISI

Skrila sam te	66
Jedan od najljepših običaja na svijetu	66

PREMINULE POVJERAVAMO BOŽJEM MILOSRĐU

+ s. Anastazija (Cvija) Vukić	67
+ s. Dolores (Kata) Petrović.	69
+ s. Salezija (Barbara) Slatina	72
+ Stjepan Stubičar	74

SLUŽBENE OBAVIJESTI

Pastoral mladih i animacija zvanja	75
Jubilarna slavlja sestara 2020.	75
Duhovne vježbe	75
Redovnički dani 2020..	75

Naslovnica: Ljudsko srce u Božjim rukama

Zadnja stranica korice: s. Flavija Prepunić dobitnica Medalje sv. Vida

IZDAJU: Sestre Presvetog Srca Isusova, Cvetkov trg 5, 51 000 Rijeka; Tel.: (051) 254-266; E-adresa: druzba.scj@gmail.com; Internetska adresa: www.sestre-scj.hr • **UREĐUJU:** s. Robertina Medven, s. Marijana Mohorić, s. Lidija Turić, s. Silvana Fužinato • **LEKTURA I KOREKTURA:** s. Robertina Medven i s. Lidija Turić • **ODGOVARA:** vrhovna predstojnica s. Dobroslava Mlakić, Cvetkov trg 5, 51 000 Rijeka; Tel.: (051) 652-190, Faks: (051) 254-422 • **PRIPREMA I TISAK:** Grafika Helvetica d.o.o. Rijeka • **IZLAZI:** Povremeno. Svoje priloge možete slati na e-adresu: nasa.druzba.scj@gmail.com

Riječ vrhovne predstojnice

ragi čitatelji i prijatelji,
drage sestre i braćo!

Pred nama je novi broj vjesnika *Naša Družba*. Sve je dragocjeno što se napiše o životu, duhovnosti i djelovanju svake

naše redovničke zajednice i pojedine sestre, a *Vjesnik* je svojevrsna kronika naše stvarnosti u prošlosti i sadašnjosti.

U ovom smo razdoblju pogođeni pandemijom koronavirusa, koja već mijenja svijet i utječe na promjene i u Crkvi. Svi smo se zajedno s cijelim svijetom našli u neizvjesnosti, zbunjenosti i strahu. I svi smo pozvani na duboko promišljanje što nam je činiti u ovom vremenu kada najčešće čujemo riječi suprotne svakom zajedništvu – *distanca* i *izolacija*. Tako nas upravo ova situacija, ali i tko god se nađe u (samo)izolaciji, snažnije poziva da uđemo u „prisni odnos“ s Božjom riječi. U tom duhu papa Franjo nas potiče: „Redovito čitanje Svetoga pisma i slavljenje Euharistije omogućuju nam da sebe promatramo kao dio jedne cjeline. Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i hrani nas. Potrebno je ući u prisni odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogođeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće“ (*Aperuit illis*, br. 8). Naime, ovim pismom Papa nas je podsjetio na poziv Drugoga vatikanskog sabora koji je dogmatskom konstitucijom *Dei Verbum* dao veliki poticaj za ponovno otkrivanje riječi Božje koju trebamo čitati, nad njom razmišljati, kontemplirati i živjeti je. Čitajući ovaj broj *Vjesnika* u kojem se nižu vijesti o duhovnom i apostolskom životu pojedinih zajednica i ustanova, zasigurno ćete se obogatiti. Zahvalni smo Gospodinu na svakom danu života i djelovanja sestara naše Družbe. Srce nam kliče „Zahvaljajte Gospodinu jer je dobar, jer je vječna ljubav njegov“ (Ps 118, 1), osobito kad je riječ o 50. godišnjem pastoralnom djelovanju sestara u župi BDM Karmelske na Donjoj Drenovi. Brojne sestre ugradile su sve svoje snage i sposobnosti, molitve i

žrtve u ovih 50 godina. Rubrika *Trajna formacija* pred nas stavlja prijedeni hod osobne i zajedničke formacije. Riječi naše utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić „U zajedništvu je snaga“ potiču nas na njegovanje te svjedočenje kršćanskoga i redovničkoga zajedništva. No, ne zaboravimo: „U redovničku zajednicu ne okupljaju nas zakoni, nego ljubav.“

Pred nama je i trogodišnji hod pripreme za 100. obljetnicu blažena preminuća naše Utemeljiteljice, pa neka nas ona sve zagovara da nam u ovom bremenitom vremenu molitva i zajedništvo s Kristom budu put do Oca, put koji će nas preobraziti i mijenjati te učiniti autentičnim vjernicima i poslanicima Božjim. I neka nas ovo iskustvo nemoći u ovim događajima koji potresaju Crkvu i svijet sve više vode k Bogu da sa svim ljudima, po molitvi i našem zajedništvu, otkrijemo iskustvo Božje blizine i svemoći.

Iako pozvani na distancu i izolaciju, papa Franjo nas potiče u Molitvi posebne godine „*Laudato si*“ da budemo uz potrebite, siromašne i najranjivije, kako je to činila i naša utemeljiteljica službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić.

**s. Dobroslava Mlakić,
vrhovna predstojnica**

Božja riječ – temelj posvećenog života

Poruka prigodom Dana posvećenog života 2020.

oštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Po želji pape Franje ove smo godine prvi put proslavili Nedjelju Božje riječi. U svome pismu *Aperuit illis* kojim je ustanovio ovo slavlje, papa kaže: „Posvetiti jednu nedjelju liturgijske godine Božjoj riječi može omogućiti Crkvi da iznova doživi kako uskrsli Gospodin otvara i za nas riznicu svoje riječi da uzmognemo biti u svijetu navjestitelji toga nepresušnog bogatstva“ (*Aperuit illis*, 2). Ovaj poziv osobito stoji pred Bogu posvećenim osobama. Pozvani da nasljeđuju Gospodina, oni su pozvani najprije hoditi zajedno s njime, osluškujući njegovu riječ, primajući ovo nepresušno bogatstvo, kako bi ga, životom prihvaćeno, mogli ponuditi i drugima. U temelju mnogih redovničkih zajednica i ostalih zajednica posvećena života nalazimo Božju riječ, počevši još od svetoga Antuna opata kojega je pokrenula evanđeoska riječ: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“ (Mt 16, 24). Iščitavanje Božje riječi potiče svaku zajednicu i svaku Bogu posvećenu osobu da se vrati izvorištu svoga identiteta i svoje karizme.

2. U svome pismu papa dodaje: „Redovito čitanje Svetoga pisma i slavljenje Euharistije omogućuju nam da sebe promatramo kao dio jedne cjeline. Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i hrani nas. Dan posvećen Bibliji ne želi biti 'jednom na godinu', nego jednom za čitavu godinu, jer nam je prijeko potrebno rasti u dobrom poznavanju i ljubavi prema Svetom pismu i Uskrsnome koji ne prestaje lomiti riječ i kruh u zajednici vjernikâ. Zato nam je potrebno ući u pri-

sní odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogođeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće“ (*Aperuit illis*, 8). Bez Gospodina usred zajednice nemoguće je graditi duhovno zajedništvo utemeljeno na njegovu pozivu. Stoga smo svi pozvani na još prisniji odnos s njegovom riječi. Još je važnije produbiti takav odnos kad je srce obavijeno hladnoćom, kad u zajednici nedostaje komunikacije ili kad se zajednica suočava s poteškoćama koje proizlaze iz nedostatka duhovnih zvanja.

3. Papa Benedikt XVI. u apostolskoj pobudnici *Verbum Domini* naglasio je da je Božja riječ u temelju svake autentične kršćanske duhovnosti te je svima preporučio redovitu praksu molitvenoga čitanja Svetoga pisma (usp. *Verbum Domini*, 86), a osobito metodu *lectio divina* koja je „sposobna otvoriti vjerniku blago Riječi Božje, ali također stvoriti susret s Kristom, živom božanskom riječju“ (*Verbum Domini*, 87). Povratak redovitom molitvenom čitanju odlomaka Svetoga pisma može vratiti život Kristove prisutnosti svakoj zajednici. Ukoliko takva praksa ne postoji, možda bi bilo dobro da pojedine zajednice skupe hrabrosti i nađu vremena za zajedničko čitanje Božje riječi. Na taj će način život zajednice moći proći kroz vrednovanje pomoću svetopisamskih tekstova te naći poticaje i smjerokaze za budućnost. Osim toga, u molitvenom dijelu takvoga božanskoga čitanja Svetoga pisma moći će se Bogu povjeriti sve potrebe zajednice, za što ponekad nema prilike u ostalim zajedničkim oblicima molitve. Svakom pojedincu ovakvi redoviti susreti s Božjom riječju u molitvenom ozračju, za što ne treba štedjeti vremena, mogu biti prilika da se ponovno susretne s onim Gospodinom koji ga je pozvao te da tako obnovi svoju odluku i dade još snažnji za-

mah svome življenju redovničkih zavjeta ili svoje posvete. Papa stoga jasno kaže da je nasljedovanje čistog, siromašnog i poslušnog Krista „živa ‘egzegeza’ Riječi Božje“ (*Verbum Domini*, 83).

4. Ako je Božja riječ u temelju posvećenog života, onda i u okolnostima u kojima se mnoge zajednice susreću s nedostatkom duhovnih zvanja Božja riječ treba biti put. Korjenito življenje evanđeoskih savjeta i evanđelja općenito u određenoj zajednici može snažno progovoriti svima oko nje, pa i privući nekoga da poželi na sličan način nasljedovati Gospodina. To će biti prilika da se ponudi Božja riječ, da se potakne na čitanje i oslušivanje, pa da svatko poput mladoga Samuela kaže: „Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša“ (1 Sam 3, 9). Kad je Marija na sličan način odgovorila: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1, 38), za nju komunikacija s Božjom riječju nije završila, nego ju je

cijeli život trebala pohranjivati i prebirati u svome srcu (usp. Lk 2, 19.51). Stoga, učeći iz njezina primjera, valja poticati i sve odgajnike da neumorno nastave prebirati Božju riječ, tražeći u njoj poticaje, ohrabrenje i putokaz.

Želeći najprije svima vama, Bogu posvećenim osobama, da se neprestano napajate na riječima Svetoga pisma, želja nam je da vaš život bude živa egzegeza Božje riječi za sve ljude!

Od srca vam želimo blagoslovljen Dan posvećenog života!

Uoči Nedjelje Božje riječi, 25. siječnja 2020.

U ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života, msgr. Zdenko Križić, predsjednik

U ime Hrvatske redovničke konferencije, s. Ana Marija Antolović, predsjednica

Pandemija koronavirusa COVID-19

Priopćenje Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života

raga posvećena braćo i sestre, Gospodin nas poziva da ovogodišnju korizmu iskusimo na vrlo osobit način, na način koji nitko nije mogao zamisliti ili naslutiti, a koji

zahtijeva od svih nas da svakodnevno donosimo radikalne promjene u svom načinu življenja.

Obično se tijekom korizme organiziraju mnoge dobrotvorne i molitvene inicijative kako bismo se obnovljenim i pročišćenim duhom pripremili za Vazmene blagdane, dok u našim zajednicama trenuci slavljenja i okupljanja postaju sve češći. I ove smo godine pozvani živjeti s jakom vjerom, s jednakim intenzitetom kao i do sada, ali na sasvim drugačije načine.

Najučinkovitije svjedočanstvo koje u ovim trenucima možemo dati jest prije svega mirna i predana poslušnost onomu što od nas zahtijevaju predstavnici vlasti kako na državnoj tako i na crkvenoj razini; budimo poslušni u svemu onomu čime se želi zaštititi naše zdravlje, i kao pojedincima i kao

zajednici.

Milosrđe i zahvalnost obvezuju nas da, pojedinačno i zajednički, pojačamo svoju neprestanu molitvu za sve one koji nam pomažu u prevladavanju ovih teških trenutaka. Za sve one koji nude svoju dragocjenu pomoć u ovoj nesreći: predstavnici vlasti, zdravstveni djelatnici, volonteri civilne zaštite i oružanih snaga... trebamo moliti i prinostiti žrtve! Nemojmo propustiti dragocjeni doprinos koji svatko od nas može dati kroz ustrajnu molitvu.

Pritom najprije mislimo na sve kontemplativne zajednice koje teže biti opipljiv znak stalne i pouzdane molitve za cijelo čovječanstvo. Također mislimo na mnoge starije sestre i braću koji svakodnevnom molitvom prate službu onih koji su aktivni u raznim oblicima djelatnog apostolata kako bi pružili ruku svakom bratu i sestri u potrebi. Ovih dana, s još većim zamahom, pojačajte svoj dragocjeni i nezamjenjivi molitveni apostolat, sa sigurnošću da Gospodin neće odgoditi svoj odgovor i da će svojim beskrajnim milosrđem otjerati ovaj teški bič.

Prikažimo Gospodinu veliku žrtvu nemogućnosti slavljenja svete mise i sudjelovanja u euharistijskom stolu, sjedinimo tu žrtvu sa svima onima koji inače, zbog malog broja svećenika, nemaju milost svakodnevno sudjelovati u svetoj misnoj žrtvi.

Tko god je u mogućnosti, neka ne propusti konkretne znakove ljubavi prema bližnjemu, uvijek u skladu s napatcima danim od strane državnih i crkvenih autoriteta, i u potpunoj vjernosti karizmi redovničke zajednice. Kako smo činili u svim povijesnim razdobljima, pa i u nedavnoj prošlosti, dijelimo patnje, bojazni i strahove, ali sa čvrstim pouzdanjem da Gospodnji odgovor neće zakasnuti i da ćemo uskoro moći zapjevati svečani *Te Deum* u zahvalnosti.

Sveti otac Franjo htio nas je upravo jučer, na svom hodočašću pred ikonu *Salus*

Populi Romani i raspelo koji su spasili Rim od kuge, podsjetiti da su sredstva koja su nam dostupna u borbi protiv nesreća i katastrofa, u ovom vremenu visoko razvijene tehnologije, ista sredstva kakva su koristili i naši predšasnici. Molitva, žrtva, pokora, post i milosrđe: moćna oruđa kojima je iz Presvetog Srca Isusova moguće zadobiti milost potpunog ozdravljenja od kobne bolesti.

Drage sestre i braćo, uz pomoć modernih sredstava komunikacije imamo mogućnost sudjelovati u proslavama i događajima koji nas oblikuju, imamo mogućnost osjećati se manje sami i izolirani i moguće nam je učiniti da naš glas dopre do najudaljenijih zajednica. Budimo znak nade i povjerenja i dok ovih dana proživljavamo tjeskobu i bojazan. Budite uvjereni da, učinimo li sa svoje strane najbolje što možemo, možemo doprinijeti ljudskoj zajednici da izađe iz sadašnje tame.

Prihvatimo s oduševljenjem Papin poziv i povjerimo se s punim pouzdanjem dragoj Majci božanske ljubavi. Izgovarajmo Papinu molitvu svaki dan, ujutro i navečer.

„Ti, po kojoj je došlo spasenje roda ljudskoga, znaš što nam je potrebno. Vjerujemo da ćeš, kao što si učinila u Kani Galilejskoj, povratiti nam radost nakon ovih trenutaka kušnje.

Draga nebeska Majko, pomози nam da ove teške dane proživljavamo s nadom, s obnovljenim zajedništvom, s istinskim duhom poslušnosti onomu što se traži od nas, sa sigurnošću da će nakon ovog iskušenja nastupiti blaženi čas slavnog Uskrsnuća.“

Sve vas pozdravljam s ljubavlju i velikim poštovanjem, u nadi da će svjetlo i ljubav koja dolazi od Gospodinova pashalnog otajstva prožeti cijeli vaš život.

Vatikan, 16. ožujka 2020.

João Braz de Aviz

Prefekt Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života.

Članicama i članovima Hrvatske redovničke konferencije

Priopćenje HRK o pandemiji koronavirusa COVID-19

elimo vas pozdraviti i izraziti zajedništvo sa svima vama i članovima vaših zajednica, a ujedno pozvati na sve veću povezanost u molitvi i solidarnosti s onima koji su posebno pogođeni širenjem infekcije koronavirusa COVID-19.

Ovo je vrijeme u kojem svi zajedno trebamo pokazati veliku ozbiljnost i odgovornost poštujući odredbe mjerodavnih institucija civilne i Crkvene vlasti. Naše uobičajene aktivnosti svedene su na minimum, zato nastojmo ovo vrijeme razumjeti kao poziv i poticaj na jaču i dublju aktivnost koja bi trebala biti sastavni dio svakog ljudskog bića, a osobito posvećenih osoba: traženje i otkrivanje Božjeg govora u životu pojedinaca i društva. Želimo se uzajamno ohrabriti i graditi zajedništvo, te osobno i u svojim zajednicama biti molitelji i zagovornici za svu našu braću i sestre: za one kojima je povjerenost vodstvo i donošenje odluka u ovom izvanrednom stanju, za bolesne i nemoćne, a osobito za zdravstvene djelatnike koji, ne

štedeći vlastiti život, nesebično služe drugima.

Brojne članice i članovi naših zajednica po svojoj su službi već uključeni u sustav javnog zdravstva, želimo im biti podrška, ali i konkretna pomoć, ako se to od nas bude tražilo. Vjerujem da će se u našim zajednicama pronaći osoba koje će biti spremne, po uzoru na mnoge posvećene osobe koje su u doba epidemija, bolesti i izolacija išle tamo gdje nitko nije htio, staviti se na raspolaganje u službi općem dobru.

Radi novonastale situacije već smo odgodili ili otkazali neka događanja iz programa Hrvatske redovničke konferencije, a vjerojatno će i u mjesecima koji su pred nama trebati mijenjati neke već planirane aktivnosti o čemu ćemo dobiti informacije iz Tajništva HRK.

Dok molimo da se učvrsti naša vjera, sve vas iskreno pozdravljamo!

fr. Slavko Slišković, OP Potpredsjednik HRK

s. Ana Marija Antolović, ASC Predsjednica HRK

Svako zvanje sa sobom nosi odgovornost

Poruka pape Franje za 57. svjetski dan molitve za zvanja

raga braćo i sestre!

Dana 4. kolovoza prošle godine, na 160. obljetnicu smrti Arškog župnika, odlučio sam uputiti Pismo svećenicima koji svakodnevno posvećuju svoj život služanju Božjem narodu kao odgovor na Gospodinov poziv.

Tom prilikom odabrao sam četiri ključne riječi – bol, zahvalnost, hrabrost i hvala – kako bih zahvalio svećenicima i podupro ih u njihovoj službi. Vjerujem da se danas, na ovaj 57. svjetski dan molitve za zvanja, te riječi mogu ponovno dozvati u svijest i uputiti čitavom Božjem narodu na temelju evanđeoskog odlomka koji nam govori o jedinstvenom iskustvu koje su doživjeli Isus i Petar tijekom olujne noći na Tiberijskom jezeru (usp. Mt 14, 22-33).

Nakon umnažanja kruhova, koje je zadivilo mnoštvo, Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i prijeđu na drugu obalu, dok se on oprosti s narodom. Slika tog prelaska jezera na stanoviti način evocira naše ovo-

zemaljsko putovanje. Lađa našega života, naime, polagano plovi, uvijek nemirna jer traži sigurno pristanište, spremna suočiti se s opasnostima i mogućnostima na moru, ali i željna da je kormilar konačno usmjeri kamo treba ići. Kadikad joj se, međutim, može dogoditi da zaluta, da dopusti da je zaslijepe opsjene umjesto da prati sjajni svjetionik koji je navodi prema sigurnoj luci ili pak da se njome poigravaju protivni vjetrovi teškoća, sumnji i strahova.

Isto se događa u srcu učenikâ koji, pozvani slijediti Učitelja iz Nazareta, moraju se odlučiti prijeći na drugu obalu hrabro se odlučujući napustiti vlastite sigurnosti i krenuti putom nasljedovanja Gospodina. Ta pustolovina nije laka: spušta se noć, puše protivni vjetar, lađu udaraju valovi, strah od neuspjeha i osjećaj da nisu dorasli tom pozivu prijeti da ih nadvlada.

U Evanđelju se, međutim, kaže da na tom izazovnom putovanju nismo sami. Gotovo poput svitanja zore u srcu noći, Gospodin hoda po nemirnim vodama i dolazi učeni-

cima; poziva Petra da mu dođe ususret na valovima, spašava ga kad ga vidi da tone i na kraju ulazi u lađu i zapovijeda vjetru da se umiri.

Prva riječ zvanja je, dakle, zahvalnost. Ploviti u pravome smjeru nije zadaća povjerenja isključivo našim snagama niti ovisi isključivo o rutama kojim odlučimo putovati. Ostvarenje nas samih i naših planova u životu nije matematički rezultat onoga što odlučimo u stanovitom izoliranom „ja“; naprotiv, to je prije svega odgovor na poziv koji nam dolazi odozgor. Gospodin je taj koji nam pokazuje obalu prema kojoj trebamo ići i koji nam, još prije toga, daje hrabrost da uđemo u lađu. On je taj koji, pozivajući nas, postaje također naš kormilar, On nas prati i pokazuje nam put, sprječava nas da se nasučemo na hridi neodlučnosti i čak nam omogućuje hodati po uzburkanim vodama. Svako zvanje rođeno je iz tog pogleda punog ljubavi kojim nam je Gospodin došao u susret, možda čak u času kad su nam se o lađu razbijali olujni valovi. „Više no naš vlastiti izbor to je odgovor na Gospodinov besplatni poziv“ (Pismo svećenicima, 4. kolovoza 2019.). Uspjet ćemo ga otkriti i prigrliti kad otvorimo svoje srce zahvalnosti i osjetimo Božji prolazak u našem životu.

Kad učenici vide Isusa kako im prilazi korčajući po moru prvo misle da je to utvara i ispunjeni su strahom. Ali ih Isus odmah umiruje riječima koje bi nas trebale stalno pratiti u našem životu i na našem putu zvanja: „Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!“ (Mt 14, 27). Upravo to je druga riječ koju vam želim izručiti: hrabrost.

Ono što nas često ometa na našem putu, u našem rastu, u našem izboru puta koji Gospodin obilježava pred nama jesu određene utvare koje se klata u našem srcu. Kada smo pozvani ostaviti našu sigurnu obalu i prigrliti neko životno stanje – kao što je brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život – prvu reakciju često predstavlja „utva-

ra nevjerice“: nije moguće da je taj poziv za mene; je li doista riječ o pravome putu? Traži li to Gospodin upravo od mene?

Malo po malo u nama se sve više roje one misli, ona opravdanja i one računice zbog kojih gubimo zanos i odlučnost, koje nas zbunjuju i ostavljaju nas nepomičnima na obali s koje smo krenuli. Mislimo da se možda varamo, da nismo tome dorasli ili da smo jednostavno ugledali utvaru koju treba otjerati.

Gospodin zna da temeljni životni izbor – poput braka ili posebnog posvećenja njegovoj službi – traži hrabrost. Zna pitanja, sumnje i teškoće koje ljuljaju barku našega srca i zato nas umiruje: „Ne boj se, ja sam s tobom“. Vjera u njegovu prisutnost, da nam ide u susret i da nas prati, pa i kada je oluja na moru, oslobađa nas one acedije koju sam nazvao „sladunjavom žalošću“ (Pismo svećenicima, 4. kolovoza 2019.), to jest one nutarnje obeshrabrenosti koja nas koči i onemogućava nam osjetiti ljepotu našeg poziva.

U Pismu svećenicima govorio sam i o boli, ali ovdje bih želio taj izraz prevesti drugačije, kao trud. Svako zvanje sa sobom nosi i odgovornost. Gospodin nas poziva zato što nas želi osposobiti, kao Petra, „hodati po vodi“, to jest da svoj život uzmemo u svoje ruke i stavimo ga u službu evanđelja na konkretne i svakodnevne načine koje nam On pokazuje, a posebno u različitim oblicima laičkog, svećeničkog i posvećenog zvanja. Ali nalik smo Apostolu: imamo želju i zanos, ali u isti mah nas muče slabosti i strahovi.

Ako dopustimo da nas sasvim zaokupi misao o odgovornostima koje nas očekuju – bilo u bračnom životu, bilo u svećeničkoj službi – ili protivštinama koje će doći, brzo ćemo odvratiti pogled od Isusa i, poput Petra, naći ćemo se u opasnosti da potonemo. Naprotiv, usprkos našim krhkostima i siromaštvu, vjera nam omogućuje ići ususret Uskrslom Gospodinu i pobijediti

također oluje. Kad nam zbog umora ili straha prijete opasnost da potonemo, On nam pruža ruku i daje poletnost koja nam je potrebna kako bismo svoj poziv živjeli radošno i s oduševljenjem.

Kad Isus, na kraju, ulazi u lađu, vjetar prestaje i valovi se smiruju. To je prekrasna slika onoga što Gospodin izvodi u našem životu i u povijesnim previranjima. On zapovijeda protivnim vjetrovima da ušute i sile zla, straha i bezvoljnosti nemaju više moć nad nama.

U posebnom zvanju koje smo pozvani živjeti ti nas vjetrovi mogu iscrpsti. Tu mislim na one koji preuzimaju na sebe važne zadaće u građanskom društvu, na bračne parove koje rado nazivam „hrabrima“ i posebno na one koji prihvaćaju posvećeni život i svećeništvo. Poznat mi je vaš trud, samoća koja katkada opterećuju srce, opasnost navike koja malo-pomalo gasi žarki plamen poziva, breme nesigurnosti i neizvjesnosti našega doba, strah od budućnosti. Hrabro samo, ne bojte se! Isus je uz nas i ako ga priznamo jedinim Gospodarom našega života, On će

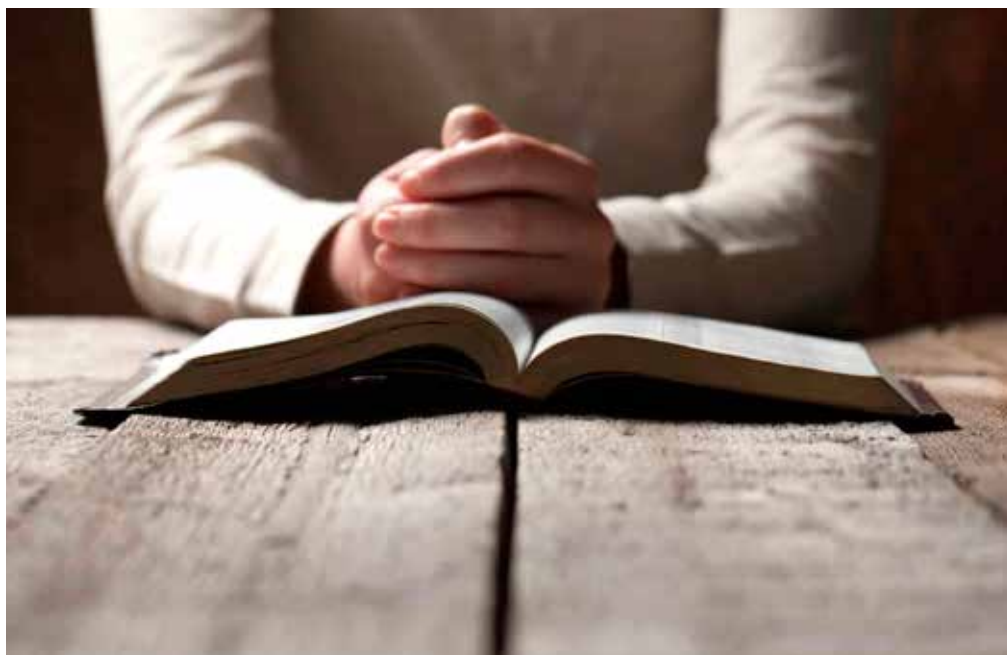
ispružiti ruku, primiti nas i spasiti.

Dakle, i usred valova koje diže oluja, naš je život otvoren za hvalu. To je posljednja naša riječ što se tiče zvanja i želi biti također poziv da se njeguje unutarnji stav Blažene Djevice Marije: zahvalna što je Bog spustio svoj pogled na nju, predavši mu u vjeri svoje strahove i nemire, hrabro je prihvatila svoj poziv i od svog života učinila neprolaznu pjesmu hvale Gospodinu.

Predragi, posebno na ovaj dan, ali i u redovnom pastoralnom djelovanju naših zajednica, želim da Crkva nastavi promicati zvanja pomažući svakom pojedinom vjerniku da uzmogne u vlastitome srcu sa zahvalnošću otkriti poziv koji mu Bog upućuje, smoći hrabrosti reći „da“ Bogu, nadvladati sav napor vjerom u Krista i, na kraju, svoj život učiniti pjesmom hvale za Boga, za braću i sestre i za čitav svijet. Neka nas Djevica Marija prati i zagovara.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 8. ožujka 2020.

papa Franjo

MOLITVA POSEBNE GODINE „LAUDATO SI“

2020. – 24. svibnja – 2021.

Ljubljeni Bože, Stvoritelju neba, zemlje i svega što sadrže.

Otvori nam umove i dotakni nam srca kako bismo mogli biti dio stvaranja, tvoga dara.

Budi uz potrebite u ovim teškim vremenima, osobito uz najsiromašnije i najranjivije.

Pomozi nam da pokažemo kreativnu solidarnost

u suočavanju s posljedicama ove globalne pandemije.

Učini nas hrabrima u prihvaćanju promjena usmjerenima

prema traženju općega dobra.

Sada više no ikad svi trebamo osjetiti da smo međusobno povezani i međuovisni.

Daj da čujemo i odgovorimo na krik zemlje i vapaj siromaha.

Neka sadašnje patnje uzmognu biti porođajni bolovi održivog

i svijeta u kojem će biti više bratstva. Pod ljupkim pogledom Marije Pomoćnice kršćana, to te molimo po Kristu našem Gospodinu. Amen.

papa Franjo

„Hitan poziv da zaštitimo našu zajedničku kuću uključuje brigu da se cijela ljudska obitelj ujedini u traženju održivog i cjelovitog razvoja, jer znamo da se stvari mogu mijenjati. Stvoritelj nas ne napušta, on nikada ne posustaje u svojem planu ljubavi, ne kaje se što nas je stvorio. Čovječanstvo je još uvijek sposobno raditi zajedno na izgrađivanju našega zajedničkog doma.“ (*Laudato si'*, 13)

116. obljetnica redovničkih zavjeta Majke Utemeljiteljice

a blagdan Gospe Pompejske, 8. svibnja 2020., sestre u Kući matici na Donjoj Dretnovi obilježile su Dan redovničkih zavjeta službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić. Svetu misu u kapeli Navještenja Gospodnjega predvodio je i propovijedao župnik Župe Gospe Lurdske na Žabici kapucin fra Eugen Pavlek u suslavlju s mons. Gabrielom Bratinom.

U promijenjenim okolnostima zbog pandemije koronavirusa sestre drugih zajednica nisu se mogle pridružiti slavlju u Kući matici, ali su u svojim zajednicama, gdje je bilo moguće, u duhu ujedinjene u molitvi i euharistiji sa svim sestrama Družbe, obnovile iz pobožnosti redovničke zavjete zahvalne Gospodinu na daru zvanja i pripadnosti ovoj Družbi koju je utemeljila Majka Krucifiksa. Nakon polaganja svojih prvih redovničkih zavjeta Utemeljiteljica je napisala jednom svom duhovniku: „Ne mogu Vam opisati kako mi je duša zadovoljna! Ne mogu Vam opisati kako je veliko naše zadovoljstvo što smo se posvetile Gospodinu zavjetima! Stvari idu dobro, sve su sestre vođene od Duha Svetoga. Ne preostaje mi drugo nego da Vas zamolim da molite Boga za nas kako bismo mogle postati sve savršenije!“

Fra Eugen je podsjetio na prilike vremena u kojem je živjela Majka Krucifiksa, vremena koje je nosilo svoje teškoće s kojima se trebalo uhvatiti u koštac. Marija nije bježala od teškoća, nego je računala na Božju pomoć i njegovu milost kako bi sve nadvladala. S Bogom je uvijek moguće pronaći rješenje. Kad Bog čovjeka zove kako bi mu povjerio određeno poslanje, onda mu daje i sposobnosti da to može ostvariti, naglasio je fra Eugen. Križevi i poteškoće, iako neka-

da mogu obeshrabriti na putu, ipak su naši saveznici u hodu za Kristom, jer pročišćuju naš duh, jačaju snage i ljubav prema Spasitelju. Marija je uzela ime Krucifiksa (Raspeta), prihvatila je, dakle, radosno svoj križ života i pokazala da je bila vjerna, hrabra i jaka žena, prije svega, duhom. Učila je od Gospodina kojemu je željela služiti. Često je uranjala u molitvu otvorenim srcem i ovim riječima je molila: „da uvijek vršim volju Božju, da uvijek budem sjedinjena s Bogom, da ne mislim ni na što drugo osim na Boga, da ljubim samo Boga, da činim sve za Boga, da tražim samo slavu Božju, da postanem sveta samo za Boga, da upoznam dobro svoje ništavilo, da uvijek bolje spoznam volju Božju.“ Poslije ovakve molitve srca nije ni čudo što je sve Majka Krucifiksa mogla činiti, oslonjena na ljubav Kristova Srca, zaključio je fra Eugen i potaknuo sestre da nasljeđuju svoju Utemeljiteljicu u ljubavi, u stvaranju novih djela služenja malenima i predanju Gospodinu. Bog će se uvijek pobrinuti da njegovo djelo živi, ako se živi u vjernosti i ljubavi.

s. Lidija Turić

Dan službenice Božje Marije Krucifikse

rigodnim duhovno-formativnim sadržajem svakog 29. u mjesecu obilježavamo u našim zajednicama Dan naše utemeljiteljice, službenice Božje Marije Krucifikse Kozulić.

Milosti primljene zagovorom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić možete javiti na sljedeći kontakt:

s. Dobroslava Mlakić,
postulatorica kauze za proglašenje
blaženom Utemeljiteljice
Družbe sestara Presvetog Srca Isusova

Pomerio 17, 51 000 Rijeka
e-adrese:
postulatura.m.k.kozulic@gmail.com
dobroslavam@yahoo.it
Tel./faks: 051 325 936

U samostanu Presv. Srca Isusova

(Rijeka - Pomerio 17)

Večernja u 17.15 sati

Krunica u 17.30 sati

Euharistijsko slavlje u 18 sati

Euharistijsko klanjanje

U Kući matici

Samostan "Nazaret"

(Rijeka - Cvetkov trg 5)

Euharistijsko slavlje u 7 sati

Euharistijsko klanjanje

od 15 do 18 sati

U Kući novicijata

(Zagreb - A. Alagovića 44)

Euharistijsko klanjanje

od 8.30 do 12 sati

U samostanu Gospe Lurdske

(Slatina - Braće Radića 19)

Euharistijsko klanjanje

od 7.30 do 18.30 sati

Euharistijsko slavlje u 18.30 sati

U samostanu Bezgrješne

(Kraljevica - Strossmayerova 14)

Euharistijsko slavlje u 9 sati

u župnoj crkvi sv. Nikole

Euharistijsko klanjanje

od 18 do 19 sati

u kapelici samostana

U katedrali Navještenja BDM

(Gospić)

Euharistijsko slavlje u 18 sati

Euharistijsko klanjanje

Škola za novakinje

Početkom jeseni 2019. godine u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu pridružila sam se predavanjima Škole za novakinje, zajedno s još 16 novakinja iz osam redovničkih zajednica, kako iz naše domovine Hrvatske, tako iz Slovenije te Bosne i Hercegovine. Pronašla sam i neke zanimljive informacije na stranicama Hrvatske redovničke konferencije o povijesti nastanka ove Škole.

„Zajednička škola za novakinje i povremena predavanja za juniorke’ osnovana je na Skupštini Unije viših redovničkih poglavarica 1993., a otvorena u siječnju 1994. ... Škola je počela s radom 19. siječnja 1994. Otvorio ju je u nazočnosti predsjednice Unije VRP s. M. Goretti Krznar uzoriti kardinal Franjo Kuharić u prostoriji Instituta za teološku kulturu laika, Kaptol 31.“ (HRK)

Predavanja ovogodišnje Škole su održavana srijedom popodne i četvrtkom ujutro. Predavali su: dr. sc. vlč. Božidar Mrakovčić *Proroke i psalme*; dr. sc. s. Marta Carti *Moralnu teologiju*; dr. sc. s. Marija Pehar *Duhovnu teologiju* i članica naše Družbe dr. sc. s. Silvana Fužinato *Evangelja*.

Posebno su me se dojmila predavanja s. Marije Pehar koja je naglasak stavila na poimanje krive/prave slike, tj. predodžbe Boga Oca te na dublje shvaćanje njegova Otajstva putem Objave njegova imena

i Sina Isusa Krista. Mnoge sestre nisu bile ni svjesne da nemaju do srži pročišćenu tu sliku i time zakidaju osobni napredak. Uz taj kolegij, snažan dojam ostavio je na nas i vlč. Mrakovčić zanimljivim tumačenjima proroka Starog zavjeta koji su toliko puta ostali u nekom oblaku magle zbog nepotpunog razumijevanja strogoće kojom je Gospodin morao opominjati svoj narod. Tu su, daka-ko, i predavanja naše s. Silvine Fužinato koja su uvijek pravo osvježenje i napajanje na izvoru ljubavi Isusa Krista koji ju je objavio po tolikim susretima u Novom zavjetu. Upamtili smo posebno susret Isusa sa ženom Samarijkom na zdencu te susret s Nikodemom koji noću dolazi k Isusu te traži odgovore. Zar ne proživljavamo svi ponekad te tamne noći, kada mislimo kako se moramo skrivati od nekoga, sramiti svoje vjere i sumnjamo, a onda, kada dođe jutro, oboruža nas predivna svjetlost novog dana te ustajemo na novi život, ponovno s Uskrsim, jer unatoč našim strahovima, On nas podiže iz naše bijede i vodi u nove pobjede. Sestra Danijela Anić, ASC, članica Povjerenstva za početnu formaciju redovnika i redovnica, informirala nas je o nekim događanjima. Primjerice, neposredno pred sam Božić obavijestila nas je o nastupu sestara milosrdnica u dvorani Vijenac na Kaptolu. Izvedba pučkih Božićnih pjesama tamburaškog orkestra iz Frankopanske bila je uistinu, za pamćenje. Nećemo zaboraviti

nasmijana lica i nekih starijih sestara koje su spremno držale u ruci bisernice, ili brač te svirale tu večer Gospodinu radosno kao da je nebo sišlo na zemlju te se rodio naš Kralj u našim srcima. Bilo je to svečano i radosno slavlje!

Ljetni semestar Škole za novakinje u Zagrebu započeo je početkom veljače 2020. godine, a kako je nadomak proslavi blagdana sv. Josipa stigla obavijest o približavanju virusa COVID-19, i karantene za cijelo područje Republike Hrvatske, morao je biti prekinut. Ipak, sa zahvalnošću mogu reći kako smo u prvoj polovici ožujka primile veliko blago iz nauka Crkve.

Predavač Moralne teologije, dr. sc. vlč. Mislav Kutleša, docent pri Katedri moralne teologije Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, uveo nas je u osnove morala Crkve i vjernika kršćanina te usmjerio našu pozornost na razmatranje o glavnim grijesima i slabostima koji bi mogli pratiti svaku novakinju na putu življenja evandeoskih savjeta.

Pater dr. sc. Marijan Steiner, DI, predavao je Liturgiku veoma zanimljivo, često uz humor te mnoštvo primjera kojima nas je uveo u samu povijest nastanka liturgije te svih bitnih značajki misnih obreda i slavlja, i ono najvažnije: s njime smo mogle zahvatiti u dublje značenje otajstva svete misne žrtve koju je Isus utemeljio na Posljednjoj večeri, a ostavio kao trajan spomen na njegovo predanje nebeskom Ocu. Primjerima iz života Crkve, poticao nas je na ispravnije slavljenje crkvenih obreda, pojašnjavanjem određenih simbola, ili obrazaca ponašanja što ga vjernici koriste. Smatram vrlo korisnim i važnim činjenicu da smo mogle detaljno i točno proći neke dijelove svete mise i dobiti cjelovitiju sliku slavlja misne žrtve u vlastitoj nutrini te pročistiti pogled prema Kristovoj otkupiteljskoj ljubavi koju pruža, kako bismo mogle djelotvornije ljubiti bližnjega, činiti djela milosrda i ljubavi, kako to Crkva od nas očekuje.

Dr. sc. s. Silvana Fužinato upoznala nas je s Evandeljem sv. Ivana, „najdražeg Isusova učenika“ te smo u razmatranjima i promišljanjima nad susretima Isusa, s likovima iz tog Evandolja, mogle bolje shvatiti smisao i cilj Kristova poslanja.

Dr. sc. s. Marija Pehar održala je iz duhovne teologije niz predavanja o snazi i ulozi žene u današnjoj Crkvi i svijetu. Kako bi jedna žena trebala djelovati, vladati se, govoriti i doći do kreposti koje su krasile najveći uzor žene u svijetu, Blaženu Djevicu Mariju, čijoj veličini svetosti koju je postigla nema uzora, a učinila je to na jedinstven način, svojim poniznim „Fiat!“ kojim je pristala postati Majka svih naroda, Majka samog Spasitelja, Majka Crkve. Bio je veliki dar slušati predavanja s. Marije, stoga smo s tugom primili vijest o prekidu ciklusa predavanja.

Ali kao što je Isus slijedio Očevu volju u svemu, pa i na križu, svjesne smo, kako ove mjere nisu bile ništa drugo za nas, doli jedna velika kušnja koja će ubrzo proći, no kakav će trag ostaviti, ovisi i o nama. Na nama je da tu kušnju što bolje iskoristimo, izgrađujući u osami, u tišini svoje srce i usmjeravajući svoj pogled na križ, na nadu uskrsnuća, nadu koju nam je dragi Učitelj ostavio, koja „ne postiduje“, nego obnavlja, liječi svaku ranu, svaku bol i podiže nas, daje snagu za dalje.

Sve u svemu, Škola za novakinje, veoma kvalitetnog i zanimljivog programa, ispunila je moja očekivanja i dala jedan drukčiji pogled na Božju Riječ, Otajstvo njegove Objave i potaknula da s još više žara nastavim ovaj hod k njemu te radosnom navješćivanju Evandolja u našim zajednicama, u našim obiteljima i cijelom svijetu.

Zahvalna sam svim predavačima i organizatorima Škole za novakinje i istinski se radujem novim zajedničkim susretima, a još više novim duhovnim zvanjima koja će obogatiti cijelu našu Crkvu i društvo.

s. Mihaela Martinović

Sijmo sjeme ljubavi i dobrote u svojim redovničkim zajednicama

vodstvom Franje Puškarića.

Biskup je u propovijedi tumačio evanđeoski tekst dana - Prispodobu o sjemenu koju donosi samo evanđelist Marko te rekao: „Ova Prispodoba čini se, naizgled, jednostavnom, ali ima vrlo konkretne poruke s obzirom na misterij Božjeg kraljevstva. Glavni naglasak stavljen je na sjeme. U drugim prispodobama ovog tipa naglasak je na sijaču ili na tlu na koje se sije, a ovdje je pozornost na sjemenu. Istaknuta je misteriozna snaga sjemena. Prispodoba ne želi negirati značenje sijača i njegova rada, niti važnost tla, zemlje na koju se sije. Sve je to vrlo bitno, ali želi se istaknuti kako sjeme ima u sebi svoju tajnu snagu koju ne razumije ni sijač niti tlo na kojem raste. Sijač može ići spavati, jer posijano sjeme raste polako i bez njega. Sjeme je, objektivno gledajući, nešto sitno, malo, neznatno, slabunjavo, ali istovremeno iznimno jako. Vidjeli smo bezbroj puta kako je sjeme trave probilo asfalt, beton, pa nam je to postalo čak normalno da se više i ne pitamo kako je to moguće? Gdje mu je snaga? Zar i to nije čudo?“

U petak 31. siječnja 2020. gospičko-senjski biskup Zdenko Križić pozvao je na proslavu Dana posvećenog života, redovnike i redovnice koji djeluju i žive na području njegove biskupije. Okupili su se franjevci trećoreci koji djeluju u župi i samostanu u Ogulinu, fra Juro Marčinković koji djeluje u župi Križpolje i fra Ante Kukavica koji djeluje u župi i samostanu u Karlobagu. Od redovnica prisustvovala su sestre Presv. Srca Isusova koje rade i borave u Župi Sv. Križa u Ogulinu, u samostanu u Otočcu odakle dvije djeluju u župi Presv. Trojstva u Otočcu i tri sestre iz Biskupskog doma u Gospiću. U vijećnici Biskupskog ordinarijata u Gospiću, u 16.30 sati biskup Križić održao im je predavanje na temu: „Depresija u redovničkom životu“.

Nakon kraće rasprave, pošli su u gospičku katedralu gdje je u 18 sati misno slavlje predvodio biskup Križić, a koncelebrirali su, uz spomenute redovnike, biskup u miru mons. Mile Bogović, biskupov tajnik i kancelar preč. Mišel Grgurić, župnik gospički preč. Mario Vazgeč, ekonom biskupije preč. Nikola Turkalj, asistirao je đakon Bruno Lovaković, uz ministrante posluživao je domaći sjemeništarc Marko Butković. Pjevao je katedralni zbor pod

Biskup je protumačio da je „sjeme zapravo, slika Božje riječi koja je živa, djelotvorna, oštija od dvosjekla mača i u sebi ima tajnu snagu koje često nismo svjesni. U njoj je Božji duh, Božja snaga. Snagu sjemenu nije dao čovjek nego Bog. Snaga je skrivena u

sjemenu. Čovjek zna da se to događa, ali ne zna kako. On vidi tu snagu sjemena, ali ne zna u čemu je i otkud mu je. Ne ostaje drugo nego prihvatiti ovu tajnu, ovo otajstvo. To je tajna kraljevstva Božjeg. To je snaga koja se ne vidi jer čini se, da proizlazi iz slabosti u koju se ne možemo pouzdati. To je iskustvo svetoga Pavla koji je otkrio da je najjači onda kada je slab. Ta slabost privlači Boga koji svoju moć očituje u slabosti. Na mnoge tajne ostajemo nijemi, bez riječi. Vjera nam ne pomaže da sve razumijemo. Naprotiv, za vjeru je misterij nužan i potrebno je prihvatiti ga. Kada bismo sve razumjeli i znali kako se događa, onda nam vjera ne bi ni trebala. Iz života bi nam iščezlo divljenje i čuđenje. Bez čuđenja i divljenja ne bismo mogli pasti na koljena i adorirati Božja otajstva.

Sijač je posve isključen kada je u pitanju rast sjemena. Ne kaže se da on treba bilo što činiti ili nešto izbjegavati, dapače, on može biti po strani. Ne bi imalo nikakvog smisla kad bi čovjek navlačio i razvlačio vlati sjemena da bi ono brže raslo i prije dozrelo. On se treba samo povući i diviti se.“

Propovjednik je dalje konkretizirao problem aktivizma u životu vjernika, posebno u posvećenih osoba. „U Božje misterije prodire se kontemplacijom i adoracijom, a ne nekim ljudskim aktivnostima ili ljudskom mudrošću. Ne trebamo sve znati, ali se trebamo diviti Božjem djelu. Kod stvaranja vidimo kako Bog stvoritelj postaje Bog kontemplativac, Bog koji se divi svome djelu. Bog ne treba ljude koji sve znaju, nego ljude koji će se diviti Božjem stvaralačkom i otkupiteljskom djelu.“

Biskup se osvrnuo i na Prispodobu o gorušičinu zrnu, najmanjem od sveg sjemenja koje se tada poznavalo u Izraelu, a može uzrasti do stabla na kojem se mogu ptice gnijezditi te naglasio: „Opet misterij velike snage u neznatnom sjemenu koja se ne vidi, ali postoji. Bog, za ostvarenje svoga velikog plana bira ono što je neznatno, što

je slabo, prezira vrijedno. Pavao to govori kada je u pitanju i posebni poziv. Očituje se to tijekom cijele povijesti spasenja u Božjem izboru suradnika. Marija je to glasno ispovjedila iz osobnog iskustva govoreći da Bog uzvisuje neznatne, pogleda i na nju zbog njezine neznatnosti. Bog ne bira ono što je moćno, veliko, silno. Malo i neznatno gorušičino zrno izraste u stablo koje daje okrilje pticama nebeskim. Neznatno je otvoreno za primanje, ali ne za prisvajanje. Neznatno nije nasilno, neznatnih se nitko ne boji, njima se uvijek može prići.

U prvoj prispodobu Isus govori o pticama koje su prijatna sjemenu, jer ga mogu pozobati, a ovdje su ptice gosti stabla koje se razvilo iz malog sjemena. Ptice više nisu neprijatelji zato što su kao takve pobijedene ili uništene, nego što su prihvaćene. Karakteristika prisutnosti Božjeg kraljevstva je prihvaćanje, a ne progon ili osveta. Veliki su u Božjim očima oni koji primaju, kojima se smije doći, koji drugima daju prostor, koji su otvorena srca. Ove prispodobe treba danas oživjeti, jer moderni čovjeka prolazi usjevima i gleda na njihov rast kao na nešto normalno, kao na jednostavni prirodni proces koji podliježe biološkim zakonima. Čovjek Biblije to gleda drukčije: u svemu tome on vidi čuda koja izazivaju divljenje.

I Isusov navještaj kraljevstva Božjeg odgovara ovoj stvarnosti. Ljudi su očekivali Mesiju junaka, ratnika koji će osloboditi Izraela iz potlačenosti, vratiti prošlu slavu. Nasuprot njihovu očekivanju, Isus se predstavlja posve drukčije. On je čovjek koji isključuje svako nasilje a proklamira opraštanje i ljubav pa i prema neprijateljima. On je čovjek koji se ne srami plakati, koji podnosi poniženja, ima razumijevanja za grešnike i s njima se druži i žene imaju pristup u njegovu zajednicu. Sve ovo bilo je čudno ljudima njegova vremena i gledali su to kao slabost. Zbog tih slabosti nisu mogli prihvatiti da on ima nebesko poslanje. U

patnji pokazao se nemoćnim u odnosu na moćnike ovoga svijeta. Završio je na križu. A opet paradoks slabosti otkrio se tek onda kad je sve privukao k sebi.

Ove prispodobе govore nam da Božje kraljevstvo raste i razvija se po malim stvarima, po malim gestama dobrote i ljubavi koje svakodnevno činimo ili možemo činiti. Božje kraljevstvo u nama tako raste. Nisu potrebna neka junačka djela o kojima će mediji izvješćivati i kojima će se drugi diviti. Istinska junačka djela su vjernost malim svakodnevnim dužnostima za koje se ne dobivaju nikakva ljudska priznanja i zahvalnosti, mala djela ljubavi koja uglavnom, nitko ne primjećuje i nitko im ne plješće. Upravo je ovo ono što najviše posvećuje. To je ono Bogu najdraže, i na to uzvraća 'Otac vaš nebeski'."

Biskup je na kraju propovijedi učinio rezime:

1. Sjeme Božje riječi ima neizmjernu snagu, ali da bi uzraslo mora biti prihvaćeno, mora imati prikladno tlo za rast. Pozvani smo, prije svega, za to sjeme pripremiti našu nutrinu. Ako ono ne raste i ne donese plodove, nećemo imati što sijati drugima. Može nam se dogoditi da sjeme sijemo posvuda, a zanemarimo svoju nutrinu koju nismo obradili, pripremili za sjetvu, pa se taj teren može lako pretvoriti u kamen ili trnje. Sv. Pavao strahovao je da ga ne bi odbacili nakon što je drugima propovijedao.

Uvijek postoji opasnost da pozivamo na obraćenje druge, a sebe ne mijenjamo. Ako ostane na tome, sjeme koje sijemo neće biti dobro sjeme, žetva će biti vrlo oskudna ili nikakva. Možda će izrasti stabljika, ili stablo na kojem će onda biti samo lišća, ali ne plodovi. Tko je gladan, od toga nema nikakve koristi. Isus je takvo stablo prokleo.

2. Sjeme Božje riječi koje smo pozvani sijati je, ponajprije, sjeme ljubavi i dobrote. Bacajmo to sjeme svima i posvuda. Pa i u trnje, na kamen, kraj puta. To sjeme ljubavi može rastopiti kamen nečijeg srca, može nadvladati trnje nečije zanemarene nutrine, može niknuti i ondje gdje ne bismo očekivali. Tu je posrijedi Božje djelovanje.

Bacajmo to sjeme ljubavi i dobrote u svojim redovničkim zajednicama pa i onda kada nam se čini da ništa ne koristi, da drugi to samo uguše ili 'pozobaju'. Pored svega toga ne smijemo se umoriti sijati Božju ljubav i dobrotu. To nije, i nikada ne može biti, beskorisno. Potrebna je strpljivost dok sjeme ljubavi i dobrote ne donese plod. Nikada se ne obeshrabriti. To je snaga života i budućeg uskrsnuća. Amen" - završio je propovijed biskup Zdenko.

Nakon sv. mise i fotografiranja u Biskupskom domu upriličena je zajednička večera, druženje i slavlje.

s. Robertina Medven

Dan posvećenog života u riječkoj katedrali sv. Vida

vjetlost na prosvjetljenje narodâ, slavu puka svoga izraelskoga“, svakodnevno odzvanja u molitvi Povečerja na brojnim usnama širom svijeta završavajući dan posvećen Gospodinu. U subotu 1. veljače 2020. godine, čule su se ove riječi nešto ranije u riječkoj katedrali sv. Vida, gdje su se okupile Bogu posvećene osobe riječkoga područja kako bi proslavile svoj dan.

Nakon blagoslova svijeća i svečane Večernje, svetu misu, u zajedništvu s nekoliko svećenika i redovnika, predvodio je fr. Zvonko Džankić, starješina dominikanskoga samostana sv. Jeronima u Rijeci. Marijino očišćenje, Susret, Prikazanje Gospodinovo i Svijećnica, podsjetio je fr. Zvonko, sve su to nazivi kojim se kršćani služe kada govore o današnjem blagdanu. Marija nije trebala očišćenje, ali je htjela ispuniti Zakon. Njezino očišćenje govori nam o poniznosti. Marija je potpuno poslušna Bogu Ocu i u poniznosti mu se predaje. U susretu promatramo starca Šimuna i proročicu Anu koji su bili u iščekivanju. Susret sa Spasiteljem ispunjava čežnju Šimunova srca i on izriče hvalospjev: „Sad otpuštaš slugu svoga, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Jer vidješe oči moje spasenje tvoje, koje si pripremio pred licem svih naroda: svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga“ (Lk 2, 29-32). Šimun se pripremao na ovaj susret i sada se može u potpunosti prepustiti zagrljaju Spasitelja. U prikazanju Gospodinovu, Marija i Josip donose Isusa, Sina Božjega, i polažu ga na žrtvenik želeći ga u potpunosti predati Bogu Ocu. Isus je svjetlo koje prosvjetljuje, obasjava, otvara oči srca da ga mogu prepoznati. Kakav trag ovi naslovi ostavljaju u životu svih osoba koje su posvećene Bogu? Marijino očišćenje govori nam o sakramentu pomirenja, a

susret o euharistijskom susretu i osobnoj molitvi. Kao što je sam Sin Božji prikazan, i mi smo pozvani svakodnevno se prikazivati Bogu, darivati se te u spremnosti čuti Božji glas i ispunjavati njegovu volju. Tijekom našega vjerničkog života, a i života svakoga čovjeka, uvijek se isprepliću tama i svjetlo. Ovdje se ne radi o nekom običnom svjetlu, nego o Svjetlu svijeta - Bogu Sinu. Ako se na njemu svakodnevno grijemo i uživamo svoje svjetlo, zasigurno će se naš život početi mijenjati. Krist je svjetlo koje obasjava, otvara vidike, vodi. I u današnjem trenutku u kojem živimo, bitno je da se i mi ugrijemo svjetlom Isusa Krista i to svjetlo pokažemo drugima svjesni da je Bog ona svijeća kojoj se uvijek možemo vraćati. Ponesimo svijeću ljubavi, svijeću dobrote, svijeću nježnosti ovome svijetu koji nas treba. Nismo svjetlo koje se treba skrivati, nego obasjavati druge, biti dionici ovoga grada koji postaje Europska prijestolnica kulture, zaključio je fr. Zvonko.

Povjerenik za redovnice Riječke nadbiskupije vlč. Mario Gerić čestitao je okupljenima Dan posvećenog života te je podsjetio na važnost Božje riječi u našem životu. Božja riječ je živa riječ, nije samo riječ koja se čita, nego se živi i životom svjedoči. Redovnički život je živa egzegeza žive Božje riječi, jer je nasljedovanje čistog, siromašnog i poslušnog Krista koji nam po svom životu daje vidjeti nebeskoga Oca.

s. Lidija Turić

Milosrđe u središtu promišljanja ovogodišnjeg Svjetskog dana bolesnika

“M

ilosrđe: sebedarje iz ljubavi“ bila je tema tribine kojom je 4. veljače u dvorani Nadbiskupskog doma u Rijeci započelo obilježavanje Svjetskog dana bolesnika. O temi koja bi trebala biti nužna motivacija svima koji o bolesnima i nemoćnima brinu, govorili su izv. prof. dr. sc. vlč. Nikola Vranješ; Snježana Juričić, pomoćnica ravnateljica KBC-a za sestrinstvo; s. Daniela Orbanić, ravnateljica Hospicija u Rijeci te s. Mirjam Jerković ravnateljica Doma za dementne osobe. Voditeljica programa bila je novinarka Irena Hrvatina, a u umjetničkom dijelu sudjelovala je vokalna skupina KUD-a Zvir pod ravnanjem Davora Juretića.

„Pojam milosrđa za kršćane je neodvojiv od Božje ljubavi i Božje milosti. Milosrđe je konkretno očitovanje tih dviju stvarnosti“, rekao je u uvodnom predavanju dr. Vranješ. Podsjetio je da je pojam poznat već iz starozavjetnih tekstova. „Milosrđe se tiče svakog ponaosob, ali i Crkve kao zajednice. Vjernici su pozvani iskazivati

milosrđe prema bližnjemu, posebno prema bolesnima i nemoćnima“, rekao je Vranješ potkrepljujući svoje tvrdnje i porukama pape Franje.

Pomoćnica ravnateljica riječkog KBC-a za sestrinstvo Snježana Juričić, govorila je o milosrđu kao temeljnom stavu kojega bi trebao imati svatko uključen u njegu i brigu za bolesne. „Medicinske sestre u svome poslu svakodnevno vrše duhovna i tjelesna djela milosrđa poznata u kršćanskoj tradiciji“, rekla je Juričić objasnivši kako sam nastanak zvanja sestrinstva ima korijene u kršćanstvu. „Milosrđe u našem zvanju znači darivanje ljubavi, dobrote i sebe. Medicinske sestre pozvane su biti oruđe Božjeg milosrđa i kanal Božje ljubavi“, zaključila je Juričić.

Ravnateljica riječkog Hospicija s. Daniela Orbanić predstavila je rad ove ustanove koja brine o onkološkim bolesnicima u posljednjem stadiju bolesti. Istaknula je kako je duhovnost važna osobina djelatnika jer samo se tako mogu dovoljno posvetiti umirućim osobama. „Bolesna osoba uvijek

je u središtu pozornosti naših djelatnika. Medicinske sestre i tehničari stručno su osposobljeni za rad u hospiciju, u suradnji s KBC-om redovite su vizite liječnika, a brojni su i volonteri, dobrotvori i donatori koji pomažu rad hospicija“, podsjetila je s. Daniela. HZZO sufinancira 70% poslovanja Hospicija, a ostatak financijski podmiruju Riječka nadbiskupija te PGŽ, Grad Rijeka, neki gradovi i općine, sponzori i anonimni darivatelji. Od kada je započeo s radom 2013. godine u Hospicij je primljeno 1755 korisnika. Prosječno trajanja boravka korisnika je 17 dana.

Mnogo su manje brojke tek otvorenog Doma za osobe s demencijom, dijelom zato što je tek započeo s radom, ali i zato što se korisnici u njemu puno duže zadržavaju nego u hospiciju. Iako još ne radi punim kapacitetom, Dom će uskoro moći primiti stacionarno 18 osoba u srednjem i terminalnom stadiju bolesti, a nudi i dnevni boravak za 15 - 20 osoba u početnom stadiju bolesti i uslugu savjetovališta i senzorne terapije koja će biti na raspolaganju i onima koji nisu korisnici Doma. „S obzirom na oko 4000 osoba oboljelih od demencije u našoj županiji, objektivno ovaj Dom će pokriti tek maleni broj potrebitih. Nadam se da je to ipak dobar početak koji će pokrenuti lavinu promišljanja o tom problemu, a nakon toga i djela milosrđa“, rekla je ravnateljica s. Mirjam. Objasnila je i sve poteškoće s kojima se susreću osobe koje brinu za oboljele od demencije te istaknula da je to djelovanje pravi primjer milosrđa. „Logika milosrđa suprotna je logici zasluga i time se moramo voditi u svom radu“, rekla je s. Mirjam.

Na kraju tribine ravnatelj riječkog KBC-a dr. Davor Štimac predložio je i kako bi se u Rijeci moglo pomoći starijoj populaciji. Podsjetio je da riječki KBC planira preseljenje u novu zgradu na Sušaku čime bi se oslobodile stare zgrade u središtu grada. Na taj se način otvara mogućnost da

se upravo one iskoriste za smještaj i njegu oboljelih starijih osoba. Riječki nadbiskup dr. Ivan Devčić pozvao je sve ljude dobre volje da u godini kada se Rijeka diči titulom Europske prijestolnice kulture stvaraju i žive kulturu milosrđa, ljubavi i solidarnosti. Uime Odbora za organizaciju proslave Svjetskog dana bolesnika, u kojemu uz Riječku nadbiskupiju sudjeluju Klinički bolnički centar Rijeka, Medicinski fakultet u Rijeci, Dom zdravlja PGŽ Rijeka, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Medicinska škola u Rijeci, a pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke, okupljenima se obratila dr. Asja Valković Mika. Na početku susreta prisjetila se svoje blagopokojne prethodnice prim. Blaženke Kozulić, koja je prije 27 godina bila prva koja je započela s organiziranjem događanja povodom Svjetskog dana bolesnika, a nadbiskup Devčić predvodio je molitvu za pokojnicu.

Tribina je bila prva u nizu događanja vezanih uz obilježavanje ovoga dana posvećenog bolesnima i nemoćnima, ali i svima koji o njima brinu i koji će se susresti na euharistijskom slavlju koje će predvoditi nadbiskup Devčić 11. veljače, na blagdan Gospe Lurdske u istoimenoj kapucinskoj crkvi u Rijeci.

Danijel Delonga

Blagdan Gospe Lurdske u Slatini

U kapeli Gospe Lurdske u samostanu Družbe sestara Presvetog Srca Isusova u Slatini, časne sestre i skupina vjernika proslavili su blagdan Gospe Lurdske. Misno slavlje predvodio je slatinski župnik Župe sv. Josipa vlč. Dragan Hrgić, a koncelebrirao je vlč. Nikola Jušić, upravitelj Župe bl. Ivana Merza.

Časne sestre, koje u Slatini žive i djeluju od 1937. godine, uredile su u svom samostanu 1994. godine kapelicu Majke Božje Lurdske u kojoj su sve do prošle godine molile, obavljale svoje pobožnosti i jedanput tjedno slavljena je sv. misa. Kad je u samostanu uređena nova kapelica, u njoj je svečanim misnim slavljem slatinskih župnika Dragana Hrgića, Nikole Jušića i Marijana Pavlovića proslavljena 25. obljetnica osnivanja samostanske kapelice u Slatini.

Prema riječima slatinskih sestara, kapelica je posvećena Gospi Lurdskoj po želji s. Prezentate Jagodić, tada najstarije časne sestre u samostanu, jer je ona bila slabog zdravlja, a Gospa Lurdska je zaštitnica bolesnih i siromašnih. Kip koji se nalazi

u kapeli osobno je u Lurdu odabrala i u Slatinu donijela s. Dionizija Petric.

Na ovogodišnjoj proslavi blagdana Gospe Lurdske, u kapeli su, uz ostale vjernike, bile samo dvije sestre: umirovljena s. Dionizija i odgovorna sestra Krešimira Vuleta, jer je časna Anastazija Vukić preminula 8. siječnja 2020., nakon 50 godina redovništva i isto toliko života u slatinskom samostanu.

„Okupila nas je Gospa, naša nebeska Majka, čija je najveća radost bila da nas još više približi svome Sinu. Smisao njezina života i majčinskog djelovanja je, nakon Isusove smrti, privoditi ljude svome Sinu,“ rekao je vlč. Dragan Hrgić u propovijedi na svetoj misi u kapeli te nastavio: „Poput brojnih hodočasnika danas u Lurdu, želimo i mi ovdje osjetiti majčinsku blizinu i brigu, a po njezinoj blizini, njezin zagovor i pomoć koju nam ona može izmoliti. U Lurdu dolaze danas i svakoga dana, rijeke hodočasnika kako bi osjetile ljubav Gospe, njezinu majčinsku blizinu i brigu i mnogi dožive ozdravljenje. Oni drugi u Lurdu pronadu duhovnu utjehu za svoju bolest i za svoje teške trenutke u životu, za svoju patnju, a ima i treća skupina, koji u Lurdu dožive iskreno obraćenje srca, kajanje za svoje grijehе i vrata se obraćeni i drukčiji.“

Vlč. Hrgić je dalje napomenuo da možemo za mnogo toga moliti, ali dragi Bog, po Gospinu zagovoru, udijelit će nam ono što nam je u životu najpotrebnije. Nećemo i ne trebamo uvijek dobiti ono što mi tražimo, jer mi sami za sebe ne znamo što nam je najbolje. Bog najbolje zna što je potrebno svakome od nas i baš to nam u životu daje, jer nedokučivi su planovi Božji.

Stvarnost naše bolesti i naše patnje ne uči se u školi i nitko nas ne može naučiti kada će doći. Ali bolest, kolikogod nam bila teška u ovom životu, može nam biti i spasonosna, može biti put koji nam pomaže da rastemo u poniznosti, da se riješimo svoje samovolje i da rastemo u vjeri. Isus nam je svojom patnjom osigurao spasenje, a mi smo njegovi učenici i naš put treba biti njegov put. Njegova patnja je i naša patnja, a on našoj patnji daje smisao i daje nam snagu.

Tumačeći događaj na svadbi u Kani Galilejskoj, vlč. Hrgić podsjetio je da

Isusova Majka prva opaža problem, jer majčinsko oko vidi što nitko drugi ne može vidjeti, majčinsko srce osjeti što nitko osjetiti ne može. „Možda baš ova scena, gdje Marija dolazi svome Sinu, posreduje i moli, neka nam se danas ureže u srce da se baš nje prisjetimo svaki put kad kleknemo pred Gospin kip, kad je nešto zamolimo, da je ona ta koja ide svome Sinu, koja njemu svojom majčinskom molitvom i srcem govori: ‘Sine, molim te, pomози! Vina nemaju, radosti nemaju, pomози im jer im ljubavi nedostaje, nemaju poniznosti u životu, pomози im!’“

Kao što je učinila u Kani Galilejskoj, neka i za nas naša nebeska Majka posreduje, neka nas zagovara, i neka moli svoga Sina, a mi joj možemo obećati da ćemo je u životu veseliti slušajući njezina Sina... Vjernicima koji su to željeli, vlč. Hrgić podijelio je bolesničko pomazanje.

Petar Žarković

Sestre kao svjetionik Ljubavi

50 godina pastoralnog djelovanja sestara
Presvetog Srca Isusova u Donjoj Drenovi

Donja Drenova nezamisliva je bez sestara Presvetog Srca Isusova, rekao je u nedjelju 23. veljače 2020. godine u crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić predvodeći svečano euharistijsko slavlje u povodu 50. obljetnice pastoralnog djelovanja sestara Družbe Presvetog Srca Isusova u ovoj riječkoj župi. Suslavili su župnik vlč. Kristijan Malnar, umirovljeni svećenik i dugogodišnji župnik mons. Gabrijel Bratina i đakon vlč. Ivan Devčić. Uz sestre ove riječke autohtone Družbe i brojne vjernike, na misi je sudjelovala s. Rozarija Elek, sestra koja je prije pedeset godina prva došla u ovu riječku župu.

„No nije samo ovaj dio grada na Rječini nezamisliv bez sestara Družbe koju je utemeljila službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić, nego se opravdano može reći da je Crkva na ovim prostorima također nezamisliva bez njihova samozatajnog služenja. To se posebno odnosi na Riječku

nadbiskupiju, Gospičko-senjsku biskupiju, ali i na Crkvu koja je u Istri i kvarnerskim otocima, kao i drugim krajevima naše domovine“, rekao je mons. Devčić.

„Bez Družbe Presvetog Srca Isusova teško je zamisliti djelovanje naših središnjih crkvenih ustanova, kao što su Bogoslovno sjemenište, Hospicij, Nadbiskupijski dom, kao i mnogih župa u kojima ste donedavno bile prisutne, dijeleći u najtežim vremenima za Crkvu sa svećenicima i vjernicima dobro i zlo. U nekim drugim biskupijama djelovale ste ili još uvijek djelujete u župnom pastoralu i u školi kao vjeroučiteljice, a negdje kao cijenjene profesorice na visokim crkvenim učilištima, voditeljice duhovnih vježbi, odgojiteljice u dječjim vrtićima i slično. Gdje god ste bile prisutne, radile ste isto što i u drenovskoj župi, tj. poučavale djecu i mlade u vjeri, pripremale ih za sakramente prve pričesti i krizme, svirale, animirale liturgijska slavlja, vodile župne zborove, brinule o župnom kućanstvu, kao i o starim i nemoćnim župljanima. Zbog toga nam je bez vas, sestara Družbe Presvetog Srca

Isusova, i uopće bez redovnica, teško zamisliti ne samo Donju Drenovu i njezinu župu, nego i Crkvu kao takvu“, istaknuo je nadbiskup Devčić.

Upozorivši na krizu redovničkih, posebno ženskih zvanja, riječki nadbiskup ohrabrio je sestre i potaknuo ih da se utječu Srcu Isusovu koje ih neće ostaviti u njihovim potrebama i nevoljama. Izrazivši zahvalnost sestrama na svjedočanstvu vjere i pedesetogodišnjem neprekidnom pastoralnom djelovanju na Donjoj Drenovi gdje su 1975. godine sagradile i Kuću maticu, poručio je da „ovaj visoki jubilej ohrabruje vjernike, ali i Crkvu da je Bog uvijek uz nas i da vjera ne dolazi od čovjeka, nego je to Božji dan nama koji nas jača“.

Crtice iz povijesti boravka i djelovanja sestara u ovoj riječkoj župi vjernicima je predstavila vrhovna predstojnica Družbe s. Dobroslava Mlakić. Sestre su u ovoj istoj crkvi prošle godine proslavile 120. obljetnicu od utemeljenja Družbe. Nakon Drugoga svjetskog rata, a od 1947. godine dolaskom komunističke vlasti, sestrama je bio zabranjen svaki javni rad, a samostanske kuće bile su nacionalizirane. Stoga su se sestre uključile u rad mnogih župa diljem tadašnje Senjsko-modruške biskupije, a od 1969. godine Riječko-senjske nadbiskupije. Župni stan na Drenovi bio je, prema zapisima iz kronika, zauzet stanarima i dječjim vrtićem 1969. i 1970. godine. Tek nakon odlaska stanara stvorili su se

uvjeti za dolazak sestara. Tadašnji župnik mons. Gabrijel Bratina uputio je molbu vrhovnoj glavarici s. Franciski Ivković, a koju je potkrijepio mons. Josip Pavličić, te je 13. siječnja 1970. godine prva u župu stigla s. Rozarija Elek, a s. Hijacinta Vuleta i s. Marcela Žagar putovale su iz grada nedjeljom i prema potrebama, rekla je s. Dobroslava.

Podsjetila je na dobru suradnju sa župnicima koji su djelovali na Donjoj Drenovi: umirovljenim svećenikom koji je još uvijek aktivan u župi mons. Gabrijelom Bratinom, nekadašnjim župnicima vlč. Marijanom Benkovićem, vlč. Nikicom Jurićem te sadašnjim vlč. Kristijanom Malnarom. U pedeset godina djelovanja pratile su potrebe vremena te su sestre u vrijeme Domovinskog rata bile uključene u karitativni rad s prognanicima i izbjeglicama, kao i potrebitim župljanima. Na kraju je izrazila riječi zahvale svim sestrama koje su po svome poslanju i zvanju ugradile svoje snage i sposobnosti u ovu župnu zajednicu i koje su svojim molitvama, radom i žrtvom pisale pedesetogodišnju povijest Donje Drenove.

Po završetku misnoga slavlja župnik Kristijan Malnar uručio je s. Dobroslavi posebnu Povelju. U njoj je navedeno da su sestre svaku radost, svaku tugu, svaki duhovni i materijalni napredak ove Župe popratile i podijelile sa župnicima i župljanima. „U mnogočemu ste bile i ostale duh pokretač, povjetarac, blagi lahor naše župne zajednice. Vaše ponizno srce, spremnost na žrtvu, prijateljstvo, radost i briga o djeci i najpotrebnijima kroz ove godine bile su nam svjetionikom Ljubavi kojom Vas same ljubi Krist“, navedeno je između ostaloga u Povelji.

Dirljive riječi zahvale sestrama, ispred župne zajednice, uputila je Dina Pende, a prigodan dar s. Dobroslavi uručila je Kata Skorup.

Helena Anušić

Zahvala sestrama

P

oštovane sestre Družbe Presvetog Srca Isusova!

Dopustite mi uime vjernika ove župne zajednice Blažene Djevice Marije Karmelske, a prigodom današnjeg obilježavanja 50 godina Vašega dolaska i početka djelovanja Vaše Družbe, izraziti duboku zahvalnost za sva plemenita djela i postignuća, koje ste ugradile u našu župnu zajednicu. Zahvalni smo i svim sestrama koje su djelovale na Drenovi, a danas ih nema među nama, kao i sestrama koje su danas na župi. Svjesni smo da su sve članice Vaše Družbe svojim radom i odricanjem doprinijele da se u našoj župi izgradi Vaša Kuća matica, samostan i dječji vrtić, vrlo lijepo uklopljeni sa župnom crkvom.

Mi župljani, ponosni smo i svjesni koliko je prepreka svladano kako bi se izgradio samostanski kompleks. Posebnu zahvalnost izričemo svim Vašim sestrama poglavaricama koje su u datom trenutku donosile odluku o izgradnji prekrasnog samostana. Hvala i svim sestrama koje su svojim radom u tuđini značajno pomogle u financiranju izgradnje. Svjesni smo da to

nisu samo ljudske sposobnosti nego Božja volja i Božji naum. Bogu smo zahvalni što Vas je u trenucima izbora mjesta izgradnje Kuće matice usmjerio uz našu župnu crkvu.

Drage naše sestre, Bogu hvala, a i Vama velika hvala za ljubav, požrtvovnost, nesebično darivanje kroz Vaš karitativni i pastoralni rad, trud, odricanje i molitve kao nemjerljivi doprinos našoj župnoj zajednici. Želimo Vam od srca zahvaliti skromnim darom, kao uspomenu na današnje slavlje, a uručit će Vam naša odana župljanka Kata. Puno Božjeg blagoslova, uspješnosti u daljnjem radu i poslanju.

Bog Vas blagoslovio, i veliko hvala svim našim sestrama!

Pozdravni govor vrhovne predstojnice Družbe s. Dobroslave Mlakić o 50. obljetnici pastoralnog djelovanja sestara u Župi BDM Karmelske

valjen Isus i Marija!

Danas o 50. obljetnici života i pastoralnog djelovanja sestara Presvetog Srca Isusova ovdje u ovoj našoj Župi Blažene Djevice Marije

Karmelske, sve vas ime naše Družbe srdačno pozdravljam.

Radosna srca pozdravljam našega oca nadbiskupa mons. dr. Ivana Devčića, riječkog nadbiskupa. Zahvaljujem Vam, Oče nadbiskupe, što ste nam danas o ovoj zlatnoj obljetnici predvodili zahvalno euharistijsko slavlje.

Pozdravljam vlč. Kristijana Malnara, župnika ove Župe i mons. Gabrijela Bratinu, župnika u miru, bogoslove i sve sestre. I srdačno pozdravljam sve vas, poštovani i dragi vjernici ove Župe!

Danas, dakle, mi sestre Presvetog Srca Isusova željele smo se prisjetiti i prvenstveno zahvaliti Trojedinom Bogu za sve naše sestre koje su pastoralno djelovale u ovoj Župi BDM Karmelske ovdje na Donjoj Drenovi, ali i za sve darove i sposobnosti koje im je Bog darovao, a koje su s ljubavlju ugradile svojim apostolatom, molitvom i žrtvom za duhovno dobro vjernika ove Župe. Zahvaljujemo također Bogu za sva dobročinstva kojima je Bog po djelovanju sestara obasipao drenovsku župu djelovanjem sestara kroz ovih 50 godina.

Sestre Presvetog Srca Isusova su kao duhovne kćeri svoje utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić koja je Družbu osnovala u Rijeci 1899. (Prošle godine smo upravo ovdje u ovoj župnoj crkvi proslavile 120. obljetnicu

osnutka naše Družbe), nadahnute njezinom karizmom skrbile za siromašnu djecu i mladež sve do iza Drugoga svjetskog rata, a od 1947. dolaskom komunističke vlasti, sestrama je zabranjen svaki javni rad, a samostanske kuće su nacionalizirane. Stoga su se sestre raspršile iz svojih samostana i uključile u rad na župama na području Senjsko-modruške, od 1969. godine Riječko-senjske nadbiskupije u kojoj su djelovale na mnogim župama, a radi vlastitog opstanka morale su poći i u inozemstvo kao što su to učinile i tisuće i tisuće iseljenika našega hrvatskog naroda te su upravo na području ove župe izgradile i svoju Kuću maticu 1975. godine gdje je i vrhovna uprava Družbe, a ovdje je bila i dugogodišnja kuća odgoja mlađih članica. Na župama su sestre vodile župna kućanstva, sakristanske službe, liturgijsko sviranje i pjevanje, a poslije šezdesetih godina, nakon što je osnovan Katehetski i Glazbeni institut pri KBF-u u Zagrebu, otpočele su s katehizacijom, to jest vjerskim odgojem djece.

Tako su sestre dospjele i na ovu Župu, ali zbog stvarnih vjerskih potreba, svjedočanstva i prisutnosti među vjernim pukom ove Župe. Uvidom u župnu kroniku (Liber 26, Insertionis historiale neoerectae Parochiae Drenovensis AB. Anno 1837.), i prema zapisu iz 1969. i 1970., župni stan je bio zauzet stanarima i dječjim vrtićem *Bubamara*, a da bi se oslobodili stanara došlo se na ideju da sestre dođu u ovu župu. Župnik mons. Gabrijel Bratina uputio je molbu vrhovnoj glavarici s. Franciski Ivković, koju je podržao mons. Josip Pavlišić, riječki nadbiskup.

Tako je službeno u župu prva stigla 13.

siječnja 1970. s. Rozarija Elek, a s. Hijacinta Vuleta i s. Marcela Žagar putovale su iz grada nedjeljom i drugim danima prema pastoralnim potrebama. Početak prisutnosti sestara u ovoj župi bio je veoma skroman i ne baš lagan, ali u duhu karizme svoje Družbe sestre su predano i spremno prihvaćale svaku teškoću i žrtvu. Stariji se možda još uvijek sjećaju dolaska sestara. S. Rozarija je stanovala pet mjeseci kod gđe Marije Katić i kad su se stanari iz župnoga stana iselili i kad se stan obnovio, postupno je preuzela župno kućanstvo.

Sestre su tijekom 50 godina neprekidno u ovoj župi, poput svoje Majke Utemeljiteljice, katehizirale djecu, i revno ih pripremale za svete sakramente prve pričesti i krizme. Pripremale su svečane proslave i priredbe za sv. Nikolu i Božić, obavljale sakristansku službu, uređenje crkve, vodile su i osnivale pjevačke zborove djece i odraslih, kao što je s. Bernardina vodila zbor *Lahor*, animirale su liturgijska slavlja, organizirale duhovne susrete s mladeži, upućivale na svete sakramente starije i bolesne, katehizirale djecu u župi, a od demokratskih promjena u našoj domovini Hrvatskoj, držale su vjeronauk u OŠ Frana Frankovića. Tako su sestre ne samo katehizacijom, na području ove župe, nego radom s djecom od 1980. godine, a potom izgradnjom vlastitog Dječjeg vrtića „Nazaret“ 1998. godine, odgajale na stotine i stotine djece u vjeri i u isto vrijeme hvalile Boga molitvom i pjesmom zajedno sa župnom zajednicom i tako kročeći darovanim putem pridonijele rastu vjere u ovoj župi i našem gradu Rijeci.

Kao pastoralne suradnice u župnom apostolatu sestre su se smjenjivale, a najduže su djelovale s. Velimira i s. Bernardina u ovoj župi, pod okriljem BDM Karmelske i nastavljale sveti hod svoje Družbe i poslanje koje su primile u baštinu od svoje utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse, koja ih je pozvala

da budu glasnice ljubavi Božanskog Srca u širenju Kristova evanđelja.

Budući da ova župa, ili ova postaja djelovanja naših sestara, ima svoju specifičnost ili prednost jer su djelovanje sestara pomagale sestre iz Kuće matice, stoga je teško nabrojiti sve sestre koje su ovdje djelovale. Iz poštovanja i zahvalnosti Bogu, poimence ću spomenuti samo sestre katehisticke i orguljašice te sakristanke koje su po svom zvanju i poslanju ugradile svoje snage i sposobnosti u ovu župnu zajednicu, i koje su svojim molitvama, radom i žrtvom pisale pedesetogodišnju povijest svoje Družbe i ove župe.

Neke su sestre djelovale duže, a neke kraće vrijeme i u dva navrata. Napustile su nas i preselile se u vječnost s. Valerija Bendeković (+3. studenoga 1993.) i s. Mirela Kamber (+7. svibnja 2006.).

Sestre koje su djelovale u Župi BDM Karmelske:

1. s. Velimira Marinović (1976.-1985.; 2013.-2020.)
2. s. Robertina Medven
3. s. Valerija Bendeković (1985.-1988.)

4. s. Nikodema Stojak (1988.-1991.)
5. s. Krešimira Vuleta (1991.-1992.)
6. s. Ljubomira Lešić (1991.-1992.)
7. s. Pankracija Žižić (1993.)
8. s. Andrijana Gjoni (1992.-1993.)
9. s. Nives Stubičar (1989.-1992.;
2006.-2012.)
10. s. Bernardina Maslač (1988.-2012.)
11. s. Mirela Kamber (1997.-2002.)
12. s. Ancila Jendričko (2002.-2003.)
13. s. Daniela Orbanić (2003.-2006.)
14. s. Marijana Mohorić
15. s. Lidija Turić
16. s. Leopoldina Rukav (2006.-2013.)
17. s. Tajana Hrvatin
18. s. Martina Vlahović (2016.-2019.)

Osim što su sestre djelovale kao pastoralne suradnice svećenika u ovoj župi, također tijekom svih 50 godina svesrdno su brinule i pomagale mons. Gabrijela Bratinu u svim njegovim potrebama, odnosno u župnom kućanstvu.

Suradnja sestara sa župnikom mons. Bratinom i župnicima vlč. Marijanom Benkovićem, vlč. Nikicom Jurićem i sadašnjim župnikom vlč. Kristijanom Malnarom glede apostolata nije se mijenjala i, po svojoj karizmi, sestre su bile uvijek otvorene za sve potrebe ljudi osobito u vrijeme kad prakticiranje vjere nije bilo baš poželjno.

No s novim potrebama i novim zahtjevima, osobito u vrijeme Domovinskog rata, sestre su se uključile u karitativni rad s prognanicima i izbjeglicama i potrebitim župljanima te su dale veliki doprinos i ljubav prema stradalima i nepravedno patnjama pogođenima. Budući da je ovdje i naš samostan, sestre iskazuju trajno ljubav i brigu za siromahe te tako ostvaruju program evanđeoskih blaženstva po uzoru na svoju utemeljiteljicu službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu, za koju se vodi

postupak za proglašenje blaženom.

Koliko su sestre značile na ovom prostoru u crkvi, školi, dječjem vrtiću, u samostanu, najbolje svjedoče i danas srdačni susreti župljana, djece i mladeži sa sestrama po cijelom našem gradu i drugdje, a događaju se susreti i nakon više desetljeća, jer ono što je Bog po sestrama utisnuo u srca djece i mladih, ali i odraslih ostaje zauvijek poticaj za rast u vjeri i ljubavi prema Bogu i čovjeku.

Na kraju zahvaljujem svima vama, dragi vjernici, koji ste prihvaćali i pratili sestre na njihovu putu poslanja, koje su po Božjoj volji tijekom 50 godina svojom nesebičnom i čistom ljubavlju i žrtvom živjele i djelovale u ovoj župi, učinivši prema svojim mogućnostima koliko je bilo moguće u prilikama u kojima su živjele i djelovale idući stopama svoje Utemeljiteljice u predanju Bogu po svetim zavjetima.

Sjeme koje su sestre Božjom pomoću svojom jednostavnošću ukorijenjene u vjeri u Krista, sijale i posijale molimo i nadamo se da će donijeti svoj rod. Pozivam vas na molitvu za našu Družbu i osobito za nova zvanja kako bi mogla živjeti karizma Majke Marije Krucifikse po onima koje će je slijediti.

I završit ću blagoslovnim molitvom naše Majke Utemeljiteljice:

*Blagoslovi sve nas, o Gospodine,
vapijemo Ti žarkom vjerom i
pobožnošću.*

*Mi smo Tvoji sinove i kćeri, otkupljeni
Tvojom očinskom ljubavlju.*

*Blagoslovi o veliki otajstveni Bože,
sve obitelji i sve nas i svojom nas
milošću potakni na raskajanost za
naše grijeha i grijeha cijeloga svijeta.*

*Blagoslovi velikog Svećenika Papu i
sve pastire Crkve svoje. Amen!*

s. Dobroslava Mlakić

Hodočašće mladih u Međugorje

R

iječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić blagoslovio je u srijedu 18. listopada Centar za mlade Riječke nadbiskupije „Bl. Miroslav Bulešić“ te u zajedništvu s

porečkim i pulskim biskupom mons. dr. Draženom Kutlešom i mnogobrojnim svećenicima u kapeli Centra predvodio svečano euharistijsko slavlje u povodu početka nove akademske godine. Porečka i pulska biskupija darovala je Centru relikvije bl. Miroslava Bulešića koje je nadbiskup Devčić ugradio u blagoslovljeni oltar.

Pod duhovnim vodstvom povjerenika za mlade vlč. Josipa Pende, ovaj Centar je početkom korizme organizirao hodočašće u Međugorje. Pridružile su se i neke naše

sestre, novakinja i dvije postulantice, većoj skupini studenata i srednjoškolaca iz Rijeke te smo 28. veljače kasno navečer krenuli na ovaj zahtjevan put. U subotu rano ujutro stigli smo u Međugorje, na mjesto podno brda Križevca, odakle smo krenuli moleći križni put prema vrhu brda. Između svake postaje izmjenjivali smo se u predvođenju sv. krunice i predavali nakane u ruke Gospi. Svaku postaju čitali su naizmjenično mladi. Taknula nas je posebno spremnost i volja muškog dijela studenata koji su nosili jednu hodočasnicu s kolicima sve do vrha brda ukazanja. Bili smo iznenađeni lakoćom kojom smo stigli na brdo unatoč brojnim zaustavljanjima, zbog velikog broja kamenjem izlizanih staza te strmog puta. Na samom vrhu Križevcu, doznali smo kako

je u bijeli križ ugrađen i jedan dio relikvije originalnog križa iz Jeruzalema, na kojemu je naš Gospodin visio.

Nakon Križevca, imali smo slobodno popodne pa smo posjetili i Majčino selo koje je osnovao, sada već pokojni fra Slavko Barbarić. Ondje se čuva i njegov habit još i sada pun blata, kao dokaz njegova neumornog rada na međugorskoj zemlji. Uvečer smo se uputili u crkvu sv. Jakova na svečano misno slavlje i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Nakon klanjanja pošli smo na počinak.

Sljedećeg jutra, u nedjelju, zaputili smo se na Brdo ukazanja, gdje smo, penjući se, razmatrali Radosna otajstva Gospine krunice. Nakon toga požurili smo čuti svjedočanstvo Gorana Ćurkovića, bivšeg ovisnika, koje nas je duboko potreslo i nikoga nije ostavilo ravnodušnim. Pošli smo potom, na sveto misno slavlje u crkvu sv. Jakova.

Velik smisao ovome hodočašću dala je pouka kako nas male, naizgled neznatne, usluge koje možda, činimo svaki dan, vode jedan korak prema Nebu, ako ih

činimo iskreno i s ljubavlju. Trebamo biti svjesni da nas i Majčino srce budno prati na našim stazama života i zagovara nas pred Gospodinom. Moliti trebamo uvijek, iskreno i u skrovitosti te s puno povjerenja graditi zajedništvo i snagu unutar svojih zajednica i obogaćivati društvo u cjelini.

Umorni, ali radosni i s mirom u srcu, u nedjelju oko dva popodne krenuli smo natrag u Rijeku. Prepuni dojmova, cijelim putem smo u autobusu pjevali i slavili Gospodina za sve što nam je udijelio na ovom hodočašću.

s. Mihaela Martinović

Povratak izvorima

subotu 7. ožujka 2020., nas sestre u Kući novicijata u Zagrebu, posjetila je naša vrhovna predstojnica s. Dobroslava Mlakić s tri nove članice Družbe. Budući da

ona vodi proces proglašenja blaženom službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, naše utemeljiteljice, okupile smo se u dvorani gdje nam je održala nekoliko predavanja o njoj i njezinoj velikoj pobožnosti i ljubavi prema Presv. Srcu Isusovu te o osnivanju naše Družbe.

Pobožnost Presvetom Srcu Isusovu proširila se u Crkvi nedugo nakon ukazanja poniznoj svetici iz Francuske sv. Margareti

Mariji Alacoque, koja je prije 100 godina proglašena svetom. Budući da je Marija Kozulić, tada članica Pobožne udruge, bila članica i Franjevačkoga svjetovnog reda, njezina duhovnost prožeta je i krepostima sv. Franje.

Jedno od predavanja bilo je o skromnom kapucinu fra Arkandelu iz Camerina, suutemeljitelju Družbe, koji je Majku Krucifiksu podržavao te pratio tijekom 21. godine do osnutka ogranka Udruge u Rijeci. Između predavanja odlučile smo iskoristiti blizinu zagrebačkih svetišta te smo posjetile franjevačku crkvu Majke Božje Lurdske, u Vrbanićevoj, gdje se nalazi grob sluge Božjega fra Ante Antića te svetište

Gospo Remetske koje je mjesto okupljanja hodočasnika iz grada Zagreba. Obišle smo i Gospu od Kamenitih vrata i molile za nova duhovna zvanja. Nadam se da je Gospodin čuo naše molbe i da ćemo krajem ovog korizmenog hoda ugledati i plodove te dobiti snagu za nastavak ovog izazovnog, ali lijepog puta služenja Isusovu probodenom

Srcu i nesebičnog darivanja onima koji su u potrebi te nastojati biti odraz one raspete Ljubavi u svijetu, za kojom je čeznula naša utemeljiteljica Majka Marija Krucifiksa. Što drugo reći, kao zaključak, nego želju da budemo ponos Majke Utemeljiteljice i cijele Crkve.

s. Mihaela Martinović

Ulazak u kandidaturu

apokon je došao i taj dan, dan ulaska u kandidaturu, blagdan Navještenja Gospodinova ili Blagovijest u kojem je u mom životu sve „došlo na svoje mjesto“, dan i blagdan u kojem je Gospodin u meni pobijedio svaki strah, svaku sumnju i neodlučnost. Sve ono što se do tada u duši i životu opiralo njemu

i njegovu tihom šapatu kojim me je zvao, slomljeno je. On, Isus Krist, pobijedio je! Pobijedio je svaki moj strah, svaki moj bijeg, svako moje opravdavanje i izbjegavanje susreta s njim.

Našao je način kako me privući k sebi i dovesti na mjesto koje mi je oduvijek pripratio. Srce Isusovo, dom moj. Sve je dobilo smisao i svoje značenje. Radost u duši neizmijerna. Nebo je preplavilo srce moje. Napokon oblačim novu haljinu, novo ruho... „Staro uminu, novo, gle, nast!“ (2 Kor 5, 17b).

Put u nepoznato započinjem, ali ne više sama nego s Gospodinom i sestrama Družbe koje mi je njegova Providnost i milost darovala.

Idem kamo šalješ me Ti... Korak po korak, Ti i ja...

Ana Kolak

Bijela nedjelja u Kući novicijata

a Bijelu nedjelju u kapeli naše kuće u Alagovićevoj u Zagrebu misno slavlje predvodio je vlč. Petar Mlakar, duhovnik u Međubiskupijskom sjemeništu u Zagrebu. U svojoj propovijedi izrekao je divne misli vezane uz taj poseban dan. Istaknuo je prolaznost slave ovoga svijeta. Ona može lako uvenuti, kao što je prolazan naš zemaljski život i kao što polako vene naše tijelo. „Doista, svako je tijelo kao trava, sva mu slava kao cvijet poljski: sahne trava, vene cvijet, ali Riječ Gospodnja ostaje dovijeka“ (1 Pt 1, 24-25). Međutim, Gospodin je za nas pripremio nešto drugo čemu se trebamo svim srcem radovati, kao što je zapisao apostol Petar u svojoj poslanici: „Bog nas je rodio za životnu nadu, za baštinu neraspadljivu, neokaljanu i neuvelu, pohranjenu na nebesima za vas...“ (1 Pt 1, 3-4). Čeka nas vječni život u Nebu, život koji ne može uvenuti, život u punini radosti, ljubavi, miru, ljepoti, zdravlju... zauvijek! Kako bismo stigli k tom uzvišenom i neizrecivom cilju, važno je vezati svoja srca i svoje živote uz uskrslog Isusa Krista koji je s Ocem i Duhom Svetim središte vječnog života.

Bijela nedjelja se tako zove jer su nekada novokršteni koji su primili krštenje u noći vazmenog bdijenja još tjedan dana hodali u bijelim haljinama u znak novosti života u Kristu, pa su ove nedjelje odlagali svoje haljine. Također, po Božjoj volji, ova nedjelja postala je i Nedjelja Božanskog milosrđa, jer je po svetoj Faustini Kowalskoj Isus želio da se ove nedjelje na poseban način slavi Božje milosrđe. Ona je u svoj dnevnik zapisala što joj je Isus rekao: „Ja želim da blagdan Božanskog milosrđa postane utočište i zaklon svim dušama, posebno jadnim grešnicima... Neka se nijedna duša ne boji približiti meni, pa makar njezini grijesi bili crveni kao skerlet.“ Grijeh je,

naime, poput parazita koji uništava život biljke: čovjekova duša uvenut će ako ne bude oslobođena grijeha. Isus je ovim blagdanom htio ohrabriti sve nas grješnike, pa i one koji su ogrezli u najtežim grijesima, da se ne ustručavamo doći k Bogu te tražiti oprostjenje i spasenje, jer nema tako teškog grijeha koji Bog ne bi mogao i htio oprostiti čovjeku ako se iskreno kaje.

Toliko je znakova Kristove blizine i milosrđa koje je dao Crkvi tijekom proteklih dvadeset stoljeća i koje ne prestaje davati i u naše vrijeme. Svaki koji iskreno traži Krista, može ga pronaći ako ima otvorene oči svog srca.

Neka nam Gospodin pomogne kako bi i naš kršćanski život mogao nekome poslužiti kao Božji znak. Zato svojim riječima i djelima, kao članovi Crkve, širimo miris Kristove ljubavi koji će privući nove spasenike, da oni koji nas promatraju ne mogu reći: „Nešto mi tu zaudara“, nego upravo suprotno: „Nešto mi tu miriše... Ima tu nešto... Ima tu Netko!“ Ako na svom putu vjere, u svijetu nađemo na zapreke i protivljenja, zadržimo u sebi duh kršćanske blagosti i milosrđa te iskoristimo te neprilike kao priliku da naša vjera postane prokušana. Tko tako čini, makar mu tijelo venulo, duša živi, raste,

jača, cvjeta i miriše vjerom i ljubavlju koja nadilazi smrt.

Sjetimo se: još nismo stigli kući. Kad prispijemo u našu vječnu domovinu, Krist će nam prirediti doček kakvog svijet nije vidio: tada ćemo od Boga primiti vječnu „hvalu, slavu i čast“! Vlč. Petar nas je veoma obradovao prekrasnom homilijom. Nakon sv. mise zajedno smo objedovali kako bismo proslavili Nedjelju Božanskog milosrđa, kojemu zaista možemo zahvaliti sigurnost i nadu kojom nas je pratilo sve ove dane strepnje i nesigurnosti što zbog pandemije, što zbog potresa koji je potresao naš grad Zagreb.

s. Mihaela Martinović

U Otočcu proslavljen sv. Josip Radnik

U samostanu sestara Presvetog Srca Isusova u Otočcu, na blagdan sv. Josipa Radnika gdje časne imaju malu kapelicu s kipom sv. Josipa Radnika, svečanu svetu misu predvodio je generalni vikar Gospičko-senjske biskupije mons. mr. Marinko Miličević.

Poštujući odluke Stožera civilne zaštite ove godine slavlje je bilo bez naroda, ali ipak svečano uz pjesmu i molitvu. Našim časnim sestrama u Otočcu pridružile su se i časne sestre iz Gospića.

Blagdan sv. Josipa Radnika uveo je 1955. godine papa Pio XII. Druga internacionala odučila je 1889. godine 1. svibnja uzeti kao Dan rada, a iste je godine papa Leon XIII. izdao encikliku o sv. Josipu. U njoj je „radnike i sve ljude skromnih životnih uvjeta uputio na sv. Josipa kao uzor i primjer za nasljedovanje“.

Novi nam zavjet u Matejevu evanđelju spominje da je Josip bio tesar. Josipa se u Novom zavjetu spominje 12 puta. Iako se u Novom zavjetu o njemu kao tesaru govori samo jednom, a primjerice o sv. Pavlu se na čak sedam mjesta govori da je bio manualni radnik, da je izrađivao šatore, da se, kako sam kaže, „dan i noć mučio“ zaraditi što mu je potrebno za život, ipak nikad nije za zaštitnika radnikâ uzet Pavao, nego upravo Josip.

Time se želi reći da Josipovo svakidašnje poslovanje i njegov rad nisu bili samo trud i muka, nego i spremnost služenja u vjernoj poslušnosti utjelovljenom Sinu Božjem. To bi trebao biti poticaj svim kršćanima da tako gledaju svoj rad. Rad je apostolska služba, suradnja s Kristom na djelu spasenja. Krist

je svojim radom posvetio čovjekov rad i učinio ga suradničkim na Božjem djelu. Uvođenjem blagdana sv. Josipa Radnika Crkva želi upozoriti na onu božansku odrednicu koja kršćanskoga radnika najviše uzdiže i usavršuje.

Ivan Bižanović

Antunovski hod za mlade

Centar za promociju duhovnih zvanja franjevaca konventualaca na čelu s fra Stjepanom Brčinom i uz suradnju dviju župa sv. Antuna organizirali su 6. lipnja 2020. godine drugi Antunovski hod mladih. Hodalo se od svetišta sv. Antuna Padovanskog u Sesevskim Selima do velebne crkve sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu te smo usput posjetili franjevački samostan i crkvu u Dubravi.

Hod je započeo misnim slavljem u 15 sati koje je predvodio vlč. Antun Sente, župnik u Sesevskim Selima. Nakon svete mise uputili smo se na hod dug oko 20 km. Bilo

je predivno vidjeti kako se formira velika povorka mladih koji su puni entuzijazma, radosti i s pjesmom krenuli prema cilju.

Dok smo prolazili pojedinim dijelovima grada, promatrali smo ljude koji su imali različite reakcije. Neki su bili oduševljeni, mnogi zbunjeni, neki su pljeskali i podržavali nas. Čulo se i trubljenje automobilskih sirena. Bilo je zaista zanimljivo gledati reakcije prolaznika, a također vidjeti i mlade iz Riječke nadbiskupije koji su autobusom stigli podržati ovaj hod. Tu su bili mladi koje već poznajemo pa smo se dio puta s njima družile. Na Trgu bana Josipa Jelačića slavili smo Gospodina pjesmom i plesom te odgledale program koji su pripremili mladi

uz fra Stjepana Brčinu.

Poslije smo se Ilicom uputili do svetišta sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu. Pjesma nije prestajala, zastave RH još jače su vijorile, čovjek bi rekao tek su krenuli, a mi na samom kraju. Moramo priznati da smo u nekoliko navrata htjele odustati, noge bole, sunce upeklo, ali toliko pozitivno ozračje dovelo nas je ipak do kraja, do cilja. Ispred crkve sv. Antuna na Svetom Duhu, podijeljene su nam svijeće koje smo upalili i stavili u označeni znak tau na tlu ispred samog ulaza u crkvu. Ulaskom u crkvu dočekao nas je slavljenički band Amorose s pjesmom „Uđite s hvalama na vrata njegova, u dvore njegove s pjesmama“. Ne možemo opisati kako smo se u tom trenutku osjećale. Umorne od hoda, ali srca punog radosti, zadovoljstva, jednostavno neopisivo. Bilo je ovo predivno iskustvo i nadam se da ćemo ga ponoviti i sljedeće godine.

*Novakinja s. Mihaela Martinović i
postulantica Vlatka Majačić*

Život u (samo)izolaciji

“**O** lijepa, o draga, o slatka slobodo, dar u kom sva blaga višnji nam Bog je do, uzročec istini od naše sve slave, uresu jedini od ove Dubrave, sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi ne mogu bit plata tvoј čistoj ljepoti.“ (Ivan Gundulić, *Dubravka*)

Tek kad ostanemo bez nekih stvari, osoba, ili se iznenada promijene dotadašnji već uhodani načini ponašanja i djelovanja, onda spoznamo njihovu vrijednost.

Koronavirus, ograničenja pa i zabrana kretanja, strah, poslušnost novim odredbama, samoća i izoliranost, mnogo je toga što bi se dalo navesti kao opis vremena koje je postalo „novo normalno“. Iako je korizma sama po sebi „iznutra“ nametnula određenu povučenu od svijeta, odricanja i nove odluke, nismo ni slutili da ćemo i „izvana“ biti prisiljeni na sasvim novi način življenja ovoga korizmenog hoda. Sve je pozivalo na obraćenje, pripravljanje puta Gospodinu, molitvu, post, pepeo i pustinju. Čini se kao da smo se i vratili pravom smislu korizme, pa makar brojni „slobodni“ koraci bili spriječeni.

Križni put je doista započeo, i za vjernike i za sve druge. Prve zaražene osobe, neizvjesnost, patnje i suze sve brojnijih obitelji zbog gubitka najmilijih, nemogućnost svete mise s vjericima u

otvorenim crkvama, poticalo nas je na još svesrdniju molitvu za potrebe Crkve i svijeta. I kada se doista pokaže da je ljudima nemoguće pronaći rješenja kako bi se izišlo iz labirinta nove pandemije, Isus nas u svojoj Riječi hrabri da ustrajno molimo jer „Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu! Ta Bogu je sve moguće!“ (Mk 10, 27).

„Dodimo pred tabernakul, divimo se Isusu, zbog njegove velike ljubavi što je ustanovio Presvetu Euharistiju i tu slušajmo što će nam Isus u srcu govoriti po svojoj neizmornoj dobroti i blagonaklonosti. Pristupimo, dakle, tabernakulu i tamo ostanimo s Isusom u molitvi za sve grešnike.“ (Majka Krucifiksa)

Imajući pred očima službenicu Božju Majku Mariju Krucifiksu Kozulić koja je uranjala u ljubav Božjega Srca i pitajući se što možemo „zatvorene“ učiniti, odlučile smo u Kući utemeljenja Družbe (*Sacro Cuore*) u Pomeriju imati cjelodnevno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom te svoje molitve i svoje srce izlijevati (usp. Ps 62, 9) Ocu milosrda i ljubavi. Pred euharistijskim Isusom su se, od jutra do večeri, izmjenjivale sestre i postulante zahvalne na daru što mogu kušati i vidjeti kako je dobar Gospodin (usp. Ps 34, 9) i po daru svakodnevnog euharistijskog slavlja koje nam je imao naš dugogodišnji misnik mons. Nikola Imbrišak.

Odgovarajući na poziv pape Franje upućen svim kršćanima na zajedničku molitvu protiv pandemije, bile smo povezane u molitvi s cijelom Crkvom, prinoseći Presvetom Srcu nakane Svetog Oca i cijeloga svijeta.

Ograničenja izvana otvarala su priliku putovanjima u nutrinu. Odlaskom u pustinju srca ostvarivao se osobni susret s Gospodinom, obnavljao savez ljubavi, oslušivala Božja riječ, jednostavno, živjela se korizma.

s. Lidija Turić

Pontifikalna misa i dodjela Medalje zahvalnosti

riječani su svoga zaštitnika sv. Vida proslavili u nedjelju 14. lipnja, dan ranije od njegova kalendarskog spomena.

„Zbog svih promjena koje su nam nalagale mjere zaštite od zaraze, odlučili smo liturgijski slaviti sv. Vida, zaštitnika Riječke nadbiskupije, katedrale i grada Rijeke, dan ranije, u nedjelju uoči spomendana“, objasnio je riječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Ivan Devčić na pontifikalnoj misi u nedjelju prijedodne u riječkoj katedrali. Pod misom je tradicionalno uručio 10 Medalja sv. Vida koje se kao znak zahvalnosti vjernicima laicima Riječke nadbiskupije dodjeljuju od 2004. godine. Po izboru riječkog nadbiskupa, ove je godine Medalju zahvalnosti dobila i s. Flavija Prepunić koja brine za umirovljene svećenike u Svećeničkom domu. (Riječka nadbiskupija - Danijel Delonga)

s. Flavija Prepunić dobitnica Medalje sv. Vida

Sestra Flavija Ana Prepunić, rođena je u Gašincima, Đakovo, u obitelji s osmero djece. Od pet sestara, dvije rođene sestre su postale redovnice, pokojna s. Alfonza u Družbi milosrdnih sestara Sv. Križa, a s. Flavija u Družbi sestara Presvetog Srca Isusova. Sestra Flavija odjenula je redovničko odijelo 3. listopada 1964. godine u Crikvenici, a prve zavjete položila je 1965. u svojoj 24. godini života. S. Flavija, tijekom 56 godina redovničkoga života, službovala je i obavljala razne dužnosti u samostanima, na župama, a potom u inozemstvu u Austriji i Njemačkoj. U Austriji je 12 godina najprije radila u Institutu Hartheim za djecu oštećenu u razvoju u Alkovenu, u Beču kod Braće kršćanskih škola, čiju je Družbu osnovao sv. Ivan de La Salle, francuski svetac zaštitnik učitelja koji se smatra ocem moderne pedagogije.

Sestra Flavija se svih svojih radnih postaja rado prisjeća kao i svog dolaska u Beč, u samostan Školske braće, daleke 1977. godine na svetkovinu Svih svetih. Za školu u kojoj je radila i pomagala kod Školske braće u Beču, gdje su djelovale još četiri sestre, vežu je najljepše uspomene. Jedne su radile s djecom u školi, a druge su ih pratile i pomagale oko školovanja te vodile brigu oko organizacije školskog života kako bi mališani postali dobri ljudi i dobri kršćani.

Potom je punih 20 godina radila u njezi bolesnih i starijih u bavarskom gradiću Karlsfeldu, u Caritasovu domu sv. Josipa za starije i bolesne. Predano je radila jezikom ljubavi, a taj jezik razumiju i Bog i ljudi.

Godine 2004. dolazi u riječki Svećenički dom i Bogoslovno sjemenište Ivana Pavla II., gdje djeluje do danas. Skrbila je, pomagala i ispraćala umiruće svećenike, a najdulje je jedno desetljeće njegovala prof. Marijana Žagara, za kojega kaže da „bijaše duše svete i ponizne“.

Redovnički život je s. Flavija prihvatila i prihvaća sa svim teškim i lijepim stranama i iskreno slijedi Krista kao Bogu posvećena osoba. I s navršениh 80 godina života pomaže umirovljenim svećenicima, a mladim bogoslovima svojim primjerom otvara put prema naviještanju Kraljevstva nebeskog. Dobitnica je Medalje sv. Vida 2020. - za nesebično i karitativno djelovanje, životno djelo, požrtvornost i predanost, a imenovao ju je mons. dr. Ivan Devčić, riječki nadbiskup.

Svjetski dan bolesnika i blagdan Gospe Lurdske

utorak 11. veljače proslavili smo blagdan Gospe Lurdske, a ujedno i Svjetski dan bolesnika. To jutro odgojiteljica me s veseljem pitala hoću li se pridružiti večernjoj sv. misi i slavlju u kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske gdje se ovaj dan posebno slavi i obilježava. Rado sam se odazvala ovome pozivu. Prvi put sam bila u spomenutoj crkvi te se iznenadila velikom broju vjernika koji su nazočili euharistijskom slavlju.

Po završetku sv. mise, nas nekoliko učenica u pratnji ravnateljice s. Martine i odgojiteljica Katarine i Nikoline, zapalile smo male svijeće i položile ih pred kip Gospe Lurdske te se pomolile. Nakon toga upoznale smo se sa župnikom fra Eugenom Pavlekom koji nas je poveo u župnu dvoranu gdje se nastavilo slavlje, ovoga puta, u pjesmi i ve-

selju. Uzela sam svoju harmoniku te zapjevala i zasvirala, a prisutni župljani rado su se pridružili. Bila mi je čast i zadovoljstvo biti dijelom ovoga slavlja, a posebno mi je bilo drago vidjeti nasmijana lica prisutnih.

*Vanessa J.,
2. r. Glazbene škole I. M. Ronjgova Rijeka*

Sve je lako kad si mlad...

ozračju zajedništva, nas nekoliko učenica, na Dan zaljubljenih, uputilo se na koncert Prljavog kazališta u Ex port Delta u Rijeci.

Koncert je bio odličan, a mi smo se zabavile kao nikad dosad pjevajući stihove ove popularne grupe.

Ljubav sve pokreće i na dobro okreće. Publiku je činilo šaroliko društvo. Bilo je tu i mladih i starijih, a Prljavci su gradu koji teče poklonili nezaboravan koncert.

*Terezija D.,
3. r. Medicinske škole u Rijeci*

Duhovna obnova za roditelje, obitelji i zaposlenike

U prostorijama samostana Družbe sestara Presvetog Srca Isusova na Drenovi, 23. veljače 2020. uprava Dječjeg vrtića „Nazaret“ upriličila je godišnju duhovnu obnovu za roditelje, obitelji i zaposlenike ovog vrtića i našega Područnog objekta „Mima“. Obnovu je predvodio fr. Ivan Dominik Iličić, dominikanac koji boravi u samostanu sv. Jeronima u Rijeci, a vrši službu studentskog kapelana i medijskog djelatnika u Riječkoj nadbiskupiji.

Na susret koji je počeo u 10 sati odazvalo se 20 parova roditelja. Sve je na početku pozdravila ravnateljica s. Kristina i predala riječ voditelju. Nakon početne molitve i upoznavanja, fr. Dominik održao je predavanje o važnosti obitelji i sakramentu braka koji je vidljivi znak nevidljive Božje milosti. Supružnici trebaju na sebi raditi da bi bili vidljivi znak i ostalima te upućivali ih Bogu. Bitno je da Boga stave na prvo mjesto jer jedino tako mogu u slobodi biti samostal-

ni. Budući da smo stvorenja Božja, nismo samo ovisni o suprugu, odnosno supruzi, nego najprije trebamo biti povezani s Bogom i s njim komunicirati. Crkva potiče supružnike na otvorenost životu. U darivanju života još više rastemo i u tome je vidljiva slika Presvetog Trojstva u svoj punini, kako navodi sv. Ivan Pavao II. u enciklici.

U bračnom životu je itekako važna zajednička molitva koja ostavlja posebne plodove na supružnike kao i na djecu, osobito na njihov daljnji život. Kad molimo bez prisile i „moranja“, rado i s ljubavlju, takva molitva naziva se *molitva srcem*. Ovakva molitva – najbogatije je duhovno iskustvo.

Nakon predavanja, pošli smo u samostansku kapelu gdje smo se klanjali pred izloženim Presvetim Oltarskim Sakramentom i imali prigodu za sv. ispovijed. Završili smo slavljem sv. mise kojoj su se priključili zaposlenici i djeca. Poslije sv. mise bio je zajednički objed i druženje.

Marija Trošelj

Proljetni šahovski turnir

Šahovska igra je ispit uma. - J. W. Goethe

petak 28. veljače, nastavlja-jući tradiciju, naš Dom bio je domaćin Proljetnog šahovskog turnira na kojem je sudjelovalo pet ženskih i tri muške ekipe. Naš se Dom predstavio s dvije ženske ekipe. Prvu ekipu činile su učenice Katarina Bogdanić i Paulina Tuhtan, dok su drugu ekipu činile učenice Marie Tuhtan i debitantica Ivana Samaržija, a učenica Andrea Vuković, također debitantica, bila je u pričuvnom sastavu. U kategoriji ženskog šaha, pobjedu je odnijela prva ekipa našega Doma, dok je druga ekipa osvojila treće mjesto. Ženskoj ekipi iz Učeničkog doma Kvarner pripalo je drugo mjesto. Najboljom igračicom turnira proglašena je učenica našeg Doma Katarina Bogdanić.

U kategoriji muškog šaha, šahisti iz Učeničkog doma Sušak opravdali su prošlogodiš-

nje prvo mjesto te ga ponovno osvojili, a slijede ih šahisti iz Učeničkog doma Podmurvice i Učeničkog doma Lovran.

Svim natjecateljima čestitamo na sudjelovanju i osvojenim medaljama te se radujemo ponovnom druženju i sljedeće godine u još bogatijem sastavu.

Nikolina Matić, odgojiteljica

Obratite se i vjerujte Evandelju!

ve je počelo u rujnu 2019. godine. Ljeto je iza nas, prostor boravka djece odiše redom i čistoćom, a djeca kreću u novu avanturu zvanu „VRTIĆ“. Oni stariji iz prethodne generacije ušli su u skupinu „predškolaca“, a mlađi u skupinu „Ribice“.

Kako i priliči početku pedagoške godine, i ovu je obilježila prilagodba djece. Novoj situaciji prilagođavaju se oni koji su već pohađali vrtić, ali i novoupisani. Prilika je to za upoznavanja i sklapanja novih prijateljstava. Nekima je prilagodba protekla lako i brzo, a nekoj djeci potrebno je malo više vremena, pa padne i koja suzica.

Sredinom listopada polako dolazimo u povoljniju situaciju za svu djecu, jer završilo je razdoblje prilagodbe. I mi odgajateljice i djeca okupili smo se u skupinu i stvorili ugodno ozračje. U mjesecima koji slijede usredotočit ćemo se na nešto drugo. Na razini vrtića dogovaramo projekt „Grad Rijeka – rijeka milosti“, ugošćujemo lutkarsku predstavu, ali pripremamo se i za dolazak sv. Nikole. Ove godine bili smo veoma dobri, pa smo od dragog nam Nikole dobili na poklon novu kuhinjicu za obiteljski centar. Pripremali smo i Božićnu priredbu koju smo izveli roditeljima, rodbini i prijateljima. Sadržavala je razne recitacije, pjesme i malo glume. Suze u očima prisutnih bile su nam pokazatelj da je priredba bila i više

nego uspješna.

Zadovoljni ostvarenim, usredotočili smo se na rođenje malog Isusa i na pripremu nas samih kako bismo Isusu darovali najljepši poklon – sami sebe. Nema boljeg izbora nego rođenje malog Boga dočekati u krugu obitelji. Stoga, dane oko Božića provodimo u svojim domovima.

Početak nove kalendarske godine vraćamo se u vrtičke prostorije sretni da se ponovno možemo igrati i boraviti s našim prijateljima i tetama. Kockica po kockica, priča, pjesma... i vrijeme polako prolazi. Krajem veljače obilježili smo Pepelnicu i time započeli korizmu, odnosno pripremu za Uskrs. Na pano smo stavili interaktivni plakat s lentom koja je pokazivala dane do Velikog tjedna i do najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa. Taj put predstavljao je Isusov put u pustinji i kušnje koje su ga tamo čekale, ali i Isusov put s križem do brda Kalvarije.

Dogovorili smo se da ćemo Isusu pomoći svojim dobrim djelima. Iz dana u dan stavili bismo jedan cvijet na Isusov put. Taj cvijet bio je simbol naših dobrih djela. Trudili smo se svakog dana biti bolji nego prethodnog, tako da je duljina „cvjetne staze“ bila i naš osobni uspjeh.

Nažalost, 13. ožujka je naš put prekinut. Samo na malom dijelu staze uspjeli smo ispred Isusa posuti cvijeće. Zbog sprječava

vanja širenja pandemije uzrokovane virusom COVID-19 morali smo obustaviti rad i ostati u svojim domovima. Našu korizmu nastavili smo u krugu svojih obitelji. Trudili smo se činiti dobra djela da cvijeća na Isusovu putu bude što više. Na plakatu smo ispisali rečenicu koju je svećenik izgovarao na Pepelnicu dok nas je posipao pepelom: „Obrati se i vjeruj Evanđelju“.

Ta rečenica potaknula nas je na razmišljanje tijekom ovog razdoblja izolacije, i upućivala što i kako dalje. Sjeti se, čovječe, tko si i od čega si stvoren. Sjeti se na čiju sliku si stvoren. Znaj da je Otac naš svemoguć. On koji može sve, ne želi nas prisiliti da ga volimo jer to ne bi bio čin ljubavi. Ali nas voli bezuvjetno. Tijekom trajanja izolacije imali smo vremena za razmišljanje, mogli smo se povući u svoje osobne pustinje i pitati se, što nam je uistinu potrebno u životu i dozvoliti da se u nama dogodi Uskrs. Mogli smo Bogu reći i pokazati koliko ga volimo.

Mogli smo to vrijeme iskoristiti za igru i za druženje s članovima obitelji, što nam prije razne obveze nisu dozvoljavale. U tome smo, vjerojatno, bili uspješni jer je Otac naš nebeski učinio da vrijeme zabrane rada ne traje predugo. U ponedjeljak 11. svibnja, u nešto manjem broju vratili smo se u naš vrtički dom. Situacija se malo-pomalo vratila u normalu i nastavili smo redovite aktivnosti, druženje i igru s našim malim prijateljima.

Ponovili smo s njima i vjerske teme o Isusovu životu od Velikog tjedna i Uskrsa, i nastavili kako je uzašao na nebo k nebeskom Ocu, koji je njegovim učenicima i svima nama poslao Duha Svetoga. Isus je uvijek sa svojom djecom, u euharistiji pod prilikama kruha i vina.

Na kraju svega, pred nama je ponovno Isusov poziv: „Obratite se i vjerujte Evanđelju!“

Vaše „Ribice“ DV „Nazaret“ i odgojiteljice

Suzana Kolobarić i Maja Lacković

Djeca i „Mima“

Zima

U aktivnostima vezanim s temom „Zima“, iskoristili smo priliku i ponovili sva godišnja doba. Tijekom zime s djecom promatramo i istražujemo promjene u prirodi. Važno je znati kakvo je vrijeme u zimi, što odjenuti kad je hladno i ako je moguće, uživati u najdražim zimskim dječjim aktivnostima: sanjkanju, grudanju te pravljenju snjegovića. Mi smo u skupini, temperom i štapićima za uši utiskivali točkice da bismo na kraju dobili snješka. Radovima djece ukasili smo pano. Likovnim aktivnostima koje provodimo djeca razvijaju maštu i kreativnost, upoznaju različite likovne tehnike i materijale te razvijaju motoriku ruku. Kroz priču „Došla je zima“, recitacije „Pahulja“ i „Zimsko jutro“ te igrokaz „Dva snjegovića“, potaknuli smo ih na obogaćivanje rječnika, ispravan izgovor te razumijevanje i korištenje novih riječi, a pritom, razvijaju koncentraciju i pozornost. Uživali su posebno u igrokazu gdje su se, uz aplikacije, uživjeli u uloge snjegovića i zeca. Vodenim bojama bojali smo pahuljice te smo radovima dodatno ukasili naš hodnik.

Svijećnica

S. Mirjana je uvela djecu u blagdan Svijećnice prikazom kateheze: „Prikazanje u hramu“. Cilj ove kateheze bio je prikazati Isusa kao svjetlo za sve ljude i narode, upoznavati ih s povijesnim osobama i događajima te izazvati u njima čuđenje i divljenje. Likovnom aktivnošću ukrašavanja svijećica temperom, potaknule smo njihovu maštu, kreativnost, urednost i preciznost. Tim radovima ukasili smo pano.

Dan života

Ove godine smo Dan života odlučile obilježiti vrlo jednostavno i djeci razumljivo. Crtali su olovkom otisak svog dlana. Predškolci i ostali koji znaju slova, sami su u dlan upisali svoje ime, dok su ostaloj djeci pomogle odgojiteljice. Tako smo im približile citat iz Knjige proroka Izaije: „Ne boj se, jer ja sam te otkupio, imenom sam te zazvao, ti si moj“ (Iz 43, 1). I na drugom mjestu: „Gle, u dlanove sam te svoje urezao“ (Iz 49, 16). Okupili smo se u krug, postavili stolić na kojem je bila torta, simbol slavlja. Razgovarali smo o imenima, roditeljima... Priču „Anđeli čuvari“ djeca su pozorno pratila i nakon priče izražavali su svoje doživljaje. Iskazivali su zahvalnost za život koji su primili od svojih roditelja te za sva dobra koja su nam u životu darovana.

Gospa Lurdska

Sudjelovali smo na proslavi zaštitnice naše župe. S djecom smo prisustvovali na sv. misi u crkvi Gospe Lurdske. Sva djeca koja su tog dana bila u vrtiću, njih 20, išli su na misu. Svojim ponašanjem, molitvom i pjesmom bili su na ponos svojim odgojiteljicama.

Valentinovo

Na blagdan sv. Valentina sve je bilo u znaku ljubavi, srca i radosti. U razgovoru sa svojim odgojiteljicama i oni najmlađi pokazali su da znaju što znači ljubav. Upoznali su i sv. Valentina. Isus nas uči važnu zapovijed: „Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga“. Vodimo se ovim riječima i potičemo djecu na širenje ljubavi. U likovnoj aktivnosti izrazili su koga najviše vole. Svatko od njih crta različite, možda i najvažnije osobe u svome životu. Trude se da njihovi radovi budu puni ljubavi, najbolji i najljepši. Radovima ukrašavamo pano u hodniku. Usvajamo i prigodnu recitaciju „Valentinova pjesma“ i tako u djece razvijamo govor.

Valentinova pjesma

*Čuje se pjesma
zvonka i glasna,
to poruku Valentin šalje
i svima je jasna:
„Volite se, ljudi,
nek' vam ljubav,
sjaj i radost ne izgubi.
Život je lijep
kad se srcem grije
i slučajnog prolaznika
kad se nasmije.
Volite se, ljudi,
u obiteljskom domu,
praštajte smicalice male
kao prijatelju svomu.”*

Karneval

Vrijeme prije korizme tradicionalno obilježavaju i maškare. S djecom smo na jednostavan i njima razumljiv način obradili i tu temu. Cilj ove aktivnosti je omogućiti djeci radost i veselje prerusavanjem i identifikacijom s onim što žele biti te na toj razini približiti djeci Božju ljubav koja prihvaća svakog čovjeka onakvim kakav je bez maske. Usvajali smo recitaciju „Karneval“, a sva djeca imala su priliku obojati svoju masku koja je krasila pano u našoj sobi. Djeci se igrokaz „Šumski maskenbal“ jako svidio te su željeli da ga odgojiteljica nekoliko puta dramatizira. Slijedila je mogućnost likovnog izražavanja. Dan prije Pepelnice imali su priliku plesati i pjevati uz maškaranu glazbu. Sve aktivnosti vezane uz maškare završavamo simbolički, skidanjem radova (maski) s panoa.

Pepelnica - Korizma

Ovogodišnju Pepelnicu započeli smo znakom križa. Najprije su djeca imala mogućnost likovnog izražavanja i stvaralaštva. Kolaž papirom ukrašavali su križ ljubičastom bojom. Bila je to prilika za vježbanje preciznosti i urednosti, ali i strpljivosti te razvoj fine motorike ruku. Svi radovi bili su unikat, prema dobi i mogućnostima djece. S. Mirjana nastavlja ovu temu katehezom o Dobrom Pastiru. S djecom obrađuje kako Isus grli sve nas, cijeli svijet. Korizma je vrijeme dobrih djela i pomaganja bližnjima, a posebno vrijeme molitve. Vođene ovim jakim liturgijskim vremenom odabrale smo slikovnicu „Slon i velikodušnost“ kako bi kod djece razvile suosjećanje i suradnju prema bližnjima. S velikim zanimanjem i interesom pratili su ovu toplu priču koja nas uči vrijednostima, ali ima i duboku poruku nade i optimizma. Donijeli su zaključak da je važno biti dobar prema drugima jer se ta dobrota uvijek vraća.

Proljeće

Proljeće je godišnje doba u kojem se događaju velike promjene u prirodi. Djeca praćenjem promjena upoznaju i usvajaju nove pojmove kao što su: pupanje, listanje, cvjetanje... Iz slikovnice „Proljetne boje“ imali su prigodu usvajanja i imenovanja boja te različitih vrsta proljetnica. No da ne bi sve ostalo na teoriji i fotografijama, odgojiteljice su im omogućile istraživanje i promatranje različitih vrsta cvijeća u našoj sobi (jaglace, cice mace, tulipane, narcise, zumbule...). Po želji i mogućnostima, djeca

su svoju kreativnost izrazila slikajući proljetnice temperom. Uključile smo posebno predškolce koji su poznavanjem slova napisali imena proljetnica na papir te smo tim radovima i imenima ukrasili našu sobu. Od kolaž papira izrađivali smo i lijepili cvjetiče, razvijajući, pritom, preciznost i motoriku i njima ukrasili stablo u hodniku. Da bismo još više unijeli proljetni duh i boje u naš vrtić, izradili su za pano cvjetiče od drvenih štapića i papira koje su prethodno obojali po želji. Sve te aktivnosti popratili su zvuci proljetnih pjesmica.

Dan očeva

Aktivnosti vezane za Dan očeva započeli smo razgovorom s djecom o njihovim očevima (ime tate, zašto volim svog tatu, što volim raditi s njim...). Usvajali smo recitaciju „Zagrljaj“ koja im se jako svidjela pa su brzo svladali tekst. Pritom su razvijali govor, pravilnu artikulaciju i usvajali nove ri-

jeći. Potom su olovkom crtali, a bojcama obojali svog tatu i sebe. Predškolci i djeca koja poznaju slova, napisali su ispod slike riječ tata, a ostaloj djeci pomogle su odgojiteljice. Ispod slika zalijepili smo otisak dlana od kolaž papira te iznad napisali: „Najbolji tata“.

Sa s. Mirjanom pripremali su poklone za tate. Zamolili smo mame da donesu fotografije tate i djeteta. Papirom za brušenje brusili su drvena srca te lijepili kamenčiće na okvir oko slika. Tako su razvijali motoriku ruku, taktilnu percepciju i preciznost.

*Područni objekt „Mima“ Dječjeg vrtića „Nazaret“
Jelena Smiljanić i Irena Šmer, odgojiteljice*

Oproštaj od još jedne generacije

U vrtićkom dvorištu, radi posebnih mjera koje su još uvijek na snazi u svrhu zaštite od širenja koronavirusa, imali smo oproštajnu priredbu za djecu koja napuštaju naš

Dječji vrtić „Nazaret“ i na jesen odlaze u školu. Njih 25 dobili su 13. lipnja 2020. diplomu za uspješno završen predškolski odgoj i program predškole. Naši diplomanti su recitacijama i pjesmicama razveselili svoje roditelje, ali i sve nas. Na kraju priredbe izrekli su u stihovima kako su doživjeli pojedinu odgojiteljicu i djelatnicu tijekom boravka u vrtiću.

O našoj ustanovi i vrtiću, najbolje govore riječi koje slijede:

Drage naše časne, drage naše tete i svi dje-latnici našega vrtića!

Pripala mi je čast da se danas zahvalim svima vama u ime nas obitelji, na kraju našeg druženja u vašem domu, a našem vrtiću „Nazaret“!

Hvala Vam na ljubavi, strpljenju i požrtvovnosti koje ste neumorno pružali našoj djeci. Hvala Vam na svakom osmjehu, zagrljaju i utjesi koju ste tako toplo dijelili svakog dana. Hvala Vam na svakoj igri, druženju i veselju koje ste omogućili nama i našoj djeci. Hvala Vam na znanju, poticajima i iskustvima kojima ste odgajali našu djecu. Hvala Vam na svim kišnim i sunčanim danima! Neizmjerne vam hvala na svakodnevnoj brizi i ljubaznosti kojom ste nas darivali kao i na sigurnosti koju ste nam omogućili. I na kraju, hvala vam na jednostavnom svjedočenju Božje ljubavi kojom su nas djeca obogatila.

Sv. Majka Tereza poticala nas je da svatko od nas mora otići bolji i sretniji! Mi odlazimo sretniji, nadamo se i bolji, a Vama želimo svako dobro, neizmjerne zahvalni na Vašem sluzenju! Bog Vas blagoslovio!

Ove riječi izrekla je mama Karmen Vukas koja je našem vrtiću tijekom 11 godina povjeravala odgoj svoje djece. Njezina najmlađa kći Ana ove godine odlazi u školu. Mama Karmen bila je zadnjih pet godina članica našega Upravnog vijeća. Svojim sugestijama i prijedlozima pomogla nam je puno u radu. U svim susretima davala je lijep primjer kršćanske majke.

Neka Bog blagoslovi njezinu obitelj kao i sve obitelji povjerene nam djece, a naše diplomante nek' prati zagovor naše nebeske Majke Marije i naše Majke Krucifikse.

s. Kristina Tunić

Oprošajnu tortu pripremila je s. Tereza Gojani

Prva pričest u znaku Srca

upljanima Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici nedjelja, 21. lipnja 2020., bila je radostan dan, a osobito prvopričesnicima i njihovim roditeljima. Pri-

preme su počele na školskom i župnom vjeronauku od početka školske godine. Nažalost, zbog širenja zaraze koronavirusom, morali smo u užjuku prekinuti i bilo je upitno kada ćemo moći nastaviti. U svibnju su se otvorile škole i mogućnost, uz mjere opreza, nastaviti s pripremanjima za sakramente prve ispovijedi i prve pričesti. U dogovoru sa župnikom vlč. dr. sc. Mariom Tomljanovićem krenuli smo s ubrzanim pripremanjima i odredili da će ove sakramente primiti na spomendan sv. Alojzija Gonzage, zaštitnika mladeži. Bili smo i zbog toga zadovoljni, jer u ovoj župi dugi niz godina prva sveta pričest nije upriličena na njegov dan.

Jutro je svanulo kišovito, ali Bog je uslišao naše molitve i procesija prvopričesnika krenula je iz samostanske kapelice prema župnoj crkvi bez kapi kiše.

Na čelu procesije križ je nosio bogoslov Franko u pratnji ministranta Luke, iza njih kip Srca Isusova nosile su prošlogodišnje prvopričesnice Ira Đerić Hasanac i Klara Šimić uz pratnju Manuele Jelovac i Lucije Gregović koje su nosile cvijeće. Naši prvopričesnici, njih dvadeset četvero, radosno i ponosno kročili su, radujući se i pjevajući pjesme, koje smo učili na vjeronauku u školi.

Pred crkvom su procesiju dočekali župnik, roditelji i rodbina. Na početku svete mise jedna mama pozdravila je prvopričesnike i zaželjela im Božji blagoslov, a sve roditelje potaknula da ustraju u kršćanskom odgoju svoje djece koja danas prvi put pristupaju stolu Gospodnjem. Sveta misa prošla je svečano. Prvopričesnici su recitali, nosili prikazne darove i oduševljeno pjevali.

Sudjelovali su i roditelji. Čitali su čitanja, palili svijeće, obnavljali zajedno s djecom krsna obećanja i molili molitvu vjernika. Sestra Ancila s nekoliko svojih pjevača animirala je pjevanje u kojem su radosno sudjelo-

vali i prvopričesnici. Župnik je u propovijedi potaknuo djecu i roditelje da se uvijek sjećaju ovog dana, jer je to izuzetno važno za njihov život.

Na kraju sv. mise prvopričesnici su pjesmama i prigodnim recitacijama zahvalili roditeljima. Na slavlje prve svete pričesti odazvale su se ravnateljica OŠ Zvonka Cara Desirea Pečaver, učiteljice prvopričesnika Milena Nećak i Anja Kostanjšek Brnić. Pedagoginja Julijana Plenča napisala je prigodnu pjesmicu. Župnik Tomljanović zahvalio je svima koji su na bilo koji način pomogli i sudjelovali u pripremi i samom slavlju prve svete pričesti, a djeca su njemu, ravnateljici, učiteljicama i s. Ancili darovali ružu. Na kraju, kao svoju zahvalu Onome kome ide svaka hvala, čast i ljubav, zapjevali su pjesmu: „Ljubav Božja“.

Bilo je ugodno dijeliti radost s prvopričesnicima i roditeljima. Uspjehu ovog slavlja pridonijele su mnoge osobe, posebno naše časne sestre i prošlogodišnje prvopričesnice koje su izradile plakate s prigodnim simbolima i postavile ih u školi i u crkvi. Na kraju su i djeca zaključila, sve je dar Božji i njemu trebamo biti zahvalni za sve.

s. Nives Stubičar

Euharistija i redovništvo

U dvorani Nadbiskupskog doma u Rijeci, na blagdan Krštenja Gospodinova, 12. siječnja 2020. godine, Povjerenstvo za redovnice Riječke nadbiskupije organiziralo je prvi ovogodišnji susret. Predavanje o euharistiji u redovništvu održao je dominikanac iz samostana sv. Jeronima u Rijeci fr. Ivan Dominik Iličić.

Polazeći o sakramentalnosti tijela o kojoj govori sv. Ivan Pavao II. u *Teologiji tijela*, fr. Ivan je kazao da naše tijelo upućuje na Boga i ono je znak božanskog otajstva. Boga ne možemo vidjeti, no kršćanstvo je vjera Božje samoobjave. Bog želi svoje nevidljivo duhovno otajstvo učiniti za nas vidljivim kako bismo ga mogli vidjeti. Logika dara i ljubavi koja se razdaje među supružnicima, prisutna je u Kristu. Krist svoje tijelo predaje za svoju zaručnicu Crkvu kako bismo i mi mogli postati jedno tijelo s njim. To sjedinjenje se ostvaruje u euharistiji. Darivanje i

primanje dara temeljna je dimenzija euharistije. Sve što imamo primili smo od Boga kao dar. Svoju stvarnost koja nije savršena predajemo Bogu kako bi nas on preobrazio. Mi darujemo Bogu same sebe, a Bog nama daje sebe. Događa se otajstvena razmjena. Drugi vatikanski sabor govori o Kristovoj prisutnosti u Riječi, svećeniku, prilikama kruha i vina te po zajednici vjernika. Fr. Ivan je tumačenjem dijelova euharistije podsjetio na njezinu dubinu i bogatstvo za naš život. Naime, Crkva crpi svoj život iz euharistije. „Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni“ (Iv 6, 57). Euharistija je središte kršćanskog života, sjedinjuje nebo i zemlju, obuhvaća i prožima sve stvoreno. Bez euharistije nema ni osobnog rasta ni rasta u zajedništvu jer ona stvara zajedništvo i odgaja za zajedništvo. Molimo da živimo euharistiju, s euharistijom i od euharistije, zaključio je fr. Ivan.

s. Lidija Turić

Radovati se braći i sestrama: svjedočanstvo poziva

jesma „Radujte se narodi, kad čujete glas, da se Isus porodi u blaženi čas“ uvela nas je u duhovnu obnovu koju je za sestre riječkoga područja, u Kući matici na Donjoj Dre-novi, 13. siječnja 2020., predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak.

Oca biskupa i okupljene sestre pozdravila je vrhovna predstojnica Družbe s. Dobroslava Mlakić zaželjevši svima blagoslovljen početak nove 2020. godine.

Biskup Petanjak govorio je o temi „Radovati se braći i sestrama: svjedočanstvo poziva“ koju je temeljio na Apostolskoj pobudnici o pozivu na svetost u suvremenom svijetu „Radujte se i kličite“ pape Franje.

Apostol Ivan, koji sebe naziva „ljubljenim učenikom“, u IV. evanđelju i u svojim Poslanicama govori o ljubavi prema Bogu i čovjeku. Očito se već tada, na kraju prvog stoljeća kršćanstva, osjećalo pomanjkanje ljubavi pa je sv. Ivan smatrao potrebnim upućivati na nju. Biskup je primijetio da ono o čemu se puno govori, ili ga nema, ili je krivo shvaćeno, ili je otišlo u nekom drugom smjeru. Kad se promotre enciklike i pisma pape Franje, on često govori o radosti, primjerice: *Radost evanđelja*, *Radost istine*, *Radost ljubavi*, *Radujte se i kličite*. Ako Papa u svojim dokumentima toliko naglašava radost, očito u Crkvi, u sadašnjem trenutku, nedostaje radosti.

Današnje društvo, iz kojeg dolaze i osobe koje žele započeti redovnički život, često stvarnost prikazuje u ekstremima užitka i zabave te, s druge strane, negativnosti i katastrofe. Uzimajući spomenuto u obzir, pred odgovornima u zajednici je otvoreno pitanje, kako stvoriti ozračje istinske bratske i sestriinske radosti. Mogu li se naše

zajednice nositi s izazovima suvremenog svijeta? Kad mlada osoba dođe u naš samostan, na kakve će osobe naići, radosne ili? Prvi dani i prvi susreti su najvažniji, pa i oni najmanji detalji za koje mislimo da su nebitni. Govoreći o nekim svojim iskustvima susreta s ljudima, biskup Petanjak je spomenuo jednu gospođu koja mu je, na odlasku nakon ispovijedi za prvi petak, rekla: „Kad će opet prvi petak? Ne znam radujem li se više vama koji dolazite ili Isusu kojeg donosite.“

I u današnjem svijetu i vremenu moguće je ostvariti svetost, kao što je to bilo u svim dosadašnjim vremenima. Nema gotovih rješenja kako biti svet. Redovništvo je stalež savršene ljubavi Crkve (*Perfectae caritatis*), a savršenstvo je drugo ime za svetost. No nema svetosti bez savršenstva, a ni savršenstva bez radosti. To proizlazi iz samog naslova Papine pobudnice.

U Svetom pismu na mnogim mjestima govori se o radosti. I Papa se nadahnio svetopisamskim riječima iz Isusova Govora na gori (Mt 5, 1-12) naslovivši svoju pobudnicu „Radujte se i kličite“. Važan je kontekst iz kojeg su uzete spomenute riječi jer je

to Isusov programski govor. U Govoru na gori Isus poziva svoje učenike na radost pa i onda kad ih zbog njega „pogrde i prognaju i sve zlo slažu“ (Mt 5, 11). Jasno je da Isus od svojih traži sve, cijelu osobu, u svakoj životnoj situaciji, pa radilo se i o mučeništvu. Samo onaj tko je spreman na trpljenje i prihvaćanje vlastita križa, pa i nepravdu, tko sve podnosi radi Boga, u Bogu će naći snagu i izvor radosti za svoj život. Istinska radost nije stvar trenutačnog raspoloženja ili dobre naravi, nego stanje duha i kao takva je put svetosti. Evangeoska radost, o kojoj Isus govori, uči se trpljenjem i ništa je ne može uništiti. Zato osobe koje su duboko ukorijenjene u Krista mogu, poput njega, neprestano praštati i počinjati iznova, svjesne da im radosti njihove nitko oduzeti neće (usp. Iv 16, 22). Nema djelomične svetosti. Kršćanska radost, odnosno, svetost ne podnosi polovičnost, neodlučnost, mlakost, pretjerani strah. Svetac se ne rađa, nego postaje. Svetost je u malim, svakodnevnim, pozitivnim gestama koje se danomice moraju događati i ponavljati bez obzira hoće li ih i kako će ih druga strana prihvatiti, istaknuo je biskup Petanjak. Međuljudski odnosi u redovništvu ne trebaju se temeljiti na osjećajima i prijateljstvima koja mogu trajati ili se prekinuti, nego na dubljoj razini, onoj bratstva ili sestinstva. Na tragu sv. Franje koji je rekao „Bog mi je dao braću“, biskup Petanjak je naglasio da se braća i sestre u redovništvu ne biraju, nego prihvaćaju kao Božji dar. Vodeći se jedinim pravilom – evanđeljem – sv. Franjo je bio nošen mišlju: Braća su križ, ali ako dolaze od Gospodina, ne mogu ih prekriti, naprotiv, treba ih prigrliti. Osoba koja prihvaća redovnički život morala bi ispuniti dva osnovna uvjeta: doći radi Isusa Krista, iz ljubavi prema njemu, i živjeti u zajednici, s braćom i sestrama te prihvatiti drugog i drukčijeg.

U petom poglavlju papa Franjo govori o borbi, budnosti i razlučivanju. „Kršćanski

je život stalna borba. Trebamo snagu i hrabrost da se odupremo đavlovim napastima i navješćujemo evanđelje. Ta je borba vrlo lijepa jer nam omogućuje slaviti svaki put kad Gospodin pobijedi u našem životu“ (br. 158). Papa se u ovom poglavlju ne ustručava spomenuti i ljudske slabosti te nagnuća koji uništavaju radost i svetost: lijenost, požudu, zavist, ljubomoru, mržnju, tugu, ali i đavla koji se vješto služi nama svaki put kad nismo dovoljno budni. Popuštanje u budnosti može dovesti do uništenja nas samih i naših redovničkih zajednica. Osim toga, radost zajedničkog života uništava i individualizam, spiritualizam, zatvaranje u svoje male svjetove, ovisnost, odbacivanje novih ideja i pristupa, dogmatizam, nostalgija, pesimizam, skrivanje iza pravila i propisa. Nema svetosti bez radosti i samo radostan čovjek može biti svet. Gledano tako, svetost nije spojiva s tjeskobom, ohološću, potrebom dokazivanja ili vladanja nad drugim, uzrujanošću i nabusitošću prema drugima, beskorisnom jadikovanju, rekao je biskup Petanjak.

Očito je da radosti nema bez obraćenja, a za njega pak treba mnogo truda i budnosti. Obraćena osoba, radosna je osoba. Njoj se raduje i nebo i zemlja. Osoba koja se hoće obratiti mora voditi žestoku borbu sama sa sobom. Često se kod takvih osoba vidi plod obraćenja, ali ne i nutarnja borba. Ako se radujemo braći i sestrama, time najviše svjedočimo svoj poziv, a onda smo i sposobni privući druge Bogu, pa i nova zvanja u svoje zajednice. Radost na našem licu znak je da smo na pravom mjestu. Iskustvo rada na sebi i trud oko vlastitog obraćenja pomaže osobi lakše razumjeti druge koji su isto tako na putu. Obraćenja nema bez molitve, euharistije, askeze, svakodnevnog mukotrpnog rada na sebi, borbe sa svojom naravi i svojim karakterom. Plodovi će se već očitovati, zaključio je biskup Petanjak.

s. Lidija Turić

Euharistija – Kristova prisutnost kao izvor redovničkog života

Proslavivši Dan posvećenog života i Sviječnicu, sestre riječkoga područja okupile su se 3. veljače 2020. godine na redovitu mjesečnu duhovnu obnovu u Kući matici na Donjoj Drenovi.

Na početku je sve pozdravila s. Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica Družbe, i podsjetila sestre da se u veljači spominjemo Gospe Lurdske koju je naša utemeljiteljica službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić u svojem životu osobito štivala i po njezinu zagovoru zadobila ozdravljenje. Važno se još prisjetiti da je 22. veljače 1878. godine, u svetištu Majke Božje Trsatske, Majka Utemeljiteljica položila zavjete u Trećem pokorničkom redu sv. Franje uzevši ime s. Eleonora. Zavjeti na Trsatu bili su prekretnica njezina duhovnog i apostolskog života. Zahvaćena ljubavlju prema euharistijskom Isusu, u njemu je crpila snagu za svoje apostolsko djelovanje, rekla je s. Dobroslava.

„Posvećeni život živi od iskustva živog Isusa Krista, prisutnog u osobnoj povijesti. Upravo je euharistija mjesto gdje ga možemo živog susresti i iskusiti njegovu prisutnost svakoga dana, prema njegovu obećanju: ‘Ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijete-

ta’“, ovim riječima vlč. Mario Gerić, rektor Bogoslovnog sjemeništa Ivana Pavla II. i povjerenik za redovnice Riječke nadbiskupije, uveo je sestre u promišljanje o važnosti euharistije i Božje riječi u redovničkom životu.

Euharistija je stvarnost prisutnosti, a ono što može mijenjati ovaj svijet je upravo Božja prisutnost u njemu. Osobe posvećenog života su odraz te prisutnosti u konkretnom povijesnom trenutku. Oživljavajući svoj osobni odnos s Kristom, posvećena osoba može doživjeti i prihvatiti euharistiju kao čimbenik promjene vlastitog života i promjene svijeta. Pokušaj da se zadivljenost događajem Isusa Krista zamijeni pravilima, drama je Crkve, rekao je svojevremeno papa Ivan Pavao I. Čak ni euharistija ne može pobjeći ovoj napasti, primijetio je vlč. Mario. Da je Krist živ i prisutan u euharistiji i stvara svoje Tijelo, koje je Crkva, zapravo je zadivljenost. Euharistija je izvor

života, a ne samo primjer života, koji bismo svojim snagama trebali slijediti. Euharistija vjernika stavlja u osobni odnos sa živim Kristom, koji sam kaže: „Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa“ (Iv 15, 5). U euharistiji nam se Isus nudi kao žrtva ljubavi, hrana za život vječni. Biti u osobnom odnosu s Kristom i ljubiti ga, otvara osobu za spremnost darivanja drugome, pa i do žrtve križa. Ne žrtvuje se, osim za onoga koga se ljubi Kristovom ljubavlju. U tom smislu, i redovničko poslanje nije neko „moranje“, nego radosno darivanje, upravo

zbog Kristove prisutnosti i njegove ljubavi koju se prima u euharistiji. Ta Kristova ljubav u euharistijskom susretu liječi našu ljubav i nadopunjava njezine manjkavosti. Kristova prisutnost u euharistiji sjeme je nade za posvećenu osobu koja ga nosi u svojoj krhkoj posudi dopuštajući da ono bude vidljivo ovom svijetu, zaključio je vlč. Mario.

Poslije predavanja zadržali smo se u kapeli Navještenja Gospodnjega gdje smo imali priliku kušati Kristovu ljubav u izloženom Presvetom Oltarskom Sakramentu.

s. Lidija Turić

„U zajedništvu je snaga“

Majka Marija Krucifiksa Kozulić

vidi se po raspodjeli imovine. Kasnije nastaju pustinjački redovi. Bilo je onih koji su kao pustinjaci živjeli sami, a zajednica im je slala hranu. Takav život bio je strog, život žrtve, vrlo zahtjevan, asketski. Naglasak je bio na odricanju od svega. Među onima koji su sumnjali u ispravnost takvog života bio je sv. Bazilije, pa je pitao: „S kime ćeš dijeliti zadnje mjesto, ako si sam?“ Askeza je bila stroga. Mrtvilo se tijelo da je čak i kupanje bilo zabranjeno, ali još uvijek je naglasak na zajedništvu, pa su se i pustinjaci, nakon izvjesnog vremena trebali vratiti u zajednicu da uče služenje braći.

Vidimo, naime, iz stoljeća u stoljeće, kako se provode reforme i obnove jer je Božja novost neiscrpna i daje uvijek novu snagu za ići naprijed. Bilo je tako i u trinaestom stoljeću kada su nastali prosjački redovi franjevci i dominikanci. Prozvani su po svojim utemeljiteljima Franji Asiškom i Dominiku. Prosjački redovi napustili su načelo stalnog boraka u zajednicama i izabrali potpuno novi način. Počeli su izlaziti iz zajednica i propovijedati od mjesta do mjesta, nošeni misionarskim poletom. Kad dolazi nešto

Družba sestara Presv. Srca Isusova, s Kućom maticom u Rijeci, organizirala je seminar za sestre na temu „U zajedništvu je snaga“, u subotu 8. veljače 2020. u Kući novicijata u Zagrebu. Vodio ga je gospičko-senjski biskup mr. Zdenko Križić te rekao:

Zajedništvo je tema vrlo široka. U prvim spisima autentičnost kršćanske zajednice

novo, uvijek dolazi do reakcije. Povijest nas uči da se stil redovničkih zajednica ne smije zabetonirati. Npr. karizma ne propada ako redovnice i redovnici ne mogu više raditi određeni posao. Kad su državne vlasti uzele od redovnica vrtiće i rad u njima, redovnice su počele raditi nešto drugo da karizma ostane živa.

Ima družbi koje imitiraju što je radila njihova utemeljiteljica. Ta ista utemeljiteljica bi danas vjerojatno, radila ono što je potrebno našem vremenu. Redovničke zajednice moraju se prilagođavati potrebama današnjeg svijeta i Crkve. To ne znači da imitiraju svijet, nego trebaju otkrivati gdje su potrebe svijeta, što ovom svijetu treba? Svijet, kao što je podsjetio Pavao VI. u *Evangelii nuntiandi*, rado sluša učitelje koji su ujedno i svjedoci. To je pouka koju se nikada ne smije smetnuti s uma u djelu širenja evanđelja: živjeti prvi ono što se naviješta, biti zrcalo božanske ljubavi.

Franjevci i dominikanci bili su svjedoci, ali i učitelji. Naime, druga potreba koja je bila raširena u njihovo doba bila je poučavanje u vjeri. Brojni vjernici, koji su živjeli u gradovima željeli su prakticirati duhovno intenzivan vjerski život. Nastojali su produbiti poznavanje vjere i imati vođu na teškom, ali uzbudljivom putu svetosti. Prosjački redovi znali su uspješno izaći ususret toj potrebi: naviještanje evanđelja u jednostavnosti i u njegovoj dubini bio je i glavni cilj toga pokreta. S velikim su se, naime, žarom posvetili propovijedanju.

Zajedništva nema bez duhovnosti

Nemamo svi istu duhovnost jer svaka osoba je različita. Bît karizme ostaje, ali duhovnost je osobna. Nisu svi dobili iste darove. Isus je svojim učenicima ispriповjedio prisposobu o talentima: „Čovjek jedan, polazeći na put, dozva slugu i dade im svoj imetak. Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan – svakomu po njegovoj sposobnosti. I otputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotri-

jebi ih i stekne drugih pet. Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov“ (Mt 25, 14-30).

Bog u svakome djeluje drukčije. Nitko nije pozvan drugima nametati svoj stil; svi smo mi originalni. Bog nas obdaruje obvezom da dijelimo drugima. Papa Ivan Pavao II. pozvao je redovnike i redovnice da budu svjedoci.

Danas je redovništvo umorno. Redovničke zajednice trebale bi se otvoriti svijetu ovakvom kakav je. Redovništvo, kad se opredijelilo za dobit, ranjeno je u svojoj biti. Sv. Pavao piše: „Zaista, korijen svih zala jest srebroljublje; njemu odani, mnogi odlutaše od vjere i sami sebe isprobadaše mukama mnogima“ (1 Tim 6, 10).

Papa Franjo naglašava: „Nije najvažnije biti siromašan nego biti sa siromasima.“ Isusova prisposoba nije bila samo pouka o tome tko je bližnji, nego i kritika svake religije koja se dala zarobiti propisima, a iz motrišta izgubila čovjeka i njegovo dostojanstvo. Kad god se to dogodi, a događa se često, ranjeni čovjek pokraj puta ostaje nezaštićen. Modeli nisu svećenik i levit, nego Samarijanac. Ovi prvi nisu mu pružili što su trebali – svoje vrijeme. A Samarijanac se zaustavio i posvetio ranjeniku. Majka Tereza iz Kalkute znala je biti sa siromasima.

Predavač se osvrnuo i na redovničke zavjete. U Starom zavjetu žena ima položaj nižeg bića, ne donosi važne odluke, najčešće je

sluškinja. Istinski položaj žena dobiva Kristovim dolaskom s pozivom supruge i majke, a ostvariti se može i djevičanstvom.

U Starom zavjetu neplodnost se pripisivala ženi, a ne muškarcu. Nemogućnost žene da postane majka razumijevalo se kao zlo i kazna. Rahela vapi Jakovu: „Daj mi djecu! Inače ću svisnuti!“ (Post 30, 1b). Punina osobnosti nalazi se u očinstvu i majčinstvu. Osoba će se, ako to ne ostvari, boriti za sebe i svoje interese.

Isus upućuje na evanđeoski ideal djevičanstva. Evanđelist ističe: „A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati“ (Mt 19, 12).

Redovnice trebaju biti duhovne majke – pune razumijevanja i empatije za koju se veli da je jedna od najljepših ljudskih osobina. To su pozitivne emocije koje, nažalost, u mnogim ljudima ne postoje. Redovnica mora znati ganuti se nad boli sestre koja s njom živi u zajednici. Bez duhovnog majčinstva redovnički poziv ostaje prazan, bez djela ljubavi. Takva osoba u paničnoj brizi za sebe uvijek vidi nepravdu prema sebi kao da drugi uspiju više zajednicu iskoristiti za sebe. Zavjet djevičanstva upućuje nas da su svi koje susrećemo naša duhovna djeca – to znači imati majčinske osjećaje.

Zavjet poslušnosti obvezuje nas ponajprije na poslušnost prema Bogu. Stalno se pitati: Što Bog hoće, što je Božja volja za mene?

Zajednički život bez bratstva i sestrinstva gubi smisao. Papa Benedikt izjavio je: „Onaj koji je postigao istinsku slobodu i došao do dobrote, postao je potpuni čovjek koji ljubi sve ljude kao što ih Isus ljubi.“

Drugi vatikanski koncil u pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes* podsjetio je da „Crkva... putuje zajedno s čitavim čovječanstvom“ da „tko god slijedi Krista, savršenoga čovjeka i sam postaje više čovjekom“ (*Gaudium et spes*, 41). A Isus je evanđelje, radosna Božja vijest o Bogu koji nas ljubi tako i toliko da je postao jedan od nas. Budimo i mi za druge radosna vijest o Bogu koji ih ljubi.

U redovničku zajednicu ne okupljaju nas zakoni, nego ljubav. Ljubav ne podnosi ponašanje da se vrši zakon, a međusobni odnosi u zajednici hladni su, bez ljubavi.

Papa Franjo poziva redovništvo na jače zajedništvo. Isto tako na izlazak u svijet. Redovnička zajednica članova koji gledaju samo na sebe ostat će stablo bez ploda (smokva koju je Isus prokleo). Na njoj je ostalo samo lišće bez plodova. Potrebno je dijeliti darove, obogatiti se darovima drugih i drugima ponuditi svoje darove.

Papa Franjo reče: „Bog je zagrljaj. Zagrljaj je simbol topline. Bez toga se uvijek ostaje na distanci.“ Mistično iskustvo postiže se samo u ljubavi, ulivenom milošću, a ne nekakvom tehnikom. Za kršćane se mistika odnosi na stanje u kojem osoba ima dojam neprolaznosti te osjeća da je život u Bogu za nju već započeo, a to nam svjedoči sv. Ivan apostol u Prvoj poslanici: „znamo da smo prešli iz smrti u život“ (1 Iv 3, 14). Predmet kršćanske mistike je Bog koji se objavio kao osoba. Najljepši opis Boga dao nam je sv. Ivan, apostol. On veli: *Bog je Ljubav*. Ovaj apostol volio je Isusa i ljude oko sebe. Stoga je i bio voljen od drugih, a posebno ga je Isus volio.

„Pozvani smo imati povjerenja u Kristovu riječ, otvoriti se Očevu milosrđu i dopusti-

ti da nas preobrazi milost Duha Svetoga“, rekao je papa Franjo. „Onaj koji prebiva na nebu, sišao je na zemlju i postao čovjekom. Uklonio je prepreke i smanjio udaljenosti. Nismo to zaslužili! To je poruka radosti ukorijenjena i postavljena u ljubav koja traži da promijenimo život, jer počelo je novo vrijeme koje nas iz tame vodi u svjetlo“, naglasio je Sveti Otac i potaknuo: „Promijenite život jer završilo je vrijeme života za sebe i počelo je vrijeme života s Bogom i za Boga, s drugima i za druge, s ljubavlju i za ljubav. Isus danas ponavlja da nam je blizu, pripreмимо mu mjesto u svojoj nutрини i naš će se život promijeniti. Zbog toga nam Gospodin daje svoju riječ. Primimo je kao ljubavno pismo koje je napisao za nas, da osjetimo Njegovu blizinu.“

Na blagdan Prikazanja Gospodinova u храму, papa Franjo podsjetio je da svijet treba kršćane koji hode putovima života noseći svima Isusovu utješnu riječ. Župe i različite crkvene zajednice su u tom smislu pozvane

poticati zauzetost mladih, obitelji i starih. Osvrnuo se na Bogu posvećene osobe koje izbliza slijede Gospodina, živeći evanđeoske savjete te rekao: Nepokretljivost ne odgovara kršćanskom svjedočenju i poslanju Crkve. Svijetu su potrebni kršćani koji se daju pokrenuti, koji se ne umaraju hoditi putovima života, kako bi svima donijeli utješnu Isusovu riječ. Svaka je krštena osoba primila evanđeosko poslanje navještanja Isusa.

Marija i Josip dive se stvarima koje se govore o Isusu. Sposobnost divljenja stvarima koje nas okružuju pogoduje vjerskom iskustvu i susret s Gospodinom čini plodnim. Molimo Djevicu Mariju da nam pomogne svaki dan kontemplirati Isusa, kako bi cijeli naš život postao hvala Bogu u služenju braći – zaključio je Papa i naš voditelj biskup Križić, prvo dopodneвно izlaganje.

Nakon plodne diskusije, slijedila je sv. misa, objed, odmor i popodneveni rad.

s. *Robertina Medven*

Korizmeni hod u svetosti

K

orizmenu duhovnu obnovu za sestre, 2. ožujka 2020. godine u Kući matici, održao je dominikanac fr. Nikola Leopold Noso, učitelj novaka.

Na Pepelnicu nas je Gospodin pozvao na obraćenje i pokazao koji mu je post po volji. I Krist je kušan u pustinji, ali je pobijedio. Tako i mi, dok god smo povezani s Kristom, ne trebamo se bojati, bit ćemo pobjednici, potaknuo je sestre na početku predavanja fr. Nikola.

Osvrnuvši se na čitanja dana istaknuo je dvije važne stvarnosti: biti sveti i služiti s ljubavlju. Bog od nas želi svetost, da budemo ispunjeni njime, živimo u njegovoj ljubavi, s njim sjedinjeni. Svetosti nema bez križa. Svetost je kao onaj biser o kojem Isus govori u evanđelju. Kad se njega pronađe, tad se sve proda kako bi ga se imalo. Svetost u kršćanima ne može biti skrivena. Na jednom mjestu sv. Terezija Avilska kaže da na ovom svijetu nema stvari koja se može usporediti s ljepotom svete duše. Božji poziv: „Sveti budite“, poziv je na ispunjenje, na najveću sreću koju čovjek može živjeti, biti

s Bogom. S druge strane, nema veće žalosti, nego biti daleko od Boga. Srž svetosti je ljubav.

Možemo se pitati koliko je u nama prisutna želja za svetošću. Ako nemamo tu želju, onda sigurno nećemo ni postati sveti. Možemo tražiti tu milost od Isusa i Marije. Međutim, mnogi ne postaju sveti jer nemaju hrabrosti. Što je potrebno za svetost? Bog nam uvijek dolazi u susret, ali je potrebno „ono naše“, to jest naša suradnja, naš trud, naša želja i, nadasve, hrabrost. Svetost je i Božji dar i ljudski mar, naglasio je fr. Nikola. Pozvani smo ražarivati plamen Božje ljubavi u nama kako bi nas ona mijenjala i činila sličnima njemu. Mnogo je putova svetosti. I redovništvo je jedan od putova posvećenja. Biti sol zemlje i svjetlo svijeta te zračiti svjetlom Kristovim, trajni je zadatak Bogu posvećenih osoba.

Jedno od sredstava posvećenja u redovništvu je i redovničko pravilo. Trebali bismo biti svjesni važnosti pravila jer ono nije obično ljudsko djelo, nego djelo Duha Svetoga. Kao što je Sveto pismo Božja objava svim kršćanima, tako je redovničko pravilo Božja objava svim članovima pojedine redovničke zajednice. Kada Crkva potvrđuje određeno redovničko pravilo, onda na nepogrešiv način potvrđuje određeni put savršenstva. Osim što bi pravilo u našem srcu trebalo imati posebno mjesto, također bi ga trebalo često imati u rukama, čitati i razmatrati. Jedan sveti redovnik je posvjedočio koje su mu tri najvažnije stvari potrebne na putu svetosti: krunica, križ i redovničko pravilo u kojem se nalazi siguran put posvećenja. Kada bi netko upitao što jedna redovnica Presv. Srca Isusova treba činiti da bi postala svetom, odgovor bi bio kako ne treba činiti neka izvanredna djela, nego s ljubavlju vršiti ono što propisuje njezino redovničko pravilo.

Jedna od glavnih zapreka na putu svetosti je mlakost. Na putu svetosti je nužno zaboraviti sebe, a to je najteže. Gospodin je tako činio. Fr. Nikola je podsjetio na Isusove riječi: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga. Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu nauđi? Ili što će čovjek dati u zamjenu za život svoj?“ (Mt 16, 24-28). Odricanje od sebe je zaborav sebe. Davati drugima ne tražeći zauzvrat ništa. Isus je model života, zato se ne treba uspoređivati s drugima, nego samo s Kristom koji je mjerilo bezuvjetne ljubavi prema čovjeku. Put svetosti prolazi kroz križ. Tko želi biti svet, ne može sjediti na dvije stolice, ne može određivati mjeru trpljenja i križa, nego se bezuvjetno predati Gospodinu vjerujući njegovoj mjeri. Majka Terezija na početku svoga redovničkog puta dala je obećanje Gospodinu da će mu dati sve što od nje zatraži i ništa mu neće odbiti.

Tumačeći psalam fr. Nikola nas je potaknuo kako bismo i mi mogli svojom učiniti ovu

Davidovu molitvu: „Riječi ti usta mojih omiljele i razmišljanje srca moga pred licem tvojim. Gospodine, hridi moja, otkupitelju moj!“ (Ps 19, 15). Naše riječi i misli imaju ogromnu snagu. Mnogi u našim zajednicama ili apostolatu čekaju našu riječ dobrote, utjehe, ohrabrenja i ljubavi. Međutim, zlim riječima možemo itekako raniti druge. Sv. Pavao pak poziva da „istinujući u ljubavi poradimo te sve uzraste u Njega, koji je Glava, Krist, od kojega sve Tijelo, usklađeno i povezano svakovrsnim zglobovima zbrinjavanja po djelotvornosti primjerenoj svakomu pojedinom dijelu, promiče svoj rast na sazidivanje u ljubavi“ (Ef 4, 7-16).

Srce treba obratiti jer iz srca izlaze naše riječi. Gospodin nas poziva da bdijemo nad svojim srcem jer se u njemu mogu roditi i zle misli. Pogibeljno je prepuštati se zlim mislima. Takve misli treba što prije prepoznati i, uz pomoć molitve, odagnati od sebe. Ako je naše srce čisto, tada su i naše namjere, misli, riječi i djela čista.

Susret smo završili sakramentom pomirenja i molitvom klanjanja u kapeli Navještenja Gospodnjega.

s. Lidija Turić

Duhovne vježbe u Kući matici

“
U

dijeli mi, Gospodine, duboku poniznost i milosrdnu ljubav“, ovim molitvenim zazivom koji je naša Majka Krucifiksa često ponavljala i mi smo, nas dvadeset i četiri sestre, na blagdan

Božjeg milosrđa, u dubokoj poniznosti i molitvi da se što više približimo Presv. Srcu Isusovu, započele duhovne vježbe u Kući matici na Drenovi od 19. do 25. travnja. Vodila ih je naša vrhovna predstojnica s. Dobroslava Mlakić. Započele smo ih molitvom da Presveto Srce Isusovo učini srca naša po Srcu svome.

S. Dobroslava razmatranja je temeljila na svetopisamskim odlomcima te na liku i djelu naše utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić. Ove duhovne vježbe obavljale smo u posebnim okolnostima kada se cijeli svijet borio s pandemijom izazvanom koronavirusom koji je donio mnoge promjene s nesagledivim posljedicama. Duhovne vježbe bile su prigoda da uđemo u sebe, prisjetimo se prioriteta i presložimo ih nadahnjujući se na Svetom pismu i osobi naše Majke Krucifikse. Voditeljica je svako razmatranje počela odlomkom iz Svetog pisma, a potom je tumačila pročitano s naglaskom kako je Božje riječi usvajala i njih živjela naša Majka Utemeljiteljica. Razmatrali smo teme: *Vjera Majke Krucifikse, Opraštanje, Dostojno življenje svog zvanja, Askeza, Kreposti Majke Krucifikse, Odgovornost prema slobodi, Duh žrtve i rada, Zavjeti, Zajedništvo, Ustrajnost u molitvi i Štovanje Presvetog Srca Isusova.*

Ne ulazeći u pojedinosti svih razmatranja donosim nekoliko crtica koje su me posebno dirnule. U prvom redu to su poniznost i samozataja. Majka Krucifiksa je govorila:

„Poniznost uvijek“, tako kratka, a opet tako zahtjevna i jasna rečenica. Svojim duhovnim kćerima naglašavala je da se vježbaju u ovoj svetoj kreposti koju nam je sam Božanski Spasitelj preporučio riječima: „Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim.“ Nadalje, svojim sestrama isticala je nužnost vježbanja u kreposti poniznosti jer bez nje ne možemo učiniti ni jedan korak prema savršenstvu. Poniznost vodi samozataji i odricanju. Majka Krucifiksa to je vrlo često spajala i približavala jedno drugome jer se bez ovih kreposti ne može istinski i potpuno ljubiti - ni Boga ni čovjeka. O sebičnosti je također, dala kratku, jasnu i duboku definiciju: „Sebičnost je hladna, ona je ruglo srca.“ Žrtva je sastavni i nerazdjeljivi dio, pa čak i preduvjet poniznosti i samozataje.

Cijeli njezin život, posebno redovnički, obilježen je žrtvom te se u njezinim spisima nalaze i riječi: „Tko ne zna trpjeti, ne zna živjeti.“ U najtežem i najbolnijem trenutku nepravde koju je doživjela, gotovo kliče: „Neka bude, Ljubavi moja, neka bude“, a sestrama veli: „O kad biste znale koliko vrijedi ljubav.“ Sve ovo napisano o njoj govori koliko je bila jaka duhom. Otac Karlo je o Družbi i Majci Krucifiksi rekao: „Sjeme koje je u Rijeci zasijano s toliko žrtava, suza i progona ne bi donijelo nikakvog roda da nije našlo veliku potporu i to najprije u Bogu, a onda u svetoj duši ocu Arkandelu, kapucinu, i u jakoj ženi Mariji Krucifiksi Kozulić.“

Zahvaljujemo našoj vrhovnoj predstojnici s. Dobroslavi što nam je s puno ljubavi približila lik i djelo naše Utemeljiteljice.

U iščekivanju Duhova, svim članicama Družbe koju je utemeljila Majka Krucifiksa želim i molim, po njezinu zagovoru, dar jakosti da nastavimo u ovim teškim vremenima njezino sveto djelo.

s. Kristina Tunić

Duhovne vježbe u Kući utemeljenja Družbe

Duhovne vježbe za sestre započele su 1. svibnja, a završile 6. svibnja 2020. godine u samostanu Presvetog Srca Isusova u Rijeci. Voditeljica duhovnih vježbi bila je s.

Dobroslava Mlakić, vrhovna predstojnica. Zbog pandemije koronavirusa morale smo se prilagoditi ograničenjima koja je dao Stožer civilne zaštite. Okupilo se 16 sestara iz najbližih samostana. Na temelju izlaganja s. Dobroslave donosim kratki sažetak ovih duhovnih vježbi.

Dolaskom u samostan u Rijeku, primila nas je srdačno s. Lidija Turić i sve nam potanko objasnila. Duhovne vježbe počele smo Zavivom Duha Svetoga i kratkim uvodnim razmatranjem o mislima naše utemeljiteljice Majke Krucifikse. Ona je zapisala: „Duša koja ulazi u duhovne vježbe slična je školjki...“ Veliki naglasak stavljala je na tišinu i šutnju koje su najvažnije za susret s Gospodinom. Meditirale smo nad Ps 131 koji govori o djetinjem pokoju u Bogu. Kao što se psalmist potpuno predaje Bogu, tako mi želimo svoje srce predati Bogu.

U vazmenom vremenu često slušamo tekst o Isusovu putovanju s učenicima na putu u Emaus (Lk 24, 13-35). Svi smo mi kao i ovi učenici. Kada dođu kušnje, pokolebamo se i mislimo samo na njih. Čini nam se da nema Isusa. On je s nama na našem životnom putu, ali ga mi ne prepoznajemo. Zato često trebamo moliti: „Ostani s nama, Isuse, i zacijeli naše rane. Rasvijetli nas svojim Svetim Duhom da te možemo prepoznati u tvojoj Riječi i u lomljenju kruha.“

Svakog dana molile smo posebno za sestru s kojom smo sjedile u klupi. „Ti si moja sestra, za te ću moliti. Draga sestro, Bog te ljubi.“

Drugog dana razmatrale smo o kreposti naše Majke Utemeljiteljice. To su: vjera,

ufanje, ljubav, razboritost, pravednost, jakost i umjerenost.

Majka Krucifiksa živjela je dubokim asketskim životom. Njezin je život bio put križa, žrtve, posta, molitve i odricanja. Vjeru u Isusa Krista ispovijedala je razmatranjem muke, smrti i uskrsnuća Kristova. Zbog njezine čvrste i nepokolebljive vjere, ona nam je uzor u našem redovničkom životu. Molila je: „Učini, Isuse, da moje srce bude stvarno sjedinjeno s tobom...“ Put uspona na Kalvariju prošla je kroz kušnje siromaštva, bolesti i napuštenosti.

Sve što je u životu učinila, činila je iz velike vjere. Uz vjeru, imala je i čvrstu nadu. To je bogoslovna krepost po kojoj čeznemo za vječnim životom kao svojom konačnom srećom. Kršćanska nada temelji se na Božjim obećanjima koja su nam zajamčena Kristovim uskrsnućem. Zato slušajmo sv. Pavla koji govori: „U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani!“ (Rim 12, 12). Utemeljiteljica se uzdala u Božju pomoć. Molimo s njom: „Gospodine, učvrsti nas u nadi.“

Ljubav je temeljna krepost kršćanskog života. Majka Krucifiksa rasla je tijekom cijelog života u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Živjela je u povezanosti sa Srcem Isusovim kojemu se posve predala. Za spasenje duša najpotrebnija je ljubav. Ljubav je jedino sredstvo s kojim možemo živjeti trpljenje u radosti. Molila je za krepost milosrdne ljubavi: „Udijeli mi, Gospodine, duboku poniznost i milosrdnu ljubav.“ Svoje apostolsko poslanje temeljila je na riječima: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ovo moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25, 40).

Treći dan razmatrale smo o opraštanju. „Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim“ (Mt 5, 21-26). Dok smo na životu, opraštamo jedni drugima i molimo za oprostjenje. Da bismo dobro molile, trebamo biti u miru s Bogom, s bližnjima i sa sobom. Nemoguće je živjeti bez kajanja i opraštenja. Kad idemo na molitvu potrebno je uspostaviti vezu s Bogom. Za uspostavljanje te veze trebamo priznati svoje grijehе i oprostiti drugima koji su nas uvrijedili. Najviše nas opterećuju naši međusobni odnosi i svakodnevni križevi. Utemeljiteljica je grlila svoje križeve. Govorila je: „Cijena ljubavi je praštanje.“ Koliko znam oprostiti? Upravi svoj pogled na Raspetog Isusa i sjeti se kako je On oprostio svim svojim neprijateljima.

Četvrti dan razmatrale smo o duhovnom putu Utemeljiteljice. Duhovni život nastaje iz suradnje naravi i nadnaravi. To je komunikacija čovjeka s Bogom u težnji za svetošću. Djelovanjem Duha Svetoga razvijao se milosni život u Majci Krucifiksi, a očitovao se u kreposnom i svetom življenju te u rastu ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Majka Krucifiksa usvajala je posebno kreposti poniznosti i jednostavnosti. Ona spoznaje svoje siromaštvo i svoje slabosti iznoseći ih iskreno svojim duhovnicima. Iako je krepost poniznosti vrlo teška, bez nje nema duhovnog napretka i zato je zapisala: „Po-

niznost uvijek!“

Četiri kreposti imaju ulogu stožera. To su razboritost, pravednost, jakost i umjerenost. Razboritost potiče praktični razum da u svakoj prilici razlikuje naše pravo dobro i da izabire prikladna sredstva da ga ostvari. Ona upravlja našim rasuđivanjima, stoga razmišljajmo kakve su naše nakane? Pravednost je u postojanoj i čvrstoj volji Bogu i bližnjemu dati ono što im pripada. Utemeljiteljica je vođena pravednošću. Koliko smo mi na strani pravde? Jakost osigurava čvrstoću u poteškoćama i ustrajnost u traganju za dobrom. Jakost se očituje u čvrstoj i postojanoj volji. Umjerenost obuzdava privlačnost sjetilnih užitaka. Utemeljiteljica je izvrsno vladala sobom.

Na svom duhovnom putu ona živi životom pokore i odricanja, odričući se vlastite volje u svemu i vježbajući se u krepostima čistoće, siromaštva i poslušnosti kao i u radosnom prihvaćanju vlastitih križeva. Ljubav prema Presvetom Srcu Isusovu prožimala je njezin život. Ona je živjela iz povezanosti sa Srcem Isusovim kojemu se posve predala. U njezinu radu bila je očita svijest da je ona samo sredstvo Božje ljubavi. Njezino karitativno djelovanje ne može se odvojiti od križa. Majka Krucifiksa kaže: „Pokora, pokora, pokora.“ Dostigla je herojski stupanj kreposti.

Peti dan razmatrale smo o molitvi (Lk 18,

1-8). Molitveni put Majke Krucifikse pozna- je dugi razvoj. Za ostvarivanje jedinstva s Bogom nije moguće živjeti bez nepresta- ne molitve, kaže ona. Njezin temeljni stav u molitvi je želja da sva pripada Bogu, pri- znajući svoju grešnost i sve očekuje od nje- ga. U molitvi je izražena pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i svetim anđelima.

Ona Božju pomoć moli za druge. Moli za duhovna i vremenita dobra da uvijek ugodi Isusu, milost vjernosti Bogu, dar ustrajnosti i trajno prosvjetljenje Duha Svetoga, snagu i hrabrost u svakom apostolskom pothva- tu, a danasve da u svemu vrši Božju volju. Molitva joj sadrži apostolske nakane: moli za Crkvu, Sv. Oca, jedinstvo biskupa i sve- ćenika, za misije. Moli za napredak Insti- tuta i Družbe, preporučuje jednodušnost u molitvi svih sestara i poziva ih na uzaja- mnu molitvu. Molitvu zahvaljivanja Majke Utemeljiteljice čine trenuci adoracije pred Presvetim, osobito poslije svete pričesti ona ostaje dugo u molitvi sjedinjena s Isu- som.

Na kraju je slijedilo razmatranje o zajed-

ništvu. Zajednički život je u velikoj krizi. Redovništvo je u krizi. Nema nijednog cr- kvenog dokumenta, a da se ne govori o za- jedništvu. Potrebno je izgrađivati zajedniš- tvo. Svakom utemeljitelju poslužio je tekst iz Djela apostolskih (2, 37-47). Zajedništvo je ideal svih redovnika. Svaka pojedina se- stra treba izgrađivati zajedništvo. Uteme- ljiteljica je predvodila zajednicu. Ona daje smjernice. Prvi zahtjev je poštovanje dru- goga. Odričem se želje da drugoga promi- jenim. Važno je sebe promijeniti, moliti za druge i međusobno se podnositi. Vrhuna- ravna sredstva su molitva i sakramentalni život. „A povrh svega ljubav...“ (Kol 3, 14). Utemeljiteljica nam je uzor.

Na temelju ovih razmatranja ponukane smo i mi, živjeti u svakodnevnom životu ono kako je ona živjela i što je radila.

Hvala s. Dobrosravi koja nas je vodila u ovim duhovnim vježbama, sestrama i po- stulanticama koje su se brinule za nas. Gos- podin, koji je posijao dobro sjeme u naša srca, neka učini da raste i urodi stotrukim plodom.

s. Ancila Jendričko

„U zajedništvu je snaga“

Majka Marija Krucifiksa Kozulić

Kući matici na Drenovi, 15. lipnja 2020. godine, seminar trajne formacije na temu: „U zajedništvu je snaga“, održao je gospičko-senjski biskup mons. Zdenko Križić. Okupljenim sestrama govorio je o uvijek aktualnoj temi sestrinstva crpeći iz svog bogatoga duhovnog i redovničkog iskustva. Sve manji broj redovničkih zvanja, sve veći broj onih koji napuštaju zajednice, redovničko poslanje koje je u nekim krajevima u potpunosti nestalo, opustošeni samostani - samo su neke od poteškoća redovništva danas. No to nas ne treba obeshrabriti, nego potaknuti na autentično i radosno življenje redovničkog poziva i poslanja koje će u drugima pobuditi želju za istinskim nasljedovanjem Isusa Krista. Ako želimo da naše zajednice budu mjesta u kojima će mladi pronaći život za kojim, poput svakoga ljudskog bića čeznu, potrebno je promijeniti formaciju, sestrinstvo, odnos prema autoritetu i poslušnosti. Najjače svjedočanstvo prve kršćanske zajednice bilo je njezino bratstvo i sestrinstvo, a jedan od posebnih znakova zajedništva bilo je dijeljenje dobara.

Istinsko zajedništvo ne postoji bez autentične duhovnosti. Stoga je središnje pitanje: „Koliko u našim zajednicama ima egoizma, a koliko duhovnosti?“ Prema mišljenju mons. Križića temeljni problem

je razumijevanje redovničkih zavjeta. Siromaštvo nije ne imati, nego znati davati. Nije važno biti siromašan, nego znati biti sa siromasima. Stoga je osobu od prvih godina formacije potrebno odgajati za darivanje onomu kojega je providnost stavila na njezin životni put, posebice onima s kojima živi. U odgoju za djevičanstvo potrebno je staviti naglasak na duhovno majčinstvo. Budući da nemamo svoje djece, ako naša ljubav ne poprimi duhovnu dimenziju, tj. ako ne prenesemo ljubav na nekoga, tada ćemo upasti u egoizam i u sebeljublje. Nadalje, zavjet poslušnosti nije odgoj za podložnost, nego odgoj za odgovornost.

Voditelj nas je na kraju predavanja pozvao na autentično svjedočenje zajedništva odlazeći na periferije, k ljudima u potrebi, pitajući se svaki dan iznova: „Kako živjeti ovo vrijeme koje nam je još ostalo?“ Tužno je što je redovništvo danas više zabrinuto kako opstati, nego kako naviještati evanđelje. Redovnički život ima smisla samo ako je potrošen za druge. Najgore što nam se može dogoditi je umrijeti, a da nismo izvršili svoje poslanje. Život se spašava darujući se i ljubeći. Put spasenja put je darivanja vlastitog života za Boga i brata čovjeka, kako je i sâm Isus rekao: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15, 13).

s. Silvana Fužinato

SKRILA SAM TE

Skrila sam Te Isuse,
u ognjište malo,
dolje negdje duboko,
da te ni s kim ne dijelim.

A zašto?

Bojala sam se da ne utekneš,
kada vidiš moj grijeh,
trulež i gnoj u duši mojoj.

Ali ti rekao si Mir i Zoveš me da dođem Ti,
nemirna sam pa čak i dok sam u Tebi,
jer višeš na mene i stalno me zoveš,
ne daš mi mira.

Pitala sam Te,

„Pa što hoćeš od mene?“

Izgorjet ću od čežnje za Tobom,
a Ti ćeš lagano opet i mirno,
tinjati dolje duboko u meni,
u središtu Srca mog
Srca mog i Tvog.

s. *Mihaela Martinović*

Jedan od najljepših običaja na svijetu

Postoji jedno afričko pleme koje njeguje jedan od najljepših običaja na svijetu. Naime, ako se dogodi da netko od pripadnika plemena učini nešto pogrešno i loše, oni ne osuđuju tu osobu. Upravo suprotno, trude se da joj pomognu, olakšaju i podsjetu koliko u stvari vrijedi, a sve to na jedan veoma specifičan i dirljiv način. Oni dolaze po osobu koja je sagriješila, odvođe je u centar sela, gdje se potom okupi cijelo pleme i sljedeća dva dana svi provode pričajući toj osobi o svemu dobrom što je postigla i uradila u životu. Ovo neobično pleme vjeruje da se svako ljudsko biće rađa kao dobro, i da svako od nas ustvari želi jedino sigurnost, mir, sreću i ljubav. Ali, ponekad, u potrazi za ovim blagoslovima ljudi prave greške koje ova zajednica u stvari vidi kao vapaj za pomoć onoga koji iste pravi. Zbog toga, oni se ujedinjuju u namjeri da ga ohrabre, podignu, ponovo povežu s njegovom pravom prirodom, podsjetu na ono što on zaista jest! Oni svom bližnjem pomažu sve dok on ne shvati istinu na koju je zaboravio dok je griješio, a glasi „Ja sam dobar.“ „Shikoba Nabajyotisaikia“ jedan je od pozdrava koji oduvijek žive u ovom plemenu. „Nabajyotisaikia“ je kompliment koji je čest u Južnoj Africi, a znači „Ja te poštujem. Ja te njegujem. Značiš mi!“ Kao odgovor, ljudi običnu izgovaraju „Shikoba“ što se prevodi kao „Ja, stoga, postojim za tebe!“

s. Anastazija (Cvija) Vukić

„Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat ću vam.”

(Mt 20, 4)

U srijedu 8. siječnja 2020. godine, na dan kada se vjernici utječu Gospi od Brze pomoći, svoju dušu Gospodinu predala je naša s. Anastazija Vukić. Vjerujemo da ju je Blažena Djevica Marija koju je osobito štivala i u kojoj je nalazila utočište u svojim potrebama i molitvama, privinula na svoje majčinsko srce i povelu u Kraljevstvo svoga Sina kojemu je s. Anastazija u redovničkom životu vjerno služila 50 godina.

Naša s. Anastazija (Cvija) Vukić rođena je 8. studenoga 1939. godine od oca Andrije i majke Zore r. Goluža u mjestu Brštanik, u općini Stolac, u Bosni i Hercegovini. U krilo Katoličke Crkve krštenjem je primljena 19. studenoga iste godine u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Rotimlji, u Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji. Sakrament svete potvrde primila je u crkvi sv. Ilije u Stocu 26. listopada 1947. godine. Odrasla je u obitelji s još dva brata i dvije sestre, od kojih je jedna bila redovnica, naša s. Vjenceslava, preminula 2003. godine u Rijeci. Na životu su još brat Vinko i sestra Božana.

Ratni vihori Drugoga svjetskog rata ostavili su traga na životima mnogih ljudi ovoga kraja. Težak život na kamenom tlu poslijeratnoga vremena nije im ostavljao mnogo izbora. Obitelj, iako vrijedna, pobožna i bogobojazna, morala je tražiti nove načine preživljavanja i odlučuju, poput mnogih drugih, ostaviti rodnu grudu i preseliti se u plodnu Slavoniju, u Kuzmicu, nedaleko Pleternice, u današnjoj Požeškoj biskupiji.

Odlazak u samostan u Crikvenicu i primjer života najstarije sestre Kate, s. Vjenceslave, potaknuo je i Cviju da se odvažno oda-

zove Kristovu pozivu. Dugogodišnje previranje u duši i promišljanje o redovničkom životu, napokon je bilo moguće ostvariti dolaskom u Crikvenicu u rujnu 1967. godine.

Sjećajući se dana dolaska u samostan u zrelijoj dobi i imajući pred očima prisposobu o radnicima u vinogradu koje Gospodin poziva u različito vrijeme (usp. Mt 20, 1-16), s. Anastazija se

znala našaliti na svoj račun pa je govorila: „Ja sam u samostan otišla navečer. Kažu da neke dođu ujutro, neke u podne, a ja sam otišla navečer“, u 26. godini života. Poslije godinu dana života sa sestrama u Crikvenici, Bakru i Lovranu primljena je u novicijat u listopadu 1968. godine u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici, a godinu kasnije 3. listopada 1969. položila je prve redovničke zavjete. U samostanskoj kapeli Kuće matice na Drenovi položila je doživotne zavjete 14. kolovoza 1975. godine.

Nakon polaganja prvih redovničkih zavjeta 1969. pa sve do dana kad ju je Gospodin iznenada pozvao k sebi, s. Anastazija je provela u samostanu Gospe Lurdske u Slatini. Spominjući se njezina dolaska, Slatinčani su na svetkovinu Presv. Srca Isusova prošle godine u župnoj crkvi sv. Josipa proslavili 50. obljetnicu redovničkih zavjeta i ujedno 50. obljetnicu njezina života i djelovanja u slatinskom kraju, među ljudima koji su je voljeli poput sestre i majke.

Srce s. Anastazije pripadalo je dragome Bogu kojemu se redovničkim zavjetima posvetila, ali njezina ljubav prema ljudima, osobito u Slatini, bila je djelatna, konkretna

i vidljiva u mnogim situacijama i u nebrojenim susretima i razgovorima. Svoju ljubav prema Slatinčanima ponajprije je iskazivala u tihoj i ustrajnoj molitvi upravljenoj Presvetom Srcu Isusovu, Blaženoj Djevici Mariji i moćnom zaštitniku sv. Josipu za sve potrebe tolikih ljudi koje je radosno susretala tijekom 50 godina, u miru i ratu, u obilju i siromaštvu, radostima i teškoćama, u ljeti i zimi života.

O s. Anastaziji s kojom je provela 14 godina zajedničkog života u samostanu u Slatini, s. Nives Stubičar je zapisala:

„Kada bih u jednu rečenicu trebala sažeti kakva je bila s. Anastazija, rekla bih da je imala veliko srce za Gospodina i osobe s kojima je živjela i radila. Svoj duhovni život njegovala je molitvom, razmatranjem Božje riječi i žrtvama koje je prikazivala za Crkvu i Družbu. Druge je također poticala na molitvu. Bila je vjerna predmoliteljica krunice svakog dana u crkvi sv. Josipa. Živeći s njom 14 godina uočila sam mnoge njezine vrline. Kao osoba i redovnica vjerno je i s ljubavlju vršila svoje dužnosti, nimalo se ne štedeći. Došavši u Slatinu prije 50 godina vjerno je u tišini i skrovitosti našega samostana vršila mnoge dužnosti. Najveći dio svog života provela je na dužnosti kuharice. Za slavlja u župi sv. Josipa, ali i slavlja u okolnim župama rado je pomagala svećenicima. Uz tu dužnost obavljala je mnoge druge dužnosti. Dugi niz godina, kako bi zajednica mogla živjeti, ali i da bi ljudima pomogla šivala je jorgane od vune i vate, štep-deke i sl. Jedno vrijeme dvorila je bolesne i stare u Slatini. Također se s velikom ljubavlju brinula za bolesne i starije sestre u kući.“

Život protkan molitvom i radom te ispunjen Bogom i ljubavlju prema bližnjemu može biti nadahnuće za svakoga vjernika. U njezi bolesnih i umirućih s. Anastazija nije pokazivala ljubav samo prema katolicima, nego prema svim ljudima u potrebi pa tako i onima pravoslavne vjere. Radovalo ju je kada bi kome mogla pomoći i ublažiti boli u

brojnim tjelesnim ili duševnim trpljenjima.

„U vrijeme domovinskog rata, Slatina je bila utočište mnogih izbjeglica i prognanika iz Bosne, Srbije i Kosova. Mnogi su tih godina kucali na samostanska vrata i s. Anastazija je za svakoga našla nešto da mogu pojesti, ali je materijalno u dogovoru sa sestrama pomagala mnoge siromašne obitelji kako u novcu, tako i u naravi. Kroz dugi niz godina vjerno je i s velikom zauzetošću obrađivala vrt i, plodove toga rada, rado je dijelila s mnogim potrebitim obiteljima.“ (Bilješka s. Nives Stubičar)

Družba joj je povjerila vodstvo zajednice sestara u Slatini (1998.-2012.). U toj dužnosti istaknula se odgovornošću promičući zajedništvo i redovnički duh prema Konstitucijama i u duhu karizme utemeljiteljice službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić.

„Kada je bila odgovorna za zajednicu sestara u Slatini bila je razborita, štedljiva i zauzeta da kuća bude uredna, da se obnavlja i popravlja i da sestre imaju što im je potrebno za život i rad. Posjedovala je smisao za šalu, radovala se susretima s ljudima i sestrama, iznimno je poštivala svećenike. S. Anastazija bila je i ostat će u sjećanju mnogih kao dobra, vesela, pobožna i požrtvovna sestra redovnica.“ (Bilješka s. Nives Stubičar)

Rad u vinogradu Gospodnjem učio ju je da, samo ona loza koja je na trsu – Kristu, donosi mnogo roda. I bez Krista se mnogo ne može postići (usp. Iv 15, 5). Zato je, iako su joj snage slabile, kad god je mogla, rado boravila u Kristovoj prisutnosti osobito u molitvi pred Presvetim u samostanskoj kapeli. S. Anastazija je bila sretna u svom redovničkom životu pa je znala reći da bi opet isto zvanje izabrala kad bi se vrijeme vratilo.

Draga s. Anastazija, hvala za lijepo svjedočanstvo redovničkoga života u ovom gradu, među ljudima Slatine. Čvrsto vjerujemo da će dobri Bog pogledati na Vaše žrtve i

tolike molitve koje ste mu uputili za nova duhovna zvanja u Crkvi i našoj Družbi, pa da se zajedno s nama radujete plodovima svoga života i molitve.

Sprovodne obrede na gradskom groblju u Slatini 10. siječnja 2020. godine predvodio je župnik Župe sv. Josipa vlč. Dragan Hrgić, a svetu misu zadušnicu u župnoj crkvi sv. Josipa u koncelebraciji petnaestak svećenika mons. Vladimir Škrinjarić, župnik u Podravskoj Moslavini.

Požeški biskup Antun Škvorčević uputio je sažalnicu vrhovnoj predstojnici Družbe s. Dobrosłavi Mlakić, u kojoj piše:

„Mnogopoštovana Vrhovna predstojnice!

Primio sam vijest da je preminula s. Anastazija Vukić, redovnica Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Primite izraze moga kršćanskog suosjećanja koje svjedočim cijeloj Družbi, njezinu bratu Vinku i sestri Božani, drugoj ožalošćenoj rodbini te vjericima Župe sv. Josipa i bl. Ivana Merza u Slatini.

S. Anastazija Vukić je redovnički život provela u Slatini gdje je kroz trideset godina vršila službu kuharice u župi sv. Josipa, kućne predstojnice tamošnje samostanske zajednice, a u posljednjim godinama života

nastavila je vjerno služiti samostanskoj zajednici u brizi oko domaćinstva i kućanskih poslova. S osobitom je radošću dočekala osnutak Požeške biskupije 1997. godine, tihom molitvom pratila i podržavala njezino pastoralno djelovanje te ugrađivala svoje redovničko zvanje i karizmu Družbe kojoj je pripadala u mladu požešku mjesnu Crkvu.

Sve je učinila da Isus Krist bude u središtu njezina života, te duboko vjerujem da je u svojoj tjelesnoj smrti odložila prolaznost, patnju i bol te sada s Pobjednikom nad smrću uživa onu puninu života za kojom je na prolazu ovom zemljom svom dušom čeznula.

Neka je Svemogući Bog odjene u neraspadljivost svoga uskrslog Sina Isusa Krista i zagrlji svojom beskrajnom ljubavlju za svu vječnost. Svima koji tuguju za plemenitom pokojnicom neka Gospodin udijeli obilje svoje utjehe.

Ostajem s Vama povezan u molitvi za preminulu s. Anastaziju, te Vas bratski u Gospodinu pozdravljam.“

Počivala u vječnom miru i ljubavi Presv. Srca Isusova sa svima svetima.

s. Lidija Turić

s. Dolores (Kata) Petrović

„Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Gospodin gleda što je u srcu.“ (1 Sam 16, 7)

Nakon kratke i teške bolesti okrijepljena svetim sakramentima u večernjim satima 21. siječnja 2020. godine u Hospiciju Marije K. Kozulić blago je u Gospodinu preminula naša s. Dolores Petrović u 96. godini života i 70. godini redovništva.

S. Dolores (Kata) Petrović rođena je 10. prosinca 1924. godine u Svetom Đurđu (Donji

Miholjac) od roditelja Roka i Ane r. Andračić kao drugo od četvero djece. Imala je tri sestre i jednog brata, od kojih je živa sestra Ana. Krštena je isti dan u župnoj crkvi sv. Martina u Podravskim Podgajcima u današnjoj Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, a sakrament svete potvrde primila je 16. svibnja 1935. godine.

O svojim roditeljima i dani-

ma u obiteljskom domu jednom prigodom je zapisala: „Majka mi je umrla prerano u 37. godini. Ostala mi je u lijepoj uspomeni. Tata je preuzeo i ulogu majke. Tu zadaću, koju mu je Providnost namijenila ispunio je u potpunosti i kao praktičan vjernik i kao dobar odgojitelj. Vlastitim življenjem bio nam je dobar primjer, što mi djeca nismo znali, a niti uvijek htjeli vrednovati i slijediti“. Svakodnevni život u maloj sredini nosio je sa sobom i radosti i teškoće, nedosanjane snove i ideale, mladenačka previranja i odlučivanja. Školovanje je započela u Sv. Đurđu, a završila u Crikvenici.

„Po završetku pučke škole (pet razreda), u meni se probudila želja završiti bolničku školu i poći u misije. To je u meni tinjalo i ostalo skriveno. Bio je to čisti ideal! Međutim, dragi Bog me već tada počeo spremati za nešto drugo. U 17. godini počela sam intenzivnije provoditi duhovni život. Mnogo sam čitala vjerski tisak. U našu kuću dolazili su gotovo svi mjesečnici. Posebno radošću čitala sam Glasnik Srca Isusova i izdanja Društva sv. Jeronima. To me je nekako oblikovalo. Napose sam gajila pobožnost prema Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj. U to vrijeme obavljam pobožnost prvih petaka. U meni se budi klica redovničkog života, ali i dvojba poziva li me doista dragi Bog u redovnički stalež. No, kada dragi Bog jednom obuzme dušu, više je ne pusti, ako smo otvoreni i iskreni. Kada sam bila ‘na čistu’ da me zapravo ništa drugo niti ne zanima, osim potpuno se predati Bogu, javila sam se u samostan Srca Isusova u Crikvenicu. Njihovu adresu našla sam u jednom časopisu.“

U 24. godini 22. listopada 1948. godine prešla je prag samostana u Crikvenici i ostala ondje u kandidaturi 11 mjeseci. U novicijat je primljena u rujnu 1949. godine u samostanskoj kapelici dobivši ime s. Dolores, a u Jubilarnoj godini 13. rujna 1950. položila je prve redovničke zavjete na tri godine. Sljedeće dvije godine posvetila se

formaciji i završetku školovanja. Doživotne zavjete položila je 16. rujna 1956. godine u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici. „Za mene je to bio vrhunac radosti!“, zapisala je s. Dolores.

Tijekom 70 godina redovničkog života Božja providnost i redovnička poslušnost slala ju je u razna mjesta gdje je obavljala različite službe koje su joj bile povjerene: u Senju (1952.-1955.) je pripomogla u obrađivanju vrta te je kasnije bila sakristanka katedrale (1962.-1963.). U Svećeničkom domu „Šalda“ u Selcu pomagala je u vođenju kućanstva, dvorenju gostiju, a i u posjetama starijima i bolesnima u mjestu (1955.-1958.). U to vrijeme, rado se znala prisjetiti s. Dolores, u Selce je iz zatočeništva u lipnju 1956. godine došao na liječenje i oporavak mostarski biskup mons. Petar Čule koji se ondje zadržao oko mjesec dana.

U samostan u Slatini došla je u ljeto 1958. godine i ondje se kratko zadržala do imenovanja za učiteljicu novakinja u Crikvenici (1959.-1962.). Privremeno je boravila u Zagrebu, a zatim je koncem 1963. godine premještena u riječki samostan Presv. Srca Isusova (*Sacro Cuore*) gdje je bila predstojnica zajednice sestara (1963.-1966.). U Austriji jedanaest mjeseci boravi u Linzu u službi u kapucinskom samostanu i sjemeništu (1967.-1968.).

Zajedno s drugim sestrama odlazi u Njemačku te djeluje u Caritasovu domu za starije osobe u Bottropu (1967.) i u gradskom socijalnom Domu Srca Isusova u Neussu (1968.-1972.) gdje je bila voditeljica i predstojnica zajednice sestara koje su započele njegovateljsku službu starijih osoba. Budući da su sestre došle u Njemačku bez znanja njemačkog jezika, tražila je načina kako im omogućiti učenje novoga jezika, poznavanje mjesta, ljudi i kulture. Kako su mlade sestre cjelodnevno bile u službi starijih i bolesnih, poticala ih je na predah, duhovnu izgradnju čitanjem knjiga te učenjem sviranja glazbenih instrumenata, primjerice gi-

tare, harmonike i frule. Također se brinula i za duhovni život sestara organiziranjem redovitih duhovnih obnova i slavljenje sakramenata, osobito redovite ispovijedi.

Tijekom 1972. godine preuzela je službu vratarice u Nadbiskupskom domu u Rijeci (1972.-1975.), a početkom siječnja 1973. godine imenovana je odgovornom za zajednicu sestara. Vraća se u Njemačku u Karlsfeld gdje je preuzela vodstvo doma i zajednice sestara u Caritasovu domu sv. Josipa za starije i bolesne (1975.-1979. i 1988.-1994.).

Od 1959. do 2000. godine, tijekom 28 godina, u nekoliko navrata bila je članica Vrhovne uprave Družbe: tajnica (1959.-1962.), savjetnica (1959.-1962., 1968.-1971., 1972.-1979., 1994.-2000.), ekonomica (1985.-1988.), te vrhovna glavarica Družbe (1979.-1985.).

Suradivala je s brojnim svećenicima i redovničkim zajednicama. Za vrijeme dok je bila vrhovna poglavarica Družbe podržavala je djelovanje sestara u postojećim djelatnostima, ali je i otvarala nova polja apostolata: u Sjemeništu Družbe Isusove „Augustin Bea“ u Zagrebu na Fratrovcu (1981.) i u Omišlju (1982.). Iste godine sestre su napustile djelovanje u samostanu u Baški na otoku Krku (1982.). Vodila je brigu o obnavljanju samostanskih kuća u Kraljevici i u Sv. Vidu Dobrinjskom i nastojala da se preuredi samostan u Crikvenici. Osim toga, osobito joj je bila na srcu duhovna obnova Družbe „da se bolje posvijesti smisao posvećenja i apostolskog djelovanja“. U tom duhu i za obnovu zajedništva započelo se s proslavama jubilarnih slavlja redovničkih zavjeta, duhovnim obnovama i seminarima za mjesne poglavarice, katehiste, a također i s okupljanjem djevojaka na vikend susrete.

Kad se vratila iz Karlsfelda u Rijeku, u Kući matici bila je vratarica više od dvadeset godina (1994.-2016.). Sate i sate provela je na porti samostana tiho i strpljivo, u moli-

tvi i razgovoru sa sestrama ili posjetiteljima koje je srdačno primala i pažljivo slušala imajući razumijevanja za razne životne situacije sugovornika. U brojnim prigodama znala je, gotovo u detalje, pripovijedati o događajima iz osobnog života, prenositi iskustva i životne situacije naših sestara, Crkve i naroda.

Za svakoga je imala lijepu riječ i osmijeh. Uvijek je bila u pokretu: ili je uređivala prostor oko ulaznih vrata samostana, ili je popravljala krunice koje su joj drugi donosili, ili je čitala duhovne knjige i katolički tisak. Rado je hodočastila, osobito svake prve subote u mjesecu na Veli vrh Gospi od Utjehe, moleći za duhovna zvanja u Crkvi i u Družbi.

Istančanog domoljubnog osjećaja, sa zanimanjem je pratila zbivanja u domovini i iskreno se radovala promjenama u hrvatskom društvu koje su dopuštale slobodu u ispovijedanju vjere i djelovanju Katoličke Crkve.

Krasila ju je dobra narav i vedrina duha, pobožnost te vjernost zavjetima i redovničkim pravilima. Svugdje gdje je bila ostavljala je lijepi primjer života.

Do Badnjaka 2019. godine osjećala se dosta dobro i znala je često boraviti u kapeli ili šetati po samostanu. Iznenada joj je pozlilo i, nakon operacije, posljednje dane života provela je u Hospiciju Marije K. Kozulić.

Prije dvadesetak godina o sebi je zapisala: „Mogu slobodno reći da sam se svugdje osjećala ‘kod kuće’, nigdje tuđinac. Mnogo sam putovala, većinom službeno, osim kada sam sestre vozila na izlet – što sam uvijek rado činila. Bila sam u Lourdesu iz Karlsfelda, u Svetoj zemlji, također iz Karlsfelda. Bila sam četiri puta u Rimu – dva puta službeno, a dva puta hodočasnički. Prvi put prigodom kanonizacije sv. Nikole Tavelića iz Neussa i zadnji put prošle jeseni (2000.) u Jubilarnoj godini prigodom moje pedesete godišnjice redovništva. Neka bude sve na slavu Božju!

U životu sam doživjela mnogo, mnogo dobra. Srela mnogo dobrih ljudi, ali imam i negativnih iskustava. Za sve sam zahvalna dragom Bogu! Život mi je doista bio dinamičan.“

Sprovodne obrede na starom drenovskom groblju u Rijeci i svetu misu zadušnicu u samostanskoj kapeli Navještenja Gospodnjega predvodio je riječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Ivan Devčić u suslavlju nekoliko svećenika.

Nadbiskup Devčić, govoreći o s. Dolores, istaknuo je kako joj je zasigurno bilo jedino važno ići za Gospodinom, vršiti njegovu volju u svojem životu i potpuno mu se predati. Svoju ljubav prema Kristu željela je živjeti upravo u Družbi sestara Presvetog Srca Isusova trudeći se da i njezino srce postaje poput Kristova Srca i širi Božju ljubav ovim svijetom prema svakom čovjeku. Nadbiskup je zahvalio s. Dolores za sve što je učinila za Riječku nadbiskupiju i na mjestima gdje je živjela, istaknuvši da se i njezin život može opisati stihovima: „Kuda koracam, hoću da bacam snopove zlatne svjetlosti.“

Vrhovna predstojnica Družbe s. Dobro-

slava Mlakić izrazila je sućut obitelji s. Dolores, prisutnoj sestri Ani i ostaloj rodbini rekavši kako je ljudski život poput knjige. „Knjiga života s. Dolores otvorena je njezinim rođenjem, na krštenju je ispisana posveta, koju je upotpunila odgovorom na Božji poziv. Odlaskom s ovoga svijeta, knjiga njezina ovozemaljskoga života, zatvorena je. Vjerujemo da je njezina knjiga lijepo ispisana. Sedamdeset dvije godine utkala je u našu Družbu, u Crkvu, u svijet. Međutim, dok je ispisivala svoj život, kako to biva i u knjigama, znala se dogoditi i po koja pogreška djelima, riječima i mislima. Vjerujemo da joj je dobrotiv Bog u svojoj ljubavi sve oprostio. Radujemo se da će nas kod Gospodina zagovarati.“ Potom je potaknula rodbinu da ostanemo i dalje povezani u molitvi, osobito za nova duhovna zvanja.

Draga s. Dolores, hvala za lijepi primjer redovničkog života. Hvala za brojne susrete, iskreno zanimanje za druge i molitvenu podršku. Molite za nas koji hodimo Gospodinu u susret.

Počivala u vječnom miru i ljubavi Presv. Srca Isusova sa svima svetima.

s. Lidija Turić

s. Salezija (Barbara) Slatina

U utorak 24. ožujka 2020. godine, uoči svetkovine Navještenja Gospodnjega, iako više nije mogla micati usnama, vjerujemo da je srcem izrekla riječi „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ i svoju dušu predala svome Zaručniku i

„Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“
(Lk 1, 38)

Gospodinu naša s. Salezija Slatina u Zagrebu u Kliničkom bolničkom centru Rebro, u 91. godini života i 54. godini redovništva.

S. Salezija (Barbara) Slatina rođena je u Orehovcu, općina Novi Marof, 17. listopada 1929. godine u obitelji Filipa

i Slave r. Kovač. Roditelji su bili otvoreni životu i na svijet su donijeli osmero djece, od kojih je još živ sin Fabijan.

Krštena je u današnjoj Varaždinskoj biskupiji u župnoj crkvi Blažene Djevice Marije Kraljice svete Krunice u Remetincu, koja je dugi niz godina bila rasadište duhovnih zvanja. Sakrament sv. potvrde primila je 10. srpnja 1948. godine.

Nakon završene četverogodišnje pučke škole u Ključu (kod Novog Marofa) u ratnoj 1941. godini, uz majku se brinula o obitelji i učila sve domaćinske poslove. Kako je Gospodin pozvao k sebi majku Slavu vrlo rano 1946. godine, kao jedino žensko dijete u obitelji Barbara je u svojoj 17. godini života preuzela cjelokupnu brigu za obiteljsku kuću i imanje. Poslijeratne godine ostavile su traga i na ovoj obitelji i trebalo je mnogo raditi kako bi se obitelj mogla prehraniti. Mlada Barbara je bila neumorna. Po svjedočenju brata Fabijana bila im je i sestra i majka. Obitelj se iz Orehovca preselila u Ludbreg 1954. godine. Nakon četiri godine Barbara je odlučila otići u Zagreb gdje joj se pružila prilika raditi u jednoj židovskoj obitelji kako bi mogla pomoći svojoj obitelji. Mnogo se radilo, ali Barbara nikad nije zaboravila na molitvu. Kad joj se pružila prilika, posjećivala je zagrebačke crkve, a rado se zaustavljala u molitvi u kapeli Ranjenog Isusa. Uvijek je znala naći vremena za tihe trenutke susreta s Gospodinom koji ju je vodio samo njemu znanim putovima.

Kako nijedan susret nije slučajnan, tako ni susret sa sestrama naše Družbe koje su živjele na Jordanovcu nije ostao bez ploda. Poput Marije i mlada Barbara je promišljala u svom srcu i razmišljala kako bi to bilo kad bi se i ona odlučila krenuti za Kristom. U njoj se sve više budila želja za predanjem Gospodinu u redovničkom životu. Poslije nekoliko godina života i rada u židovskoj obitelji te pomaganja u obitelji brata Fabijana, kad je sve nekako sjelo na svoje mjesto, Barbara je odgovorila na Božji poziv

koji je godinama nosila u svom srcu.

U Kuću maticu Družbe u Crikvenici došla je 22. listopada 1964. godine. U Crikvenici je tada bilo mnogo djevojaka koje su došle u samostan. Zajedno s njih 16 primljena je u novicijat 3. listopada 1965. godine koji je tada bio u Grižanama. Prije redovničkog oblačenja u molbi je zapisala: „Gospodin neka mi dadne snage da mu ostanem vjerna do kraja svog života i da izvršim njegovu svetu volju.“ Prve redovničke zavjete na tri godine položila je u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Crikvenici 3. listopada 1966. godine, a doživotne u kapeli Presv. Srca Isusova u Rijeci 15. kolovoza 1972. godine.

Nedugo nakon položenih zavjeta, u studenom 1966. godine poslana je u Bogoslovno sjemenište u Rijeci gdje se zajedno s drugim sestrama gotovo danonočno darivala za druge, osobito one koji su se pripremali postati svećenicima. Tijekom četrnaest godina u Sjemeništu sve do 1980. godine požrtvovno je radila u praonici rublja gdje se trebalo ustajati po noći ili u ranim jutarnjim satima, također je uređivala kapelu i prostorije Sjemeništa. Jedno vrijeme bila je i vratarica. Jedan svećenik je s radošću posvjedočio da je s. Salezija bila prva osoba koju je ugledao na vratima Sjemeništa kad je došao. Tiha i samozatajna, ozbiljna u dužnostima, rado je bila viđena među svećenicima, a svojim savjetima pomagala je u organizaciji zajedničkog rada i životu zajednice sestara u Sjemeništu. U samostan u Crikvenici ponovno se vratila u studenom 1980. godine i dobila dužnost uređenja crkve i samostana, a već nakon tri godine poslana je u Rijeku gdje je preuzela kuhanje i kućanske poslove u Župi sv. Terezije od Djeteta Isusa na riječkoj Vežici (1983.-1985.), te u Župi sv. Mateja na Viškovu u vrijeme temeljite obnove župne crkve (1985.-1986.). U Omišalj, na otoku Krku, s. Salezija je stigla 1986. godine, a sljedeće godine imenovana je predstojnicom

zajednice sestara. Ondje je sve do 1993. godine bila zauzeta kuhanjem, kućanskim poslovima te karitativnom skrbi o starijim i osamljenim osobama kojima je s ljubavlju pripremala tople obroke. Zsigurno su na poseban način u Omišlju i njezinom dušom odzvanjale Isusove riječi: „Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!“ (Mt 25, 40). I činila je mnogo dobra drugima dajući im više od komada kruha i čaše vode. Nakon tridesetak godina vratila se u Zagreb, u jesen 1993. godine gdje će ostati sve do posljednjih ovozemaljskih dana. Dolaskom u samostan u Laščinskoj u Zagrebu, preuzela je kuhanje u zajednici do 2014. godine, a nakon toga pomagala je koliko su joj snage dopuštale. Posljednje dane provodila je tiho i skrovito, u osobnoj molitvi.

Pedesetu obljetnicu redovničkih zavjeta proslavila je u Rijeci 2016. godine.

Draga s. Salezija, hvala na primjeru jednostavnosti i samozatajnosti. Hvala za sve žrtve i molitve, za sestre, za kandidatice koje su bile zajedno s Vama u Laščinskoj. Molite i dalje za sve nas da ostanemo vjerne do kraja, do susreta u vječnosti.

Zbog novonastale situacije izazvane pandemijom koronavirusa i zabrane okupljanja, tijelo s. Salezije položeno je u grobnicu sestara na starom drenovskom groblju 26. ožujka 2020. godine u prisutnosti samo nekoliko sestara i vlč. Kristijana Malnara, župnika Župe BDM Karmelske na Donjoj Drenovi.

Počivala u vječnom miru i ljubavi Presv. Srca Isusova sa svima svetima.

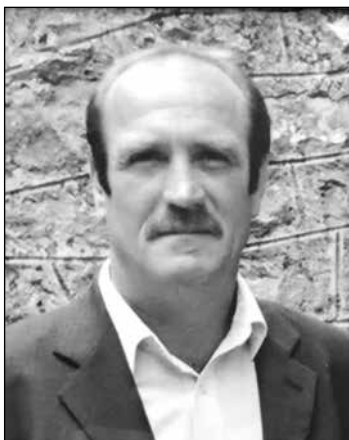
s. Lidija Turić

Stjepan Stubičar (1958. - 2020.)

Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima.

Božji naumi nama ljudima često su nedokučivi, a Očeva volja ponekad nejasna. Pouzdanje u Božju ljubav koja nas prati od rođenja daje nam snagu da možemo kročiti ovim životom i nositi životne križeve znajući da nismo sami u boli i patnji. Pogled na Kristov križ pokazuje nam Onoga koji je trpio i umro kako bi sve nas spasio od vječne smrti. Vjera u vječni život daje nam sigurnost susreta s onima koji su nas pretekli odlazeći od nas i ove suzne doline ususret Bogu koji je ljubav. S tajnom smrti u posljednjih šest mjeseci susrela sam se dva puta, jer su se u vječnost preselila dvojica moje braće.

Njihove duše preporučam Božjem milosrđu.

Vjerujem kako ih je milosrdan Isus primio u svoj zagrljaj u kojem su otpočinali od svih ovozemaljskih boli i križeva.

Hvala vrhovnoj predstojnici s. Dobrosravi Mlakić i sestrama naše Družbe iz Rijeke, Zagreba, Slatine i Crikvenice koje su bile nazočne na sprovodima moje braće i tako nama, najužoj

obitelji i rodbini, iskazali kršćansku blizinu i sućut. Hvala svećenicima koji su vodili sprovode i onima koji su bili u koncelecijaciji na sprovodnim misama.

s. Nives Stubičar

Pastoral mladih i animacija zvanja

Za informacije i dogovore o susretima i duhovnim obnovama za mlade možete se javiti na adresu:

Povjerenstvo za pastoral mladih i animaciju zvanja

Cvetkov trg 5, 51 000 Rijeka

Tel. 051 254 266

e-mail: zov.srca@gmail.com

Jubilarna slavlja sestara 2020.

Dijamantni redovnički jubilej slave:

s. Berislava Mikuljan

s. Danijela Lušetić

s. Emanuela Božić

Zlatni redovnički jubilej slave:

s. Anita Crnković

s. Jeronima Vuglovečki

s. Marijeta Gavrić

s. Stjepanka Hodić

Duhovne vježbe

Duhovne vježbe u samostanu Presv. Srca Isusova (Pomerio 17, Rijeka)

od 5. do 12. kolovoza predvodit će fra Stanko Mabić, OFM.

Redovnički dani 2020.

U organizaciji Povjerenstva za trajnu formaciju redovnika i redovnica Hrvatske redovničke konferencije Redovnički dani održat će se u rujnu u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Dubrovniku i Đakovu ako bude povoljna epidemiološka situacija.

